24
2005

SUPER CD: DESETI PRSTY A ČTYŘLÍSTEK – 2 PLNÉ VERZE

www.ppk.cz

počítač pro každého

PRAKTICKÝ DÁREK
SAMOLEPKA S KLÁVESOVÝMI ZKRATKAMI

Natočte to na DVD

Videokamery zapisují na DVD (12)

24 STRAN NÁVODŮ

- Upravujeme hudbu v počítači
- Naučte se psát všemi deseti
- Poznámky a odkazy ve Wordu
- Panel Kreslení v MS Office
- Tipy pro Zoner Photo Studio
- Hromadné přejmenování souborů
- Graf sledování spotřeby v Excelu
- Jak rozeslat novoročenky e-mailem
- Vkládáme obrázky do WWW stránek

KŘÍŽOVKA O CENY: VYHRAJTE DIGITÁLNÍ FOTOAPARÁT

24
9 771212 072697
Cena: 55 Kč / 89 Sk
Pro předplatitele: 39,80 Kč / 64 Sk

OBSAH

INTERNET

MAGAZÍN

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

digitální televize u nás už má za sebou zkušební provoz a od 21. října je možno naladit řádné pozemní vysílání digitálního televizního signálu. Zatím je jím pokryta jen malá část území; momentálně jsou v provozu vysílače pro Prahu a její nejbližší okolí a do poloviny příštího roku se počítá s Brnem a s Ostravou. Pro diváky digitální televize je šířen kvalitnější signál a mohou sledovat zatím jeden kanál navíc (jde o zpravodajský kanál České televize ČT24). V budoucnu se však nabídka rozšíří o další kanály a především o služby, jejichž provoz dosavadní, analogové vysílání neumožňuje.

K příjmu digitálního TV signálu však musíte mít buď speciální televizor (s vestavěným digitálním přijímačem – poznáte jej podle loga DVB-T), nebo „krabičku", kterou připojíte ke klasickému, analogovému televizoru. Těmto krabičkám se říká „set-top boxy" a vzhledem připomínají přijímače satelitního televizního vysílání. Čtyři z těchto zařízení vám představíme v redakčním testu na straně 20. Kromě popisu a srovnání vlastností těchto přístrojů jsou v článku uvedeny i základní informace o digitální televizi u nás. Spoustu dalších informací o tomto typu vysílání najdete na internetových stránkách České televize, a to na adrese *http://www.czech-tv.cz/ct/digital/*.

Pro příznivce domácího videa máme dobrou zprávu: k tomu, abyste mohli videonahrávku převést z videokamery na dévédéčko, které lze přehrát prostřednictvím běžného stolního přehrávače DVD, už nemusíte nutně mít počítač s DVD vypalovačkou. Digitální videokamery, které vám tentokrát představíme, vypalují záznam přímo na disky DVD.

Přiložené cédéčko tentokrát obsahuje dva bonusy. Nejen pro děti, ale i pro ty z „dospěláků", kteří si rádi občas připomenou dětství, jsou tu příběhy slavných českých komiksových postaviček z časopisu Čtyřlístek. Tento obrázkový časopis vychází už déle než 35 let, a tak jistě potěší většinu z nás. Druhým bonusem je plná verze užitečného výukového programu Deseti prsty, jehož pomocí se snáze naučíte správně psát „všemi deseti". Tato dovednost vám při práci s počítačem ušetří spoustu času.

Přeji vám pevné nervy v předvánočním shonu. A nezapomeňte, že Počítač pro každého letos vyjde ještě jednou, a to 20. prosince.

Ivan Heisler, šéfredaktor

Nejlepší dárek pod stromeček
Roční předplatné PPK za 995 Kč:
25 sešitů a 25 CD-ROM
se spoustou užitečných programů.
Více na straně 65.

inzerce

CO NAJDETE NA CD?

Na cédéčku najdete speciální vánoční dárek, a to multimediální produkt „Čtyřlístek a Rexík“ (těšit se můžete na příběhy ze slavného komiksu), dále plnou verzi výukového programu „Deseti prsty“, programy pro tvorbu a úpravu hudby aj.

návody

KraMixer DJ Software
CD: obsah cd/hudba
návod: strana 25

Servant Salamander 2.5
CD: obsah cd/servis
návod: strana 27

Nvu 1.0 CZ
CD: obsah cd/servis
návod: strana 31

Deseti prsty
CD: obsah cd/bonus
návod: strana 35

Čtyřlístek a Rexík

plná verze

Dnes vám přinášíme plnou verzi multimediálního produktu „Čtyřlístek a Rexík“. Čekají na vás příběhy z legendárního komiksu Čtyřlístek. Tyto příběhy si můžete nejen přečíst, ale také poslechnout – k dispozici je česká (a dokonce i anglická) zvuková podoba. Cílem tohoto produktu je nejen pobavit, ale také něco naučit.

rubrika na CD: obsah cd/bonus

Deseti prsty

plná verze

Skvělý český výukový program, který vám pomůže naučit se psát všemi deseti. Ovládání programu je velmi jednoduché a přehledné, program je vhodný pro úplné začátečníky i pro pokročilé, k dispozici je řada výukových lekcí a testů (které jsou vyhodnocovány počítačem). Na cédéčku najdete plnou verzi programu s licencí platnou do 31. září 2006.

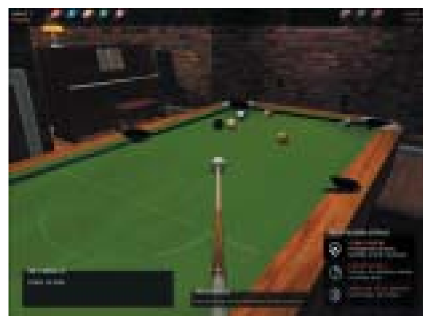

rubrika na CD: obsah cd/bonus

Billiard Simulator

freeware

V rubrice Hry najdete několik zajímavých freewarových her. Doporučujeme vám především skvěle zpracovaný simulátor oblíbeného biliáru. Tato hra je od českých tvůrců (je tedy k dispozici české ovládání) a nabízí jednoduché ovládání, příjemnou grafiku a velmi dobrou hratelnost. Při ovládání vystačíte s myší a s klávesami SHIFT a CTRL.

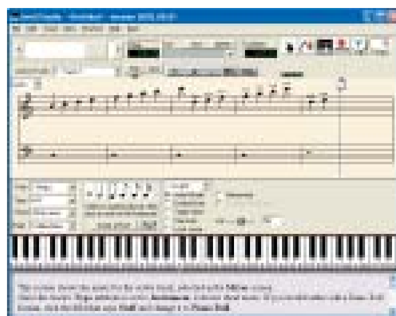

rubrika na CD: obsah cd/hry

Hudba

zdarma

V rubrice Hudba najdete programy pro tvorbu a úpravu hudby. Doporučujeme vám především programy KraMixer DJ Software (zajímavý nástroj pro mixování hudebních souborů), Audacity (výkonný editor zvukových záznamů) a SoundEngine (zajímavý program pro pořizování a úpravu zvukových nahrávek).

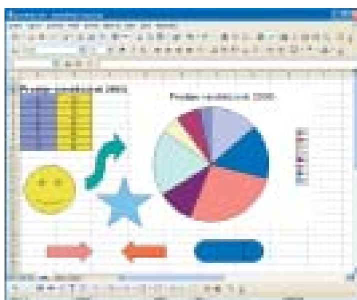

rubrika na CD: obsah cd/hudba

OpenOffice.org 2.0 CZ

zdarma

OpenOffice.org 2.0 je zbrusu nová verze populární alternativy komerčního kancelářského balíku Office od Microsoftu. Na rozdíl od něj je však OpenOffice.org poskytován zcela zdarma. Balík obsahuje textový editor Writer, tabulkový kalkulátor Calc, program Impress pro tvorbu a přehrávání prezentací, vektorový i bitmapový kreslicí editor Draw a databázový nástroj Base.

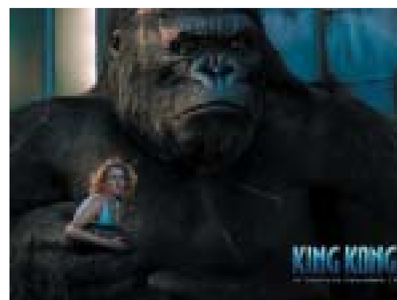

rubrika na CD: obsah cd/servis

Filmový speciál

zdarma

Po delší době vám opět přinášíme rubriku Filmový speciál. Najdete v ní nejen informace, ale také ukázky filmů, které se v nejbližší době budou promítat v našich kinech. Podívat se můžete na ukázky z těchto filmů: Letopisy Narnie, Nezvratný osud 3, Mnichov, King Kong, The Fountain, Good Night and Good Luck, Jarhead, Syriana, Annapolis.

rubrika na CD: obsah cd/filmy

SLOVNÍKY V MOBILU

Společnost LangSoft vyvíjí a prodává jazykové programy, konkrétně elektronické slovníky a překladače textů (PC Translator) a také programy výukové (Language Teacher). Některé ze slovníků této firmy však můžete používat i prostřednictvím mobilního telefonu.

Společnost EuroTel nabízí službu GSM InfoText, pomocí níž můžete využívat jazykové slovníky PC Translator prostřednictvím krátkých textových zpráv (SMS). Stačí poslat SMS s výrazem, který potřebujete přeložit buď z češtiny do angličtiny, němčiny, španělštiny, francouzštiny nebo italštiny, nebo naopak z některého z těchto jazyků do češtiny. Obratem obdržíte SMS s příslušným překladem.

Vlastníte-li mobilní telefon podporující javovské programy, můžete si zakoupit verzi slovníku určenou pro tyto telefony. Slovník pro každý z pěti podporovaných jazyků (angličtina, němčina, španělština, francouzština a italština) je samostatným programem. Po nahrání aplikace do paměti telefonu budete mít slovník, zahrnující přes 22 000 slovních dvojic, stále po ruce a prostřednictvím jednoduchého menu, zobrazeného na displeji svého telefonu, můžete rychle vyhledávat překlady slov z češtiny do příslušného jazyka a naopak.

http://www.langsoft.cz

INFORMAČNÍ SYSTÉM ŠKOLY

Společnost Anect navrhla a realizovala informační a komunikační systém Open Gate Boarding School pro víceleté gymnázium kolejního typu. Komunikační a informační systém umožňuje pedagogům, zaměstnancům školy, studentům i třetím stranám zpřístupnit a sdílet informační zdroje v rámci školního informačního systému, bezpečně přistupovat k veřejně sdílenému internetu a používat běžné aplikace typu elektronické pošty a webových stránek, provozovat IP telefonii a videotelefonii v rámci areálu školy a využívat specializované aplikace, například ovládání dveřních systémů přes web či pomocí IP telefonů.

http://www.anect.com

LASEROVÉ TISKÁRNY DELL

Společnost Dell oznámila, že na trh byly uvedeny dvě černobílé laserové tiskárny **Dell Laser Printer 1710** (8806 Kč s DPH) a **Laser Printer 1710n** (11 781 Kč s DPH). Model 1710 je vybaven 16 MB paměti, tiskne v rozlišení 1200 × 1200 dpi a největší rychlost tisku je 26 stran A4 za minutu. Tato tiskárna je uzpůsobena pro tisk až 15 000 stran měsíčně, standardní zásobník papíru pojme 250 listů. Laserová tiskárna Dell 1710n obsahuje navíc vestavěné síťové rozhraní, a je tedy připravena pro nasazení v počítačové síti. Standardně má 32 MB paměti a fonty PCL6 a PostScript3. Záruka platí po dobu dvou let.

http://www.dell.com/printers

NOTEBOOK S TV TUNEREM

Společnost Acer představila novou řadu notebooků **Acer Aspire 5510**. Model Aspire 5512WLMi stojí 51 158 Kč s DPH a je vybaven 1,73GHz procesorem Pentium M 740, 512 MB operační paměti, 15,4palcovým širokoúhlým displejem s lesklým povrchem (pracuje v rozlišení 1280 × 800 bodů) a grafickou kartou ATI X700 se 128 MB videopaměti. Data se ukládají na pevný disk s kapacitou 80 GB, je zde i DVD vypalovačka a čtečka paměťových karet MultiMediaCard (MMC), Secure Digital (SD), Memory Stick a Memory Stick Pro. Tento notebook je vybaven i bezdrátovými adaptéry Wi-Fi a Bluetooth a standardně i televizním tunerem pro příjem analogového i digitálního televizního vysílání. Nechybí tři porty USB 2.0, port IEEE 1394 ani videokonektory pro kompozitní video a pro S-Video. Operačním systémem je Windows XP Home Edition.

http://www.acer.cz

NOVÝ BALÍK OD SW 602

Nový kancelářský balík 602Office 2 se stává nástupcem balíku 602PC Suite, jehož další vývoj a prodej bude ukončen. 602Office 2 je založen na OpenOffice.org, verzi 2.0, který umožňuje vytvářet profesionální dokumenty a tabulky, analyzovat data, připravovat prezentace a grafické návrhy. Vyznačuje se kompatibilitou s MS Office, exportem do PDF a podporou nového standardu ODF pro výměnu dokumentů. 602Office 2 navíc obsahuje integrovanou databázi 602SQL 9.5, e-mailového klienta Thunderbird s kalendáři a úkoly, šablony právních smluv s navázáním na databázi a bohatou galerii obrázků k volnému použití. Součástí je tištěná dokumentace v češtině a roční technická podpora.

http://www.602.cz

MULTIFUNKČNÍ TISKÁRNY EPSON

Multifunkční přístroje **Epson Stylus DX3850** (viz obrázek; 2790 Kč včetně DPH) a **Epson Stylus DX4850** (4390 Kč včetně DPH) si poradí s tiskem, skenováním i kopírováním. Tisk probíhá v rozlišení až 5760 dpi, maximální rychlost tisku je u modelu DX3850 až 18 stran za minutu a u modelu DX4850 až 20 stran za minutu. Při skenování fotografií a dokumentů pracují tyto přístroje s optickým rozlišením 600, resp. 1200 dpi. Model Epson Stylus DX4850 je vybaven sloty pro paměťové karty a je kompatibilní s technologií PictBridge. Oba modely umožňují bezokrajový tisk a kopírování do formátu A4 a dodávají se se softwarem Epson Creativity Suite, který umožňuje uživatelům spravovat, upravovat a posílat fotografie e-mailem.

http://www.epson.cz

VIDEOTELEFON

Společnost LG Electronics uvedla na trhy Velké Británie, Itálie, Rakouska, Austrálie, Hongkongu, Švédska a Dánska tenký „véčkový" 3G (to je označení pro mobilní sítě třetí generace, označované jako UMTS) telefon **LG-U880**. Datum uvedení v České republice zatím není stanoven a závisí na spuštění sítí UMTS a jejich popularitě mezi zákazníky. Sítě UMTS pro mobilní telefony dokáží zprostředkovat i videohovory – lidé se při telefonování z mobilu na mobil budou moci slyšet i vidět. Model LG-U880 je tenký pouze 18,2 mm (rozměry jsou 98,8 × 49 × 18,2 mm), váží 99 g a lze pomocí něj telefonovat v mobilních sítích pracujících ve frekvenčních pásmech 900, 1800, 1900 a 2100 MHz. Tento telefon poskytuje i funkce pro přehrávání souborů MP3 a obsahuje také vestavěný fotoaparát s rozlišením 1,3 megapixelu. Do interní paměti telefonu o velikosti 75 MB lze uložit cca dvacet písní ve formátu MP3. Na vnější straně telefonu jsou tlačítka pro ovládání funkcí přehrávače MP3. Přístroj má integrováno rozhraní Bluetooth. Tento telefon bude k dispozici v různých barvách, včetně lesklé černé, matné černé, stříbrné a růžové.

http://www.lge.com; cz.lge.com

KOMPAKTNÍ FOTOAPARÁTY

Společnost Benq představila tři nové přírůstky ve své řadě digitálních fotoaparátů: modely **Benq X600** (viz obrázek), **C500** a **C800**. Model DC X600 (9505 Kč včetně DPH) je malý fotoaparát s rozlišením 6 megapixelů a je osazen objektivem s trojnásobným optickým zoomem. Má LCD displej s úhlopříčkou 2,5 palce (6,35 cm) a lze pomocí něj pořizovat i záznam videa v rozlišení 640 × 480 bodů (s rychlostí 30 snímků za sekundu). Model DC C500 (3555 Kč včetně DPH) dokáže zachytit 5 milionů obrazových bodů. Jeho objektiv má pevné ohnisko (tento model tedy nemá optický zoom) a LCD displej má úhlopříčku 1,7 palce (4,3 cm). Fotoaparát DC C800 (6960 Kč včetně DPH) se vyznačuje 8megapixelovým CCD snímačem, trojnásobným optickým zoomem a dodává se s vestavěnou pamětí o velikosti 32 MB. Jediným stiskem spouště lze zaznamenat 4 snímky v rychlém sledu. LCD displej má 2,4palcovou (6cm) úhlopříčku a tento fotoaparát je možné použít také jako diktafon.

http://www.benq.cz

PŘEKLADAČ CIZOJAZYČNÝCH STRÁNEK PRO MOZILLU FIREFOX

Překladač cizojazyčných internetových stránek PC Translator z dílny společnosti LangSoft je k dispozici nejen pro internetový prohlížeč Microsoft Internet Explorer (pro verze 5.0 a 6.0), ale nyní nově také pro prohlížeč Mozilla Firefox. Uživatelé starších verzí programu PC Translator si nejnovější aktualizaci programu (označenou jako PC Translator 2005) mohou bezplatně stáhnout z internetových stránek výrobce.

http://www.langsoft.cz

MULTIMEDIÁLNÍ NOTEBOOK

Společnost Umax představila notebook **VisionBook 965WXC** s širokoúhlým displejem. Ten má 15,4palcovou úhlopříčku a pracuje v rozlišení 1280 × 800 bodů. O přípravu obrazu se stará grafická karta nVidia Go 6600 se 128 MB videopaměti. Procesor Pentium M 740 pracuje na frekvenci 1,73 GHz a má k dispozici 512 MB paměti. Pevný disk pojme 80 GB dat a vypalování dat zajišťuje DVD vypalovačka. Ve výbavě figuruje i bezdrátový adaptér Wi-Fi, případně Bluetooth, je zde port FireWire a tři porty USB 2.0 a nechybí ani čtečka paměťových karet SD, MMC, MS a MS Pro. S operačním systémem Windows XP Home Edition stojí tento notebook 39 258 Kč včetně DPH. Standardní záruka je dva roky.

http://www.umax.cz

PRO DOMÁCÍ TISK FOTOGRAFIÍ

Nová tiskárna **Epson Stylus Photo R240** je určena pro uživatele, kteří chtějí tisknout své digitální fotografie doma. Toto zařízení umožňuje bezokrajový tisk na papíry formátu 10 × 15 cm až A4. Tiskárna pracuje v rozlišení až 5760 × 1440 dpi a rychlost tisku je až 19 černobílých a 18 barevných stránek A4 za minutu. Podle údajů výrobce je fotografie o rozměru 10 × 15 cm vytištěna již za 47 sekund. Díky čtečce paměťových karet lze fotografie tisknout přímo z paměťové karty, aniž by bylo třeba zapínat počítač. Totéž platí o tisku z připojeného fotoaparátu. Tiskárna se k počítači připojuje přes rychlé rozhraní USB 2.0 a pro náhled a úpravy snímků je vybavena 1,5palcovým barevným displejem. Balení obsahuje čtyři samostatné inkoustové kazety a 20 listů lesklého fotografického papíru Epson Premium o velikosti 10 × 15 cm. Doporučená koncová cena tiskárny Epson Stylus Photo R240 je 3890 Kč včetně DPH.

http://www.epson.cz

VIDEO IHNED VYPÁLENÉ

Tentokrát se věnujeme videokamerám, které zapisují na disky DVD, ovšem na ty malé, osmicentimetrové. Zdá se, že právě DVD videokamery zaujmou pro nejbližší budoucnost pozici běžné spotřebitelské videokamery. Jsou totiž vhodným kompromisem...

Po delším čase se v našem časopise opět zabýváme videokamerami a digitálním záznamem videa. Jak již možná víte, digitální videokamery nejsou sjednoceny v tom, ve kterém formátu a na které *médium* (čili nosič) záznam pořizují. Nejrozšířenější jsou dosud digitální videokamery zapisující na magnetický pásek (převažuje formát zvaný miniDV).

Ačkoliv magnetický pásek pojme obrovské množství dat, a tudíž formát DV může poskytovat dosti vysokou obrazovou kvalitu, obsluha pásku je nepohodlná, neboť pásek se musí převíjet; dokonce hrozí, že si některé záběry omylem přepíšete jinými. Pásek je zkrátka vnímán jako médium zastaralé a překonané.

Hledají se proto jiné, pružnější a pro uživatele pohodlnější způsoby uložení záznamu; v poslední době se vyskytují i videokamery s vnitřní pamětí, s vnitřním hard diskem a videokamery spoléhající se na stále se zvyšující kapacitu paměťových *flash* karet. Všechny tyto způsoby však nutně předpokládají, že pořízené video přetáhnete do počítače a dále se rozhodnete, jak a kam je nakonec uložit. Ani v případě paměťových karet není s ohledem na jejich vysokou cenu myslitelné, že byste si z nich skládali domácí videotéku...

Jedno docela elegantní řešení se však našlo – přímý zápis na DVD! Dovnitř videokamery se vloží zapisovatelný disk DVD, ovšem malý, o průměru 8 cm namísto 12. Není to nápad úplně nový – první DVD-RAM videokameru uvedla firma Hitachi už v roce 2000. Teprve nyní však ceny těchto přístrojů klesají na takovou úroveň, že už nám nepřipadá od věci o nich v našem časopise psát.

Výrobců videokamer obecně není mnoho a těch, kteří vyrábějí také DVD modely, je ještě méně – víme o čtyřech: jsou to Canon, Hitachi, Panasonic a Sony. Mohli jsme si vyzkoušet videokamery od dvou z nich, a to od Hitachi a Sony.

FORMÁT VIDEA NA DVD (info)

Kamery vytvářejí záznam používající stejné základní technologie, které známe z filmových DVD: je to ztrátová komprese MPEG2 a zvuk v Dolby Digital.

STŘIH NEBOLI EDITACE (slovníček)

Základní střih spočívá ve vypuštění nechtěných záběrů a v poskládání chtěných záběrů za sebe ve vhodném pořadí. Často nemažete celý původní záběr, ale nejprve jej „rozstřihnete" na dva – na chtěnou a nechtěnou část – a smažete tu nechtěnou.

HITACHI DVDCAM DZ-MV780E

První DVD videokamera, kterou představíme, není základní model, ale spíše vyšší střední – je vybaven snímačem s 1,33 milionu pixelů. Zařadili jsme jej i proto, že byl zrovna zlevněn pod hranici dvaceti tisíc.

DVD VIDEOKAMERY

DVD videokamery jsou nastupující alternativa digitálních videokamer dosud zapisujících na magnetický pásek. Stále jsou o poznání dražší, přestože v poslední době dosti zlevněly.

Kvalita obrazu a zvuku je – při nejlepším kvalitativním nastavení – podobná jako u filmových DVD, samozřejmě když si odmyslíme další technické nedostatky kamery samé; počet pixelů obrazového snímače kamery je pro výslednou obrazovou kvalitu zásadní.

Disky coby média jsou na jednu stranu pohodlnější i skladnější než pásky, na druhou stranu jsou velmi citlivé na zacházení.

Téměř celým vybavením a funkcemi se všechny modely současné řady DVD kamer Hitachi vzájemně podobají; řadu svrchu uzavírá nejdražší model – DZ-GX20E: má dvoumegapixelový snímač a vestavěný blesk.

Kamera DZ-MV780E je co do vzhledu opravdu povedená a elegantní. Celkem dobře padne do ruky a není problém dosáhnout na základní ovládací prvky. Příliš nám však nevyhovuje poměrně znatelná „vůle" ovladače zoomu, předtím než zoom začne reagovat – posunout zoomem jen pomalu a jemně, ale právě tehdy, kdy chcete, je tím ztíženo.

Zaostřování je obvykle vcelku rychlé; někdy ho mohou zmást jasné odlesky. Při desetinásobném optickém přiblížení kamera zaostřuje od metru dále. Automatické vyvážení bílé funguje vzorně a kamera i vcelku dobře exponuje.

Oproti mnoha jiným mají kamery Hitachi, včetně té nejlevnější, barevný hledáček, který má navíc vcelku obstojné rozlišení 200 tisíc pixelů. Shledali jsme však, že optika hledáčku je poměrně nekvalitní – obraz není příliš zřetelný a dosti se duhově rozzařuje.

HITACHI DZ-MV780E (info)

19 990 Kč
1,33 megapixelu
10× optický zoom
Zapůjčeno od firmy Hitachi Europe, Ltd.

Stylová megapixelová kamera na disky DVD-RAM a DVD-R, s přehledným, leč mírně těžkopádným ovládáním. Hodnotu barevného hledáčku poněkud snižuje nedokonalá optika.

+ kvalita obrazu
– ovládání

Výklopný monitor má sice jen 120 tisíc pixelů, avšak uvítáte jeho jasný, kontrastní obraz. Lze nastavit, aby hledáček při vyklopení displeje nezhasínal.

S provedením ovládacích prvků v levém boku kamery jsme byli spokojeni již méně – jsou sice stylové, ale poměrně drobné a nepříliš vystupující; zejména křížový ovladač, mimo jiné ovládající pohyb v menu, by bylo asi lépe vyřešit tak, aby se dal ovládat palcem pravé ruky a nemuseli jste jej tisknout z boku rukou levou, zakrývajíce si tak monitor.

Některá užitečná tlačítka, včetně kompenzace protisvětla, posunu expozice či ručního zaostření, jsou pak umístěna pod monitorem, takže jsou dostupná, jen když je vyklopen.

Jinak je však menu přístroje vcelku přehledné a zvláštní tlačítko pro jednoduché menu, které obsahuje jen nejdůležitější funkce, možná také někteří uživatelé ocení.

POUŽÍVANÉ DISKY

Používají se disky s průměrem 8 cm; jejich hrubá kapacita je 1,4 GB, v délce videozáznamu se udává 30 minut, záleží však na zvoleném režimu a podle toho někdy i na povaze záběrů.

DVD-R

Jednorázově zapisovatelné disky, které použijete v případě, že to, co natáčíte, chcete v té podobě rovnou uchovat. Záznam lze přehrát v běžných DVD zařízeních, ale musíte jej nejprve takzvaně *finalizovat*; česky bychom mohli říci *uzavřít*. Tím záznam jednou provždy „zafixujete“ a tento disk pak již půjde pouze přehrávat; další záznam nebude možný, a to ani v případě, že uzavřený záznam dostupnou kapacitu disku nevyčerpal.

DVD+R?

Nevíme o tom, že by nějaká kamera používala disky DVD+R nebo že by někdo vyráběl 8cm disky DVD+R.

DISKY PŘEPISOVATELNÉ

Následující druhy disků lze vícekrát přepsat:

DVD-RW

Na tomto druhu disku můžete, ale vlastně *musíte* zvolit jeden ze dvou způsobů záznamu: buď *video*, anebo VR (jako *video recording*).

V režimu VR lze video stříhat přímo v kameře, tedy rozdělovat či spojovat scény a mazat je, ale nelze takový záznam běžně přehrát na DVD zařízeních, jestliže přímo nepodporují disky v modu VR. K nahrávce v modu VR také nelze přidat DVD menu. Běžně lze přehrávat záznam v režimu *video*, jenž zas nejde stříhat přímo v kameře.

Oba typy záznamu je obvykle nutno před přehráním v jiném zařízení než ve videokameře *finalizovat*, podobně jako v případě disků DVD-R. Disk v režimu DVD Video můžete později „definalizovat“ čili znovu otevřít pro záznam; na disk se záznamem DVD-VR můžete kamerou zapisovat i po finalizaci.

Přepisovatelný disk lze kromě toho celý vyčistit, zformátovat. Pak je prázdný, jako by byl nový.

DVD+RW

Tento formát by měl odstranit relativně složité používání formátu DVD-RW. Nemusíte volit mezi dvěma různými způsoby záznamu a navíc lze video na disk již natočené přehrávat bez *finalizace*, v některých případech je však finalizace přesto vhodná.

Potíž je, že jsme 8cm disky tohoto druhu nejenže nenašli v obchodech, ale že ani nevíme o tom, že by je někdo vyráběl.

DVD-RAM

Na tyto disky se zapisuje ve formátu DVD-VR. Ten se nemusí finalizovat, ale obsah disku lze přečíst jen v zařízeních, která DVD-RAM a DVD-VR jmenovitě podporují.

PŘEHRÁVÁNÍ NA POČÍTAČI

Disk zapsaný ve tvaru DVD-VR lze přehrát na počítači, když máte software, který to umí. Zjistili jsme, že formát DVD-VR podporují komerční softwarové DVD přehrávače, jako je WinDVD či PowerDVD. Tak se nám podařilo přehrát obsah nejen z DVD-RAM, ale dokonce i z *nefinalizovaného* DVD-RW.

V rozhraní těchto programů se objeví předtím netušené funkce, podporující navigaci na disku DVD-VR.

Windows Media Player a jiné přehrávače poskytované zdarma si s disky ve formátu DVD-VR nevěděly rady.

NA JAKÉ DISKY KAMERA ZAPISUJE?

Videokamery Hitachi zapisují buďto na jednorázové disky DVD-R, nebo na přepisovatelné disky DVD-RAM. Disk DVD-R musíte finalizovat v kameře, než jej použijete v jiném zařízení. Po finalizaci je již jednou provždy „hotový". (Před finalizací jej však můžete z kamery vícekrát vyjmout a zase vložit zpět, nejvíce asi stokrát – není nutno natočit jeho obsah najednou.)

Tlačítka na levém boku kamery.

Na disky DVD-RAM se zaznamenává ve formátu DVD-VR, který lze editovat přímo v kameře: natočené scény můžete rozstříhávat, mazat či spojovat a přidat k nim jeden z několika jednoduchých efektů. Vybrané scény pak můžete pomocí funkce playlistu zkombinovat do výsledného „filmu".

FORMÁTY ZÁZNAMU

Kamera nabízí tři kvalitativně dosti odlišné režimy záznamu: XTRA (extra jemný), FINE (jemný) a STD (standardní). Liší se datovým tokem i počtem pixelů záznamu, jak shrnujeme v malé tabulce. (Čím je vyšší datový tok, tím méně drastická je ztrátová komprese, tím méně znatelné jsou vedlejší projevy komprese a tím je vyšší obrazová kvalita.)

Režim	Velikost obrazu	Datový tok	Kolik se vejde na disk
XTRA	704 × 576 pixelů	proměnný, 3–9 Mb/s	nejméně asi 18 minut
FINE	704 × 576 pixelů	pevný, 6 Mb/s	~30 minut
STD	352 × 576 pixelů	pevný, 3 Mb/s	~60 minut

Obraz zaznamenaný v režimu XTRA je zhruba na úrovni koupeného, středně dobře „masterovaného" DVD – je to tedy kvalita pro osobní užití velmi dobrá. Na obrazu v režimu FINE je komprese viditelná již o něco více, zatímco režim STD je svým sníženým vodorovným rozlišením již značně úsporný; může vám vyhovovat, jestliže budete video pouštět především na televizi (ježto na počítači jsou nedostatky mnohem viditelnější) a stačí-li vám rozlišení o něco málo lepší než VHS.

Rozhodně neopomeňte vyzkoušet formát obrazu 16 : 9, kamera v tomto režimu snímá

HITACHI DZ-MV780E — info

Objektiv: 1 : 1,8–2,3, 3,2–32 mm (10× zoom); ∅ 30,5 mm.

Snímač: CCD typu 1/4,5", 1,33 Mpx. Efektivních pixelů pro video: 690 000; pro statické snímky: 1 100 000. Nutné minimální osvětlení: 0,3 lx.

Formáty: Přístroj zapisuje na 8cm disky DVD-R ve formátu DVD Video; na disky DVD-RAM ve formátu DVD-VR. Statické snímky zapisuje na DVD-RAM nebo na kartu SD; ve formátu JPEG, 1280 × 960 px; ve formátu DVD-VR (na DVD-RAM), 704 × 480 px.

Výklopný monitor: 2,5", 120 kpx.

Hledáček: barevný, 200 kpx.

Konektory: externí mikrofon; proprietární A/V výstup – dodaný kabel má kompozitní i S-Video zakončení; USB.

Napájení: lithioiontová baterie 4,9 Wh.

Výdrž na jedno nabití: 60–70 minut nepřetržitého záznamu (v režimu FINE za pokojové teploty). Výdrž při skutečném nasazení je asi poloviční až třetinová.

Rozměry a hmotnost: 123 × 86 × 51 mm, 475 g (pohotovostní).

SROVNÁNÍ S DV

Srovnání s formátem DV (digitální video) zapisovaným na kazety mini-DV jsme vyjádřili v následujících bodech; formát DV je po kvalitativní stránce sice bezpochyby na mnohem vyšší úrovni, avšak podle ohlasů běžných uživatelů se zdá, že pohodlnost pořizování videa na DVD pro rodinné užití převáží:

- + Na DVD můžete záznam prohlížet a opětovně pořizovat další bez nutnosti převíjení pásku – k záznamu se vždy použije zbývající volné místo na disku, tudíž ani nehrozí, že byste si nějaké záběry přepsali omylem.
- + Nejste-li spokojeni s posledním natočeným záběrem, můžete jej ihned vymazat (ne však na disku DVD-R). Neplýtváte tak cenným místem na disku.
- + Na disku lze snadno vyhledávat jednotlivé natočené scény.
- + Disk stačí *finalizovat* – a můžete jej přehrát na běžných DVD přehrávačích či v počítači s DVD jednotkou.
- + K přenosu do počítače po kabelu stačí USB, nepotřebujete FireWire.

Další zajímavé vlastnosti záznamu na DVD:
Proměnný čili *variabilní* datový tok (VBR) umožňuje dosáhnout lepšího kompromisu mezi využitím místa na disku a obrazovou kvalitou záznamu, ježto záběry s mnohým pohybem jsou zaznamenávány s větším datovým tokem nežli záběry, ve kterých se toho mnoho nehýbe.

Nevýhody záznamu na DVD oproti páskům miniDV:

- − Vyšší úroveň komprese, a proto nižší kvalita záznamu. Záznam na páscích miniDV je ovšem datově velmi náročný a to pocítíte při jeho přenosu do počítače: jednak trváním přenosu, jednak velikostí vytvořených souborů, pokud ovšem nezvolíte úspornější kompresi, přičemž přijdete o výhodu vyšší kvality záznamu.
- − Menší kapacita jednotlivého média: jednostranné disky pojmou zhruba 30 minut záznamu, jen oboustranné šedesát. Pásky miniDV o kapacitě 60 minut záznamu v plné kvalitě jsou naproti tomu běžně v prodeji.
- − Disky jsou velmi citlivé na zacházení. Nesmějí se poškrábat, nesmí na nich ulpět žádné smítko... Každá chyba na disku má za následek poruchy v přehrávání.

zřetelně širší úhel nežli v režimu 4 : 3 (ne však znatelně širší než jiné kamery, jako například zde představená Sony).

JAK LZE VIDEO DOSTAT Z KAMERY?

Finalizovaný disk DVD-R je zkrátka už hotové DVD Video. Zato obsah zaznamenaný na disk DVD-RAM můžete nejen editovat v kameře, ale i mnohem pohodlněji v počítači pomocí přiloženého softwaru a z výsledku si vyrobit třeba disk DVD Video...

info

HITACHI DZ-MV730E

14 500 Kč
0,8 megapixelu
16× optický zoom
Zapůjčeno od firmy Hitachi Europe, Ltd.

Nižší model, pokud jde o počet pixelů, jinak se však ovládá stejně a má v zásadě stejné funkce jako DZ-MV780E. Jako nejnižší model řady však – jak je obvyklé – není vybaven konektorem USB ani přibaleným softwarem.

+ barevný hledáček
− ovládání

inzerce

Vždy je tu ještě možnost buď přetáhnout video do počítače přes USB, anebo video sestříhané již v kameře promítnout či zaznamenat přes analogový výstup (kabel v dodávce má i konektor S-Video).

FOTOGRAFIE?

Kamerou lze zachycovat také statické snímky, a to buď na disk DVD-RAM, nebo na SD kartu. Snímky však nemají oproti vlastním digitálním fotoaparátům valnou kvalitu – pro tuto funkci si videokameru raději nepořizujte...

HITACHI DVDCAM DZ-MV730E

Modely DZ-MV750E a DZ-MV730E jsou takřka totožné, liší se tím, že „třicítka" nemá konektor USB, a není k ní proto bohužel přibalen ani žádný software. (V balení dále chybí infračervené dálkové ovládání.) Proto možná stojí za zvážení koupit raději „padesátku"; ta se dá pořídit již asi za 18 000 Kč.

Tyto modely jsou jinak v základu stejně navržené, stejně se ovládají a mají v zásadě stejné funkce jako výše představený model DZ-MV780E. Do nižší třídy patří proto, že mají snímač s menším počtem pixelů, a to pouze s 800 tisíci, z nichž se navíc pro obraz efektivně využívá 410 tisíc. Důsledkem toho obraz zdaleka nemá tak ostrou kresbu jako z megapixelové „osmdesátky", působí oproti ní zastřeně.

info

HITACHI DZ-MV730E

Objektiv: 1 : 1,6–2,3, 2,78–43,3 mm (16× zoom); ∅ 34 mm.

Snímač: CCD typu 1/6", 0,8 Mpx. Efektivních pixelů pro video: 410 000; pro statické snímky: 410 000. Nutné minimální osvětlení: 0,3 lx.

Formáty: Přístroj zapisuje na 8cm disky DVD-R ve formátu DVD Video; na disky DVD-RAM ve formátu DVD-VR. Statické snímky zapisuje na DVD-RAM nebo na kartu SD; ve formátu JPEG, 640 × 480 px; ve formátu DVD-VR (na DVD-RAM), 704 × 480 px.

Výklopný monitor: 2,5", 120 kpx.

Hledáček: barevný, 200 kpx.

Konektory: externí mikrofon; proprietární A/V výstup – dodaný kabel má kompozitní i S-Video zakončení.

Napájení: lithioiontová baterie 4,9 Wh.

Výdrž na jedno nabití: 70–85 minut nepřetržitého záznamu (v režimu FINE za pokojové teploty). Výdrž při skutečném nasazení je asi poloviční až třetinová.

Rozměry a hmotnost: 133 × 89 × 51 mm, 505 g (pohotovostní).

SONY HANDYCAM DCR-DVD92E

Sony DCR-DVD92E je základní, nejnižší a nejlevnější model z nabídky Sony. Podobně jako Hitachi DZ-MV730 nemá konektor USB a není k této kameře přibalen žádný software.

Kamera padne do ruky v zásadě dobře, snad jen tlačítko pro záznam by mohlo být umístěno o něco výše. Zoom se ovládá pro Sony typickou výklopnou páčkou, jež umožňuje, s trochou cviku, poměrně jemné a spolehlivé ovládání, je však třeba dávat pozor na to, abyste páčku nepustili z krajní polohy, protože klepnutí by bylo slyšet na záznamu.

Mezi hlavní zvláštnosti Sony patří dotykově ovládaný výklopný monitor; na kameře samé je minimum tlačítek, neboť předvolby kamery nastavujete prostě tak, že se dotýkáte symbolů na displeji. Tento systém je doplněn zajímavým programovatelným (osobním) menu – na kameře je hodně co nastavovat a základní nabídka nastavení je velmi obsáhlá, proto jsou některé předvolby „vytaženy" v podobě velkých obdélníčků do rychle dostupného osobního menu.

K výbavě kamer Sony patří i vestavěné infračervené světlo, které – ovšem jen na blízko – dovoluje natáčet i za úplné tmy – z hlediska viditelného světla. V nastaveních kamery nalezneme také zajímavé digitální filtry a efekty.

Kamera nás potěšila vcelku rychlým zaostřováním a bezchybně fungující stabilizací obrazu, vlastní obrazová kvalita však není oslnivá. Od základní kamery třídy 0,8 megapixelu nemůžeme čekat kdovíjaký obraz; kresba obrazu je i poměrně dobrá, ale za cenu docela zřetelného šumu – při osvětlení v místnosti.

info

SONY DCR-DVD92E

15 990 Kč
0,8 megapixelu
20× optický zoom
Zapůjčeno od firmy Sony Czech.

Základní model bez USB a softwaru. Kamery Sony se vyznačují propracovaným ovládáním předvoleb na dotykovém výklopném displeji; opravdových tlačítek je na kameře jen několik.

+ dotykový displej, režim pro záznam ve tmě, dvacetinásobný zoom

– vyšší šum v obraze, černobílý hledáček

NA JAKÉ DISKY KAMERA ZAPISUJE?

Tato videokamera používá buďto disky jednorázové DVD-R, nebo přepisovatelné DVD-RW, případně disky DVD+RW. U disků DVD-RW je třeba zvolit buďto režim DVD Video, jejž lze po finalizaci přehrát v mnoha běžných přehrávačích, anebo režim VR, který umožňuje editaci v kameře, avšak disk můžete přehrát jen na přehrávačích s podporou tohoto modu.

Kamera v nejvyšším kvalitativním režimu zapisuje plné rozlišení 720 × 576 pixelů, datový tok je omezen na 9,1 Mb/s pro obraz a 256 kb/s pro dvoukanálové stereo.

–mjs

info

SONY DCR-DVD92E

Objektiv: Carl Zeiss Vario-Tessar, 1 : 1,8–3,1, 2,3–46 mm (20× zoom); ∅ 30 mm.

Snímač: CCD typu 1/6", 0,8 Mpx. Efektivních pixelů pro video: 400 000; pro statické snímky: 400 000. Nutné minimální osvětlení: 5 lx, 0 lx v nočním režimu.

Formáty: Přístroj zapisuje na 8cm disky DVD-R ve formátu DVD Video; na disky DVD-RW ve formátu DVD Video nebo DVD-VR; na disky DVD+RW ve formátu DVD+RW Video. Statické snímky ve formátu JPEG, 640 × 480 px.

Výklopný monitor: 2,5", 123 kpx.

Hledáček: černobílý.

Konektory: proprietární A/V výstup – dodaný kabel má kompozitní koncovku.

Napájení: lithioiontová baterie 4,9 Wh.

Výdrž na jedno nabití: 80–90 minut nepřetržitého záznamu (při pokojové teplotě) nebo asi 35 minut typického použití.

Rozměry a hmotnost: 131 × 87 × 57 mm, 500 g (pohotovostní).

CENOVÝ HIT MEZI PŘEHRÁVAČI

I levné MP3 přehrávače mohou poskytnout perfektní služby. Model Umax Izzy disponuje 256 MB paměti, do které uložíte čtyři hodiny hudby v „empétrojkách“ ve velmi dobré kvalitě, obsahuje zabudované FM rádio a poslouží i jako diktafon.

Je vhodný i pro přenášení souborů mezi počítači. Pro tyto účely je pod výsuvným krytem připraven port USB. V balení spolu s přehrávačem obdržíte i prodlužovací USB kabel o délce 80 cm. Ten oceníte zejména v situaci, kdy máte počítač umístěn pod stolem a nemáte v úmyslu se k němu často shýbat. Připojení k počítači s operačním systémem Windows ME, 2000 a XP se obejde bez instalace ovladačů, pouze pokud vlastníte PC s operačním systémem Windows 98, budete pro zprovoznění přehrávače muset nainstalovat ovladač z připojeného mini CD.

S cenou 1290 Kč patří přehrávač Umax Izzy k nejlevnějším modelům na trhu. Kromě ceny jistě potěší i česky komunikující menu přístroje. Rozměry jsou 31 × 70 × 17 mm, hmotnost s baterií a se sluchátky činí 63 gramů. Pro napájení přehrávače slouží baterie typu AAA. Sluchátka „pecky“ jsou umístěna na šňůře pro zavěšení přehrávače na krk.

Menu se ovládá pomocí dvoupolohové páčky. Kromě drobností, jako je např. možnost nastavení úvodní animace či barevného podsvícení displeje, zde najdete i nastavení rychlosti přehrávání a jeho opakování, volbu pro nahrávání záznamu přes zabudovaný mikrofon a volbu pro poslech FM rádia. Vybrat si můžete i ze sedmi voleb nastavení ekvalizéru (volby jsou označeny jako naturál, rock, populár, klasická, jemná, jazz a hluboký bass), není zde však možnost vlastního nastavení. Tento model si při přehrávání hudby poradí i se soubory uloženými v adresářích.

Přehrávání se ovládá pomocí jediného tlačítka s funkcí spuštění přehrávání a pauzy. Při delším stisku se přehrávač vypne. Po opětovném zapnutí je příjemné, že si přehrávač „pamatuje“ poslední pozici přehrávání či naposledy poslouchanou rádiovou stanici. Dvoupolohové tlačítko je vyhrazeno pro nastavení hlasitosti a je zde i páčka pro uzamčení tlačítek proti nechtěnému stisknutí.

Při přehrávání se na displeji kromě jména interpreta a skladby zobrazuje typ souboru a datový tok, v němž byl vytvořen (podporován je i variabilní datový tok). Nechybí ani informace o stavu nabití baterie, o pořadí přehrávané skladby, o době přehrávání, o celkové délce skladby a o nastaveném ekvalizéru. Přehrávač si poradí se soubory MP3, mp3PRO a WMA, nikoliv se sobory WAV a OGG. Proto nás překvapilo, že záznam rádia se ukládá do formátu WAV nebo ACT. Ani jedna z variant záznamu není pro poslech použitelná.

Jak již bylo řečeno, pro připojení k počítači slouží rozhraní USB – jde však o pomalejší verzi 1.1. To se projevilo při rychlosti kopírování dat z počítače do přehrávače. Kopírování porce dat o velikosti 240 MB trvalo 4 minuty 43 sekund.

Umax Izzy je díky své ceně a nabízeným možnostem velmi dobrou volbou. Nabízí integrovaný FM tuner a funkci záznamníku hlasu a umí pracovat s adresářovou strukturou. Líbilo se nám i české menu a podpora českých znaků v názvech souborů.

-mse

info

UMAX IZZY

Cena: 1290 Kč s DPH.

Poskytl: Umax Czech, a. s.

Velikost paměti: 256 MB.

Rozhraní: USB 1.1.

Napájení: 1× baterie AAA.

Podpora formátů: MP3, MP3 VBR, mp3PRO, WMA.

Nastavení ekvalizéru: naturál, rock, populár, klasická, jemná, jazz, hluboké basy.

Rozměry: 31 × 70 × 17 mm.

Hmotnost se sluchátky: 63 g.

Záruka: 2 roky.

Kopírování 240 MB dat z PC: 4:43 min.

FM rádio, funkce záznamníku hlasu, české menu

nepřehrává soubory WAV, nepoužitelný záznam rádia

VSTŘÍC DIGITÁLNÍMU TV VYSÍLÁNÍ

Českému televiznímu divákovi, který nemá kabelovou televizi ani satelit, začíná svítat naděje na lepší časy. I u nás bylo spuštěno TV vysílání v digitální podobě, které slibuje větší výběr televizních a rozhlasových programů a zvýšení kvality obrazu.

Pro příjem digitálního televizního vysílání lze použít stávající televizor. Je však nutné k němu dokoupit tzv. set-top box, který převede digitální vysílání do analogového signálu, jejž je analogový televizor schopen zobrazit.

KDE LZE DIGITÁLNÍ VYSÍLÁNÍ ZACHYTIT?

Pozemní digitální TV vysílání (DBV-T) je v současné době dostupné v okolí velkých měst (mapku pokrytí najdete např. na adrese www.digizone.cz). Příjemné je, že v místech s dobrým pokrytím je možné digitální signál přijímat pouze na pokojovou anténu. V místech, kde je signál slabší, lze použít klasickou anténu, v odlehlejších místech anténu se zesilovačem nebo speciální směrovou anténu.

Zkušební vysílání společnosti Czech Digital Group, která bude provozovat Multiplex B, bylo zahájeno 31. 8. 2000. Zachytit lze i zkušební vysílání Českého Telecomu (budoucí Multiplex C), to bylo zahájeno 1. 8. 2004 v Praze.

Řádné vysílání digitální TV bylo zahájeno 21. října 2005, kdy společnost České radiokomunikace, a. s. (dnes je její název Radiokomunikace, a. s.) spustila vysílání čtyř televizních programů a pěti rozhlasových stanic v multiplexu A. Předpokládá se, že úplné pokrytí území ČR digitálním vysíláním by mohlo trvat 3 až 5 let. Analogové vysílání by mělo být ukončeno nejpozději v roce 2015.

VÝHODY DIGITÁLNÍHO VYSÍLÁNÍ

Velká výhoda digitálního vysílání je, že na jednom televizním kanálu lze v současné době přenášet čtyři až šest TV programů a k tomu i vysílání rozhlasové. Pro šíření pozemního digitálního vysílání lze využít existujících vysílacích věží a antén, které se používají pro šíření televizního signálu analogového. Pro vysílání digitální stačí nižší výkon vysílačů (údajně bude možné snížit výkon vysílačů na pouhých 10 až 20 %) a přitom se můžeme těšit na lepší kvalitu obrazu.

V digitálním příjmu totiž neexistují takové nedostatky, jako jsou „duchy“ a vlnění

EPG (Electronic Program Guide) je elektronický programový průvodce, který majiteli set-top boxu poskytuje informace o vysílaných programech – české znaky však mnoho modelů nenabízí.

obrazu apod., které známe z analogového vysílání. U digitálního vysílání buď přijmete signál ve výborné kvalitě, nebo vůbec. Při slabé síle signálu se obraz rozpadne a vypadává. Výhodou digitálního televizního vysílání je také to, že televizor při chytání signálu může „přecházet“ z jednoho vysílače

info

DBV-T

Zkratka ze slov Digital Video Broadcasting – Terrestrial čili digitální terestriální (pozemní) televizní vysílání. Digitální televizní vysílání nepřenáší spojitý signál jako u vysílání analogového, ale soubor jedniček a nul. Obraz je zkomprimován do formátu MPEG 2.

info

VÝHODY DIGITÁLNÍHO VYSÍLÁNÍ

1. Větší výběr televizních a rozhlasových programů, protože na frekvenci, na které se v analogové podobě vysílal jeden TV program, se jich bude moci šířit čtyři až šest.
2. Zvýšení kvality obrazu i zvuku i v členitých a odlehlých regionech, zcela zmizí nedostatky obrazu, jako jsou „duchy“, vlnění obrazu apod.
3. Doplňkové služby, jako je elektronický programový průvodce, grafický teletext, TV mail, hry, interaktivní služby (např. hlasování, ankety).
4. V budoucnu možnost přístupu na internet přes TV přijímač.
5. Používání přenosných TV přijímačů (např. v autě) jako dnes např. přijímačů rozhlasových.

info

CO JE DIGITÁLNÍ TELEVIZNÍ MULTIPLEX?

Digitální televizní multiplex je datový kanál, který dokáže za sekundu přenést 22 Mb (2,75 MB) dat. Společnost Radiokomunikace má v současné době pro šíření jednoho digitálního TV programu vyhrazen datový tok 4 Mb/s, takže v jednom multiplexu lze šířit více televizních a rozhlasových programů a doplňkových služeb.

MULTIPLEXY V ČR

Multiplex A
TV programy: ČT1, ČT2, ČT 24 a Nova.
Rozhlasové stanice: ČRo 2 – Praha, ČRo 3 – Vltava, ČRo Leonardo, ČRo Rádio Česko, ČRo D-dur.

Multiplex B – zkušební vysílání
TV programy: ČT 1, ČT 2, ČT 24, Prima, Nova a Top TV.
Rozhlasové stanice: ČRo1 – Radiožurnál, ČRo2 – Praha, Proglas, Evropa 2, Express rádio a Classic FM.

Multiplex C – zkušební vysílání
TV programy: ČT 1, ČT 2 a Óčko.

na druhý, takže televizní programy budete moci sledovat i za jízdy v automobilu.

Výhodou, kterou jsme při testu set-top boxů ocenili, je tzv. elektronický programový průvodce, známý pod zkratkou EPG. Je to TV program, který se zobrazuje na obrazovce televizoru, takže si můžete pohodlně vyhledat, na který pořad se budete dívat. K dispozici je rozpis programů cca na týden dopředu. U některých set-top boxů jsou dostupné i krátké anotace. V budoucnu se počítá s dalšími doplňkovými službami, jako je TV internet, TV mail, hry, možnost sázení, programy na objednávku apod.

AVER MEDIA DBV-T STB7

Tento set-top box dokáže díky VGA výstupu zobrazovat TV vysílání na obrazovce počítačového monitoru. Abyste nemuseli přepojovat kabel od monitoru do počítače a do set-top boxu, je set-top box AVer Media DBV-T STB7 vybaven vstupem pro propojení s počítačem a monitor připojíte k set-top boxu. To, zda se na monitoru bude zobrazovat televizní vysílání, nebo výstup z počítače, přepínáte pomocí tlačítka na dálkovém ovladači.

Tento přístroj má v zadní části dále anténní vstup a výstup, kompozitní video a S-Video. Je zde zvukový stereovýstup a vepředu výstup na sluchátka. V balení je kabel VGA a zvukový kabel a stojánek pro instalaci boxu do vertikální pozice. Na těle přístroje je šest tlačítek – pro zapnutí a vypnutí, dvě pro volbu kanálu, dvě pro nastavení hlasitosti a jeden pro přepínání zdroje signálu. V hezkém grafickém menu jsou dostupné i hry Gomoku, OXO a Dragonet, je zde i kalendář a líbilo se nám i preview pro výběr televizní stanice z devíti políček. Na straně nedostatků je nutno zmínit, že programový průvodce (EPG) nezobrazuje české znaky a chybí zde teletext. Spotřeba tohoto modelu je za provozu 13 W, po vypnutí 12 W.

AVER MEDIA DBV-T STB7
Cena včetně DPH: 4400 Kč.
Poskytl: Ben International, s. r. o.
Videovýstupy: VGA, kompozitní video, S-Video.
\+ přehledné menu, výstup na monitor
− není české menu, EPG nezobrazuje české znaky, není teletext

AVer Media: preview pro volbu programu.

GENIUS DVB-T31

Set-top box Genius je s cenou 2370 Kč nejlevnějším modelem tohoto výběru. Pro připojení k televizoru jsou zde dva výstupy SCART, dále je zde anténní vstup a výstup a v balení je přiložena externí anténa. Do reproduktorů lze vést zvuk ze stereovýstupu nebo z digitálního optického výstupu. Je zde i sériový port pro propojení s počítačem (pro aktualizaci firmwaru). Na přístroji jsou tři tlačítka: pro zapnutí a pro volbu kanálů. Stejně jako AVer Media

GENIUS DVB-T31
Cena včetně DPH: 2370 Kč.
Poskytl: Elko Trading, s. r. o.
Videovýstupy: 2× SCART.
\+ české menu, český teletext, nízká cena
− EPG nezobrazuje české znaky

Genius: průvodce TV programy nabízí více stanic najednou.

DBV-T STB7 ani Genius nezobrazuje v programovém průvodci české znaky. Při „listování“ televizním programem se zobrazují i programy ostatních TV stanic. Stejně jako u modelu Radix se nám zde líbilo české menu. Při přepínání se zobrazuje název stanice, jméno programu i datum a čas. Spotřeba v provozu i po vypnutí činila 9 W.

HAUPPAUGE! DEC 2000-T

Zajímavým set-top boxem je Hauppauge! DEC 2000-T, který však s cenou 5120 Kč byl nejdražším přístrojem v testu. Přes rozhraní SCART ho připojíte k televizoru a pro připojení k počítači je zde rozhraní USB 2.0. Po nainstalování programu Hauppauge! Digital TV tak můžete TV a rádiové stanice ladit a následně mezi nimi přepínat pomocí počítače. V balení najdete USB kabel, kabel SCART a koaxiální kabel. Zvukové výstupy zde zastupuje digitální koaxiální výstup. V zadní části je anténní vstup, nikoli anténní výstup. Tento přístroj nemá české EPG, líbilo se nám však přehledné listování TV programem. Informační panel na rozdíl od všech ostatních modelů v testu zobrazuje i jméno poskytovatele televizního vysílání. Při přepínání programů se zobrazuje název stanice, jméno programu a čas. U tohoto set-top boxu je teletext dostupný pouze pomocí programu WinTV Digital Teletext a někteří uživatelé mohou postrádat tlačítka na těle přístroje – alespoň pro jeho zapnutí a pro volbu kanálu.

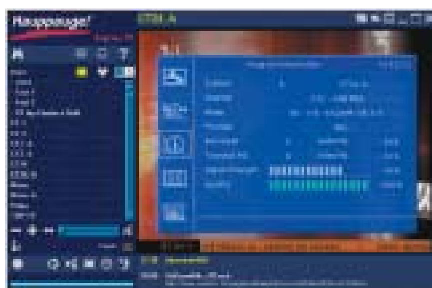

HAUPPAUGE! DEC 2000-T

Cena včetně DPH: 5120 Kč.
Poskytl: Ben International, s. r. o.
Videovýstupy: SCART.

+ přes rozhraní USB přenáší TV vysílání do počítače, zobrazuje poskytovatele signálu

– není české menu, EPG nezobrazuje české znaky, teletext pouze přes PC, žádná tlačítka na přístroji

Volbu programu lze volit prostřednictvím počítače.

RADIX DTR-9000

Z testovaných přístrojů se nám nejvíce líbil Radix DTR-9000. Nemyslíme tím jeho design (zde je spíše na škodu, že tento model má oproti ostatním o dost větší rozměry), ale jeho schopnosti. Také cena 2860 Kč se nám jeví jako velmi příjemná. Tento model stejně jako Genius má české menu, ale na rozdíl ode všech přístrojů v testu česky zobrazuje i programovou nabídku (EPG). Na přístroji jsou pro snadné ovládání čtyři tlačítka a čtyřpolohové tlačítko a je zde i displej, který zobrazuje číslo naladěného kanálu. Při přepínání se zobrazuje název stanice a pořadu, síla signálu a kvalita signálu a čas. V zadní části je anténní vstup a výstup, sériový port, dva porty SCART a zdířka pro kompozitní video. Zvuk můžete z přístroje vést s využitím koaxiálního digitálního výstupu, optického digitálního výstupu či stereovýstupu. V balení najdete pouze napájecí kabel. V menu je i položka pro nastavení času pro nahrávání. Zde nám však nahrávání nefungovalo – po připojení k videorekordéru přes kabel SCART se nahrávání spustilo pouze na obrazovce televizoru, nikoli však na videorekordéru. Příčina je skryta pravděpodobně ve verzi firmwaru. To je však jedna z mála výtek, které k tomuto set-top boxu máme. Díky kvalitnímu tuneru, českému průvodci pořady i dobré ceně lze tento model jen doporučit.

-mse

Radix: ojedinělá čeština v programové nabídce.

RADIX DTR-9000

Cena včetně DPH: 2860 Kč.
Poskytl: Ben International, s. r. o.
Videovýstupy: 2× SCART, kompozitní video.

+ české menu, displej, EPG zobrazuje české znaky, český teletext

– větší rozměry

	AVER MEDIA DBV-T STB7	GENIUS DVB-T31	HAUPPAUGE! DEC 2000-T	RADIX DTR-9000
Cena včetně DPH	4400 Kč	2370 Kč	5120 Kč	2860 Kč
Poskytl	Ben International, s. r. o.	Elko Trading, s. r. o.	Ben International, s. r. o.	Ben International, s. r. o.
WWW adresa	www.ben-int.cz	www.elko.cz	www.ben-int.cz	www.ben-int.cz
Záruka	2 roky	2 roky	2 roky	2 roky
Videovýstupy	VGA, kompozitní video, S-Video	2× SCART	1× SCART	2× SCART, kompozitní video
Zvukové vstupy a výstupy	stereovýstup (CINCH), linkový vstup (3,5mm jack), linkový výstup (3,5mm jack)	optický digitální výstup, stereovýstup (CINCH)	koaxiální digitální výstup	koaxiální digitální výstup, optický digitální výstup, stereovýstup (CINCH)
Výstup na sluchátka	ano	ne	ne	ne
Port pro propojení s počítačem	ne	sériový	USB	sériový
Menu v češtině	ne	ano	ne	ano
České EPG	ne	ne	ne	ano
Teletext	ne	ano	ano (přes PC)	ano
Spotřeba energie při provozu	13 W	9 W	8 W	12 W
Spotřeba energie po vypnutí	12 W	9 W	0 W	8 W
Kabely v balení	napájecí kabel, VGA kabel, zvukový kabel	napájecí kabel	napájecí kabel, USB kabel, koaxiální kabel, SCART kabel	napájecí kabel
Anténa v balení	ne	ano	ne	ne
Rozměry	250 × 140 × 35 mm	258 × 164 × 45 mm	207 × 155 × 39 mm	340 × 257 × 68 mm

RYCHLÝ INTERNET OD T-MOBILU

Rychlé připojení k internetu je v poslední době stále dostupnější, a to i díky mobilním operátorům, kteří se snaží nabídnout svým zákazníkům nové služby. V druhé polovině října tak T-Mobile spustil službu nazvanou **Internet 4G**, která je založena na nové technologii označované jako UMTS TDD. Rozhodli jsme se tuto technologii vyzkoušet a nyní vám přinášíme první poznatky.

Hned na začátku je však třeba uvést, že tato služba je zatím dostupná pouze v **Praze**, a to v pásmu 1,9 GHz! Společnost T-Mobile plánuje, že během první poloviny příštího roku rozšíří tuto službu do dalších, menších měst (nad 10 tisíc obyvatel, použité frekvenční pásmo bude 872 MHz) a že na konci tohoto období tak pokryje celkem padesát procent populace v ČR.

T-Mobile potenciálním uživatelům této služby umožňuje vyzkoušet si její funkčnost po dobu tří dnů zdarma a teprve poté se rozhodnout, zdali si ji pořídí. Této možnosti jsme využili i my a jako běžní zákazníci jsme si zapůjčili instalační sadu s modemem (k dispozici je též PCMCIA karta pro notebooky).

INSTALACE MODEMU

Instalační balíček obsahuje modem, datovou SIM kartu, kabely pro připojení k počítači prostřednictvím rozhraní USB a Ethernetu (připojení přes síťovou kartu), stojánek, napájecí kabel, instalační cédéčko a návody (viz obrázek).

Samotná instalace modemu a programového vybavení je skutečně jednoduchou záležitostí a i méně zkušeným uživatelům zabere jen několik málo minut. Pokud byste přesto instalaci modemu sami nezvládli, můžete se obrátit na informační linku zákaznického centra T-Mobile nebo si domluvit instalaci u servisní autorizované firmy, tedy u společnosti AutoCont.

Instalační balíček s modemem.

Ovládací program **T-Mobile Communication Centre**.

RYCHLOST A CENA PŘIPOJENÍ

Připojení k internetu prostřednictvím zapůjčeného modemu jsme testovali na dvou různých místech v Praze a v obou lokalitách (centrum města, Břevnov) jsme naměřili přibližně stejné hodnoty rychlosti připojení: pohybovaly se v rozpětí od ***500*** do ***600 kb/s***.

To odpovídá maximální přenosové rychlosti základního tarifu **Internet 4G Standard** (512/128 kb/s – downlink/uplink) a za tento tarif zaplatíte měsíčně **699 Kč** bez DPH. Aktivační poplatek při zřízení služby je **99 Kč** bez DPH, a pokud uzavřete účastnickou smlouvu na jeden rok, zaplatíte za modem pouze **1 Kč** bez DPH.

Pro náročnější zákazníky je k dispozici tarif nazvaný **Internet 4G Premium**, který za měsíční paušál **999 Kč** bez DPH nabízí rychlost připojení ***1024/256 kb/s***.

U obou tarifů je ještě zavedena tzv. *fair user policy* (FUP), což je měsíční limit objemu přenesených dat. Pro standardní tarif je hodnota limitu **FUP** stanovena na **3 GB** a pro tarif prémiový na **10 GB**. Jestliže daný limit během jednoho zúčtovacího období překročíte, bude přenosová rychlost snížena na osminu rychlosti původní. Plná rychlost přenosu je pak obnovena na začátku následujícího zúčtovacího období. Zákazník si však v případě potřeby může datový limit zvýšit, a to dokoupením dalších GB – rychlost zůstane zachována.

ZÁVĚR

Všem pražským zájemcům o rychlé připojení k internetu je možné tuto službu T-Mobilu jenom doporučit. Jedná se totiž o kvalitní a rychlé snadno dostupné připojení, které dokáže „zprovoznit“ i méně zdatný uživatel a které přitom pořídíte za poměrně přijatelnou cenu.

Jan Jírovec

CHYTRÝ HONZA NA CESTÁCH

Základem CD je model ČR, atraktivní pomůcka, ve které může mít mapa republiky podobu satelitního snímku, plastické mapy s vyznačením vodstva nebo klasické 2D fyzické mapy. Podobu mapy určuje také „kamera“, u které lze určit její výšku, sklon, natočení pohledu a umístění nad zemí. Nechybí ani možnost zoomu mapy a simulace osvětlení prostoru podle denní doby. Na mapě lze zobrazit značky objektů (jde o města a průmysl, panoramata, vodstvo, přírodu, lokality, památky). Po kliknutí na značku se zobrazí příslušná infokarta, na které je stručný popis daného objektu a k níž je obvykle připojena i jedna nebo více fotografií. Na CD je i několik stereoskopických snímků. Výběr objektů lze provádět také z abecedního rejstříku a součástí CD je i znalostní kvíz. Mapy doplňuje galerie Fotocentrum, hra Tajemná výprava (spojená se znalostním kvízem) a klasické pexeso s obrázky našich památek.

info

595 Kč

SPG, Kolín 2004

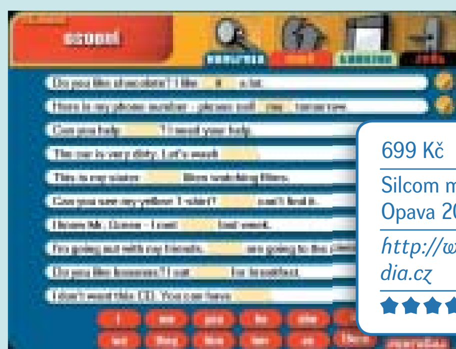
http://www.spg.cz

★★★★★★★★☆☆

DIDAKTA – ANGLIČTINA 1

Multimediální výuka angličtiny pro začínající a mírně pokročilé žáky nabízí sedm základních tematických okruhů: členy a podstatná jména, zájmena, slovesa, předložky a spojky, tvorbu otázek, odpovědí a záporu, slovní zásobu a diktáty. Každý okruh se dělí na další, dílčí části (kterých je celkem 24). Např. první se dělí na čtyři témata (členy s jednotným číslem, určitý člen, množné číslo podstatných jmen a počitatelná/nepočitatelná podstatná jména). Po volbě tématu je třeba ještě zadat jméno, zvolit počet příkladů k procvičování (z rozsahu 10 až 30), případně zobrazit nápovědu, jak daný typ úloh řešit. Potom už nezbývá než zadané úlohy správně vyřešit, dát si řešení zkontrolovat, příp. si prohlédnout správná řešení těch úloh, které byly vyřešeny chybně, nebo vyřešeny nebyly. Dosažené výsledky se ukládají do tabulky.

info

699 Kč

Silcom multimedia, Opava 2005

http://www.silcom-multimedia.cz

★★★★★★★★☆☆

JAZYKY BEZ BARIÉR

Multimediální výukové produkty jsou obvykle založeny na pestrém prostředí a dynamickém způsobu výuky. Projekt Jazyky bez bariér naopak působí stroze, což právě vyhovuje dyslektikům. Po instalaci jsou připraveny dva programy. První program je výukový a umožňuje ovlivnit způsob výuky nastavením několika parametrů: je to pořadí jazyků (Č/A, A/Č, jen A), volba, zda budou probírána slova, nebo celé věty, a určení položky (český text, anglický text, výslovnost), jejíž obsah se bude zobrazovat. Pokud zvolíte metodu výuky „Prozkoumej“, po kliknutí na bublinu (slova) nebo obrázek (věty) uslyšíte česky, resp. anglicky příslušný text slova (věty). Zvolíte-li metodu „Boř a tvoř“, budou se po každém kliknutí ukrývat, resp. zobrazovat jednotlivá písmena ve slově nebo slova ve větě. Druhý program, nazvaný Plnič, umožňuje vytvářet vlastní učebnice. Pro první seznámení s projektem jsou daty naplněny tři lekce.

info

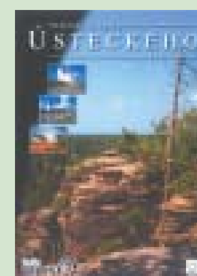
450 Kč

D. Rýdlová, Praha 2005

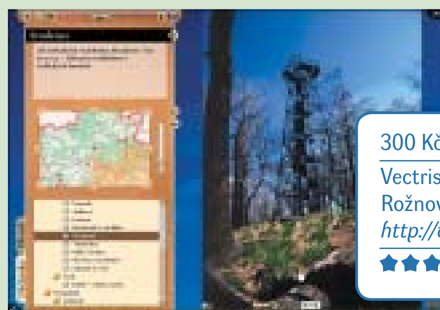
http://www.jazyky-bez-barier.cz

★★★★★★★☆☆☆

PAMÁTKY A ZAJÍMAVOSTI ÚSTECKÉHO KRAJE

Další díl série multimediálních průvodců z edice Infoturist. Klasické „infoturist“ prostředí bylo doplněno o graficky bohatší nástavbu, ta však s původním prostředím plně nekoresponduje. Užitečnou novinkou je možnost výběru mezi třemi jazykovými mutacemi (českou, anglickou, německou), ale volbu lze aplikovat jen při startu programu. Sedm oblastí (Děčínsko, Litoměřicko, Ústecko, Lounsko, Teplicko, Mostecko a Chomutovsko) je představeno formou krátkých videoukázek. Přístup k jednotlivým lokalitám je možno volit z úvodního rozcestníku, k dalším objektům se dostanete ze seznamu nebo z mapy. Mezi objekty najdete jak zajímavé stavby, tak i přírodní nebo technické zajímavosti. K jednotlivým objektům jsou připraveny stručné textové popisy a současné či historické fotografie, k několika lokalitám i panoramatické snímky. Prezentační režim umožňuje automatickou procházku cédéčkem.

info

300 Kč

Vectris, Rožnov pod Radhoštěm 2005

http://www.infoturist.cz

★★★★★★★★☆☆

DÝDŽEJEM SNADNO A RYCHLE!

Na našem redakčním CD najdete zajímavý program KraMixer, který bude povědomý spíše našim mladším čtenářům, ale hodit by se mohl všem těm, kdo si na počítači pouští hudbu. Tento program totiž umožňuje smíchat dvě skladby za pomoci různých efektů tak, že se různě prolínají a není přesně poznat, kde končí skladba jedna a kde začíná druhá.

Program KraMixer zkrátka supluje práci dýdžeje, který míchá hudbu na tanečních party. Ten k tomu potřebuje drahé vybavení (dva gramofony, míchací pult, zesilovač), ale vám na zkoušku postačí program KraMixer, který je navíc k dispozici zdarma.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak do programu načíst skladby pro přehrávání.
- Jak zobrazit klávesové zkratky.
- Jak mix nahrát.
- Jak mixovat.
- Jak určit rychlost skladby.
- **Název programu: KraMixer, freeware.**

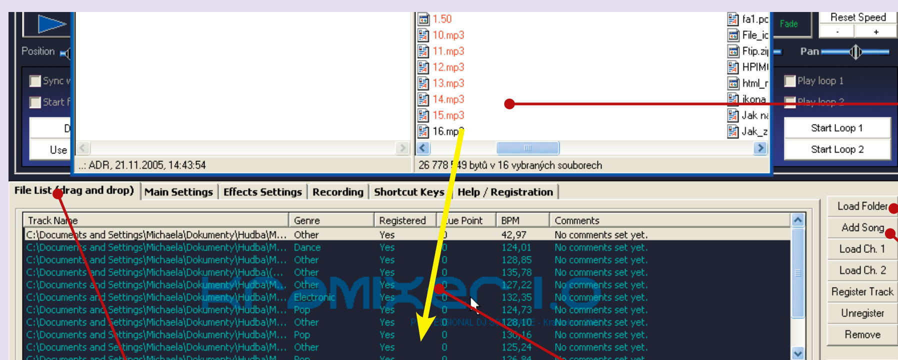
NAČTENÍ SKLADEB

V dolní části okna programu KraMixer najdete několik záložek. Přepněte do té zcela první, tedy do záložky **File List**. Zde si vytvoříte seznam skladeb, které chcete pouštět a míchat mezi sebou. To můžete provést několika způsoby. První, nejjednodušší způsob spočívá v tom, že si např. v průzkumníkovi nebo v nějakém správci souborů (např. v programu Total Commander nebo Servant Salamander – obr. 1) otevřete složku, ve které jsou tyto skladby umístěny. Toto okno umístěte vedle okna programu KraMixer a se současně stisknutým levým tlačítkem myši přetáhněte skladbu (nebo více skladeb – při jejich označování použijte současně stisknutou klávesu CTRL nebo SHIFT) do karty **File List** v okně programu. Tlačítko poté uvolněte. Odkazy na soubory se objeví v okně programu – v něm vidíte informace o názvu skladby aj. Další možností je nahrát jednotlivý soubor (tlačítko **Add Song**) nebo celou složku (**Load Folder**).

info

JAK PRACUJE DÝDŽEJ

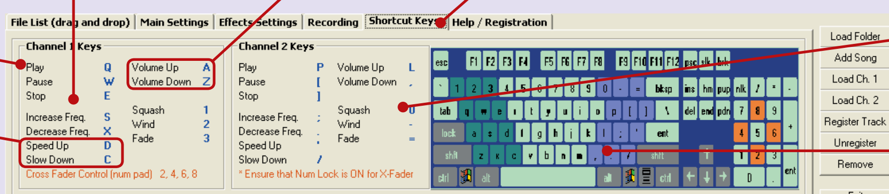
Náš časopis se hudební tematice sice vyhýbá, ale pro pochopení programu je třeba ve zkratce uvést, jak takový dýdžej pracuje. Pouští dvě desky zároveň (jde tedy o dva zvukové kanály) a snaží se jejich zvuk prolnout tak, aby to pro ucho posluchače bylo nenásilné. K tomu slouží tzv. crossfader, přelévající zvuk z jednoho kanálu do druhého. Na mixážním pultě je dále táhlo zvané pitch control, jímž se mění rychlost skladby. Plynulý přechod dýdžej zajistí také změnou hlasitosti a při přehrávání desek používá nejrůznější efekty podle osobního vkusu.

Obr. 1

KLÁVESOVÉ ZKRATKY

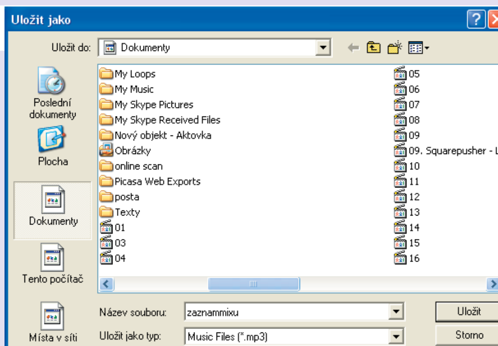
Základem hraní je ovládání dvou zvukových kanálů, a to v jeden okamžik (např. v jeden okamžik na jednom zvukovém kanálu skladbu zpomalujete a na druhém ji posunujete dopředu). V běžném případě máte k dispozici dvě ruce, ale při simulaci hraní na počítači pouze jednu myš a její tlačítko. Proto je dobré naučit se používat také klávesové zkratky (viz záložku **Shortcut Keys**). Zkratky jsou rozděleny s ohledem na ovládání prvního (levého) zvukového kanálu (**Channel 1 Keys**) a druhého (pravého) zvukového kanálu (**Channel 2 Keys**). Nejste-li si jisti, která klávesnice (zda česká, nebo anglická) je myšlena, můžete se podívat na obrázek s rozmístěním znaků.

Obr. 2

NAHRÁVÁNÍ MIXU

Abyste si mohli zkontrolovat, jak se vám technika mixování daří, nebo proto, abyste mohli svého známého poctít nepřetržitým proudem smíchaných písniček, je možné výstup si nahrát. V programu přepněte do záložky **Recording** a klikněte na tlačítko **Save As**. Otevře se okno, které vám nabídne uložení záznamu ve formátu MP3 (obr. 3). Stačí pouze zvolit umístění tohoto souboru a soubor pojmenovat. V okamžiku, kdy budete připraveni mixovat, klikněte na tlačítko **Start Recording**, a záznam bude okamžitě zahájen (obr. 4).

Obr. 3. Zvolte, kam se má zvukový záznam nahrávat.

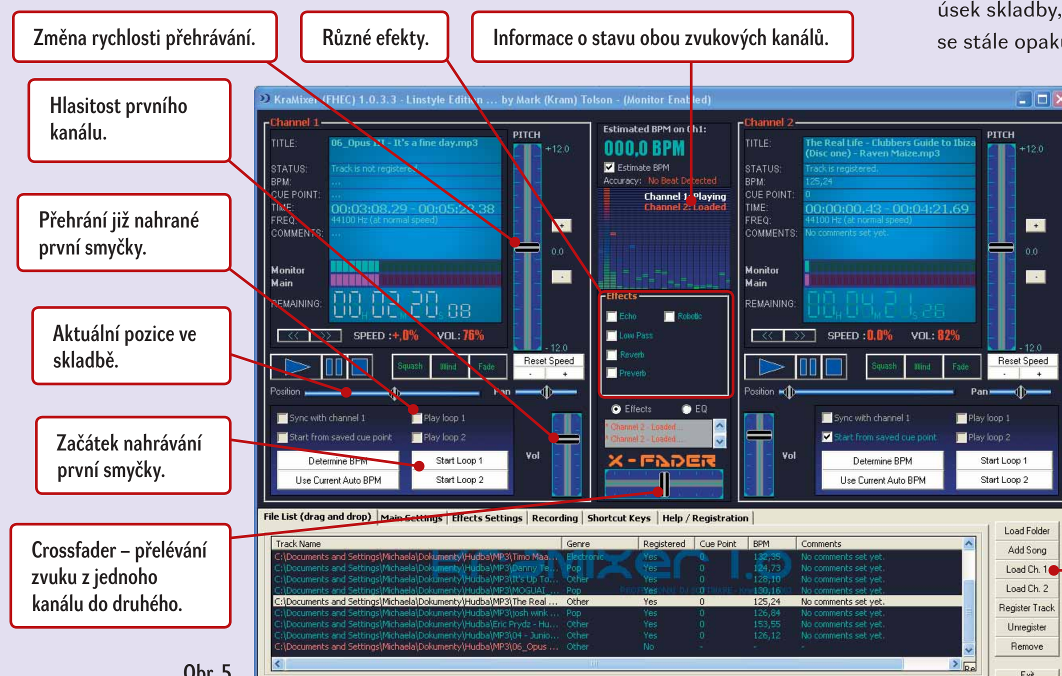

Obr. 4

KONEČNĚ MIXUJEME!

A můžeme se směle pustit do prvního pokusu o mix. Nejprve musíme vybrat dvě skladby, které budeme mixovat. Klikněte na vybranou skladbu a poté na tlačítko **Load Ch. 1**, stejně postupujte u druhé skladby a použijte tlačítko pro vstup na druhý zvukový kanál (obr. 5).

Pozor! Budete-li chtít opět přehrávat další skladbu, musíte přehrávání původní skladby nejprve vypnout kliknutím na tlačítko označené čtverečkem. Pokud chcete některou ze skladeb přehrávat, použijte klasické tlačítko se šipkou (další tlačítka slouží pro pauzu a pro zastavení). U každého kanálu je pak označeno, která skladba se právě hraje a kolik z ní ještě zbývá sekund. Velmi důležité je speciální táhlo **X-fader** uprostřed okna. Zatažením za něj totiž zvuk z jednoho kanálu do druhého mícháte. Pokud zatáhnete za táhlo až do maximální pozice, bude slyšet zvuk pouze z jednoho kanálu. Postupujte tedy tak, že skladbu na jednom kanálu pustíte s plnou hlasitostí a v okamžiku, kdy tato skladba bude končit, pustíte na kanálu druhém skladbu s nižší hlasitostí. Pomocí táhla X-fader můžete měnit přehrávání zvuku z jednoho kanálu do druhého. Dále je důležité, abyste srovnali rychlost obou skladeb. K tomu slouží táhlo **Pitch**, kterým můžete rychlost skladby upravit o 12 procent méně či více. V okamžiku, kdy se vám zdá, že skladby do sebe mohou bez problémů přecházet, zvyšte hlasitost u druhé skladby a u první ji snižte. Aby byl přechod skutečně bezchybný, můžete si z druhé mixované skladby nahrát tzv. smyčku: tu pak pustíte a s první písničkou smícháte mnohem snadněji. Smyčka je krátký úsek skladby, který si sami zvolíte a který se stále opakuje. Můžete si nahrát dokonce smyčky dvě. V okamžiku, kdy chcete začít smyčku nahrávat, klikněte na tlačítko **Start Loop** a v okamžiku, kdy chcete smyčku ukončit, na totéž tlačítko. Pokud chcete smyčku přehrávat, zaškrtněte políčko **Play loop**. V případě, že přehrávání smyčky stále dokola chcete ukončit, zaškrtnutí zrušte.

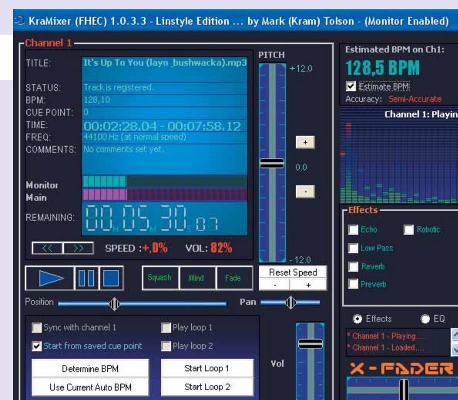

Obr. 5

JAK ZJISTIT BPM

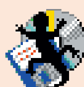
V hudebním světě znamená zkratka BPM to, jak je skladba rychlá. Jedná se o zkratku z „beats per minute“, vyjadřující počet beatů (úderů) ve skladbě za jednu minutu. Tato informace je velmi důležitá v případě, že chcete dvě skladby smíchat. Mnohem lépe totiž smícháte dvě skladby, které mají podobné tempo. Chcete-li tuto vlastnost zjistit, pak nechte skladbu v programu hrát a zaškrtněte položku **Estimate BPM**. Tento údaj se poté zobrazí vedle tohoto příkazu (obr. 6). Poté klikněte na tlačítko **Use Current Auto BPM**, a tento údaj se přiřadí do informací o skladbě, které se zobrazují dole v tabulce. Další možností je stanovit BPM „ručně“. V tom případě nechejte skladbu opět hrát, klikněte na tlačítko **Determine BPM** a posléze v okénku BPM, které se objeví, klikejte do rytmu písničky na tlačítko BPM a v okamžiku, kdy budete s přesností spokojeni, klikněte na tlačítko **Apply**.

-mia

Obr. 6. Zobrazení aktuálního BPM.

HROMADNÉ PŘEJMENOVÁNÍ SOUBORŮ

S českým (novější verze však mají anglické rozhraní) správcem souborů Servant Salamander, slangově označovaným jako „Ještěrka“, se na našich stránkách nesetkáváte poprvé. V poslední době jsme jej představili jako univerzální prohlížeč a archivátor. Tím však zdaleka nejsou popsány všechny jeho užitečné schopnosti...

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak vybrat soubory pro přejmenování.
- Jak zúžit výběr souborů pro přejmenování.
- Jak zadat nové jméno pro přejmenování souborů.
- Jak nahradit pouze část původních názvů souborů.

Servant Salamander 2.5 beta 10a full

Výrobce: ALTAP, spol. s r. o.

Země původu: Česká republika.

Licence: shareware.

Cena: 930 Kč (včetně plug-inů).

Oficiální stránky: www.altap.cz.

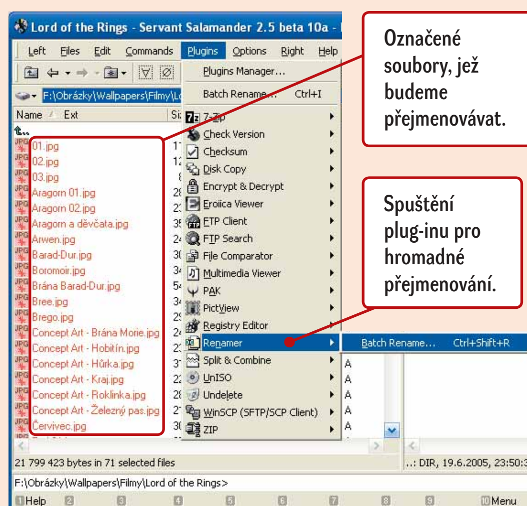
HROMADNÉ PŘEJMENOVÁNÍ SOUBORŮ

Pokud vlastníte digitální fotoaparát, stahujete pravidelně nějaké obrázky z internetu či jinak získáváte větší množství souborů s podobnými názvy, jistě jste již někdy potřebovali hromadně jim změnit jméno. Dělat to „ručně“ po jednotlivých souborech by bylo velmi ubíjející. Naštěstí program Servant Salamander nabízí jednoduché řešení, a to pomocí jednoho ze svých rozšiřovacích modulů (plug-inů).

Soubory, které chcete přejmenovat, přesuňte do nějaké složky a zobrazte ji v jednom z panelů (obr. 1). Pomocí volby **Edit/Select All** (**Ctrl+A**) je posléze všechny vyberte. (Samozřejmě lze stiskáním klávesy **mezerník** vybrat jen některé soubory z adresáře – v tom případě však ztrácí smysl je přesunovat.) Nyní klikněte na nabídku **Plugins**, rozbalte položku **Renamer** a klikněte na **Batch Rename...** (klávesová zkratka **Ctrl+Shift+R**).

Tím zobrazíte dialogové okno pro hromadné přejmenování (obr. 2). V horní části určujete, které soubory budou zahrnuty, a podobu výsledného jména. Tu lze složit z mnoha různých parametrů a přidat i počítadlo (vysvětlíme si podrobněji v dalších odstavcích). V sekci **Replace** lze pak velmi podrobně nastavit nahrazování určitých řetězců jinými a nakonec v **Change case** změnu velikosti písmen.

Značnou část okna zabírá výpis zahrnutých souborů. Nejzajímavější jsou první dva sloupečky. **Original Name** zobrazuje původní jméno, **New Name** pak jméno nové. Další parametry ukazují obvyklé údaje, jako je velikost (**Size**), datum (**Date**), čas (**Time**) a umístění souboru (**Path**). Kliknutím na název příslušného sloupečku seřadíte soubory podle příslušného atributu.

Označené soubory, jež budeme přejmenovávat.

Spuštění plug-inu pro hromadné přejmenování.

Obr. 1. Výběr souborů pro přejmenování.

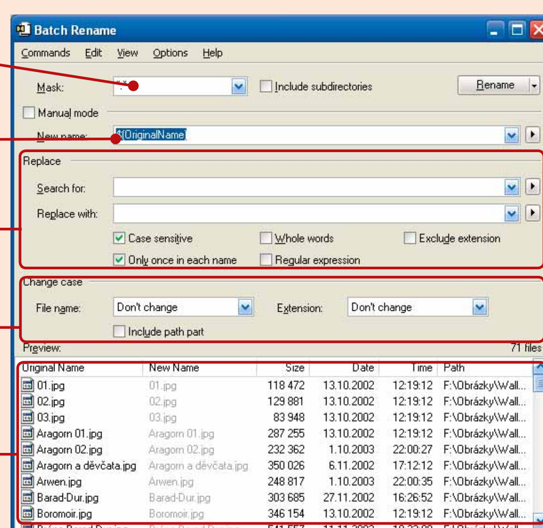
Maska pro výběr souborů k přejmenování.

Maska pro přejmenování.

Nastavení nahrazení části názvu.

Konfigurace změny velikosti písmen.

Výpis souborů – druhý sloupeček ukazuje jméno po nastavených úpravách.

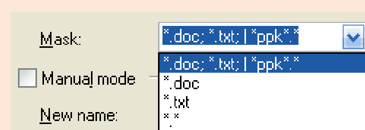
Obr. 2. Dialogové okno pro přejmenování souborů.

MASKA PRO VÝBĚR SOUBORŮ

Chcete-li svůj výběr souborů pro přejmenování ještě zúžit, zadejte do kolonky **Mask** přibližné jméno nebo typ označovaných souborů (obr. 3). Hvězdička (*) reprezentuje libovolný počet znaků. (Dříve použité masky jsou k dispozici v roletové nabídce.)

Například všechny soubory s příponou txt označíte pomocí masky ***.txt** , všechny soubory/složky, které mají v názvu slovo „nic“, vybere maska ***nic*** a všechny soubory začínající na písmena „hl“ a mající příponu exe označíte maskou **hl*.exe** . Více masek najednou oddělíte pomocí středníku (;). Např. všechny soubory s příponou .doc a .txt vyberete pomocí ***.doc;*.txt**.

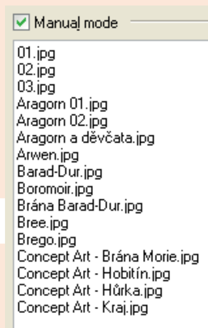
Lze také určit, které soubory se označovat nemají. K tomu použijete znak svislé čáry (|). Třeba maska pro označení všech souborů, krom těch s příponou exe, bude vypadat takto: ***.*; |*.exe**.

Obr. 3. Maska pro výběr souborů. Roletové menu obsahuje historii dříve zadaných masek.

Zatrhnutím volby **Include subdirectories** naopak svůj výběr zvětšíte o soubory ze zahrnutých adresářů. Označíte-li volbu **Manual mode** (obr. 4), zmizí všechna následující nastavení a místo nich se objeví velká kolonka: prostým přepisováním jednotlivých znaků lze pak názvy souborů měnit „ručně“.

Obr. 4. Mod pro „ruční“ přejmenování.

Original Name
Drive
Path
Relative Path
Name
Name Part
Extension Part
Substring...
Lower Case
Upper Case
Mixed Case
Size
Time
Date
Counter...

Obr. 5. Seznam parametrů pro nové jméno souboru.

MASKA PRO PŘEJMENOVÁNÍ SOUBORŮ

Do políčka **New Name** zadáváte nové jméno. To můžete složit z mnoha parametrů. Jejich seznam rozbalíte kliknutím na tlačítko se šipkou (úplně vpravo). V první části této nabídky jsou užitečné následující volby: **Original Name** – původní jméno včetně přípony, **Name Part** – původní jméno bez přípony, **Extension Part** – přípona původního jména, **Substring** – část řetězce.

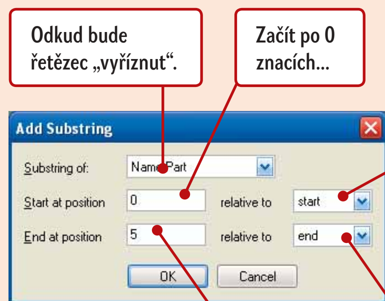
Kliknutím na volbu **Substring** se otevře okno s dalším nastavením (obr. 6). Z roletového menu **Substring of** si vyberte, z kterého objektu bude řetězec „vyříznut“ (užitečné jsou již jmenované volby). Kolonka **Start at position** určuje pozici, odkud bude příslušná část řetězce začínat, a naopak kolonka **End at position** místo, kde bude příslušná část řetězce končit. Nabídky **relative to** označují, zda vlevo zadaná pozice se bude počítat od začátku (**start**), či od konce (**end**).

Výše zmíněné volby naleznete i v roletových menu **Lower Case, Upper Case** a **Mixed Case**. Mají zde samozřejmě totožný význam, pouze s tím rozdílem, že písmena budou změněna takto: všechna na malá (**Lower Case**), všechna na velká (**Upper Case**) a první ve slově na velké (**Mixed Case**).

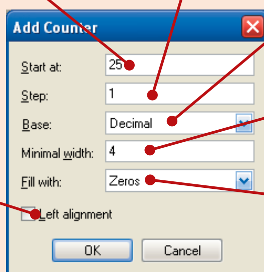
Poslední položky v seznamu slouží k vložení údaje o velikosti souboru v bajtech (**Size**), k vložení času vytvoření souboru (**Time**) a k vložení data vzniku souboru (**Date**). Pozor, při vkládání času bude nutno v masce *$(Time:H:mm:ss)* zaměnit dvojtečky mezi *H* a *mm* a mezi *mm* a *ss* za jiné znaky!

Nakonec jsme si nechali počítadlo (**Counter**), které také otevře okno s další konfigurací (obr. 7). **Start at** určuje, od které hodnoty se bude počítat, **Step** určuje krok (kolik se přičte při přechodu na další soubor), **Base** číselnou soustavu (klasická desítková – **Decimal**, šestnáctková – **Hexadecimal**), **Minimal width** minimální počet cifer a **Fill with**, čím budou doplněna prázdná místa (**Spaces** – mezery, **Zeros** – nuly, **Underscores** – podtržítka). Označíte-li volbu **Left alignment**, budou se volná místa doplňovat zprava.

Nyní by se asi slušelo uvést nějaký příklad. Takto vypadá maska, která ponechá první tři znaky původního názvu, vloží mezeru, pomlčku a mezeru, přidá počítadlo s tříciferným číslem doplněným nulami a zachová původní příponu: **$(OriginalName:0,3) - $(Counter:0,1,d,3,0).$(ExtPart)**.

Obr. 6. Dialogové okno *Add Substring*.

Obr. 7. Dialogové okno *Add Counter*.

NAHRAZOVÁNÍ ČÁSTÍ NÁZVŮ

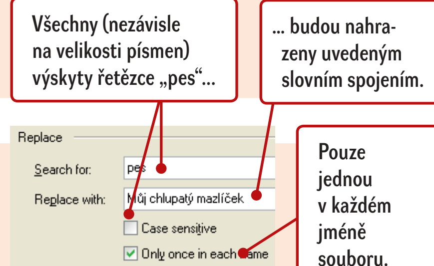
V rámečku **Replace** lze definovat nahrazení řetězce jiným (eventuálně žádné nahrazení, tedy smazání původního řetězce). Nejjednodušší způsob: do kolonky **Search for** zadejte, co se má vyhledat, a do **Replace with**, čím se to má nahradit (obr. 8). Ovšem už známá šipečka na konci pole **Search for** naznačuje, že nastavení může být o mnoho více. Po kliknutí na ni zjistíte, že je jich opravdu mnoho. Zkušenější uživatelé se zde mohou hodně „vyřádit“, my však zmíníme jen několik užitečnějších položek.

Z menu **Any from Set of Characters** jde o volby **Alphabetic characters** (všechna písmena), **Lowercase characters** (malá písmena) a **Uppercase characters** (velká písmena). Stejné položky jsou také v menu **Any Except Set of Characters** – zde je však význam „vše mimo ...“. Užitečná je také volba **Or** jako logický operátor „nebo“. Chcete-li vyhledávat některý ze znaků, které se používají v maskách, vložte ho pomocí podnabídky **Special Character As Literal**. Poslední volbou je **Decimal number –** číslo v desítkové soustavě.

Nyní si ještě všimneme třech z pěti zatrhávacích políček v dolní části rámečku **Replace** (obr. 2). Pokud aktivujete **Case sensitive**, budou rozlišována malá a velká písmena. **Only once in each time** znamená nahrazení pouze jednou v každém souboru. A nakonec volba **Exclude extension** vyloučí z přejmenování přípony souborů.

ZMĚNA VELIKOSTI PÍSMEN

Hromadné přejmenování může sloužit i k „pouhé“ změně velikosti písmen (část **Change case**, obr. 2). Pomocí roletového menu **File name** nastavíte změnu velikosti písmen u jména souboru (bez přípony) a pomocí menu **Extension** změnu velikosti písmen přípony. Volby jsou v obou případech stejné: **Don't change** – neměnit, **Upper case** – všechna velká, **Lower case** – všechna malá, **Mixed case** – první ve slově velké.

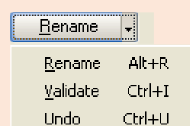

Obr. 8. Nahrazení části názvu.

SPUŠTĚNÍ

Pokud již máte vše nastaveno, můžete pomocí tlačítka **Rename** přejmenování spustit (obr. 9). Všimněte si, že i u tohoto tlačítka je malá černá šipka, která rozbaluje nevelkou, avšak užitečnou nabídku. Krom přejmenování obsahuje také kontrolu, zda při použití nastavených masek nedojde k nějaké kolizi (**Validate**) nebo k vrácení přejmenování provedeného předtím (**Undo**).

Aleš Havlas,
elfkam@elfkam.net

Obr. 9. Možnosti tlačítka **Rename**.

VYTVÁŘÍME VLASTNÍ WWW STRÁNKY – 2. DÍL

V minulém dílu našeho seriálu jsme vysvětlili základní principy jazyka HTML a ukázali jsme vám, jak formátovat text. Dnes se naučíte vkládat obrázky a vytvářet to, co dělá webové stránky webovými stránkami – tedy hypertextové odkazy. Avšak nemějte zbytečné obavy, náročnost návodu se na rozdíl od získaných schopností nikterak nezvyšuje.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak do HTML stránky vložit obrázek.
- Jak zadat další parametry obrázku.
- Jak vytvořit hypertextový odkaz.
- Jaké jsou další možnosti hypertextových odkazů.

VLOŽENÍ OBRÁZKU

Obrázek vložíte pomocí nepárového tagu **<img>**. Jistě ale sami tušíte, že takto „chudým“ příkazem těžko prohlížeči vysvětlíte, který obrázek má použít. Bude tedy potřeba použít parametru. Příslušným atributem je **src** a jeho hodnotou je místo uložení a název příslušného souboru (viz rámeček Info). Máte-li tedy kupříkladu ve stejném adresáři, ve kterém je WWW stránka, umístěn obrázek *autobus.jpg*, bude výsledný tvar příkazu **<img src=“autobus.jpg“>** (obr. 1 a obr. 2).

info

V dokumentech HTML lze použít tři formáty obrázků: **JPG** nejčastěji pro obrázky a fotografie a **GIF** nebo **PNG** obvykle pro grafické prvky stránek. Ostatní formáty nejsou standardně podporovány.

info

Pro určení pozice obrázků je nejlépe využít tzv. relativní odkazy. To znamená, že nezadáte přesné umístění obrázku (např. *C:\Obrazky\Vozidla*), ale pozici relativní vzhledem k aktuální stránce. Učiníte to proto, že po nahrání na webový server určitě nebude obrázek uložen ve stejném adresáři a že do něj pravděpodobně ani nebudete mít přístup.
Několik příkladů pro lepší pochopení relativního adresování:

- Obrázek se nachází ve stejném adresáři jako stránka: **src=“obrazek.jpg“**.
- Obrázek se nachází v adresáři *obrazky*, který je ve stejné složce jako stránka: **src=“obrazky/obrazek.jpg“**.
- Obrázek se nachází v adresáři *vozidla*, který je uvnitř výše uvedené složky *obrazky*: **src=“obrazky/vozidla/obrazek.jpg“**.
- Stránka se nachází v (libovolném) adresáři, který je ve stejné složce jako obrázek (jinak řečeno: „obrázek je o adresář výš než stránka“): **src=“../obrazek.jpg“**.
- Stránka se nachází v (libovolném) adresáři, který je ve stejné složce jako adresář *obrazky* obsahující obrázek: **src=“../obrazky/obrazek.jpg“** (obr. 3).

DALŠÍ PARAMETRY OBRÁZKŮ

Na konci minulého dílu jsme si popsali atribut **align** pro zarovnání textu. Dalším místem, kde jej lze využít, jsou právě obrázky. Hodnoty jsou **right** (zarovnání doprava) a **left** (zarovnání doleva). Náš obrázek zarovnaný doprava by tedy měl tag **<img src=“autobus.jpg“ align=“right“>** (obr. 1 a obr. 2). Mimochodem, pořadí parametrů tagu není rozhodující. Kdybyste napsali nejprve **align** a teprve potom **src**, fungoval by stejně dobře.

```
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Trans
<html>

<head>
  <meta content="text/html; charset=windows-1250"
 http-equiv="content-type">
  <title>Moje stránka s obrázkem</title>
</head>

<body>
Můj oblíbený autobus<br>
<img src="autobus.jpg" align="right">
</body>

</html>
```

Obr. 1. Zdrojový kód jednoduché webové stránky s obrázkem. Obrázek je typu JPG, nachází se ve stejném adresáři jako stránka a bude zarovnán doprava.

Obr. 2. Zobrazená stránka z obrázku 1.

Obr. 3. Odkaz na soubor *obrazek.jpg* nacházející se v adresáři obrazky by v této HTML stránce byl **src=“../obrazky/obrazek.jpg“**.

Obr. 4. Měnit velikost obrázků pomocí atributů **height** a **width** není vhodné.

Další dva atributy, které můžete u obrázků využít, jsou **height** (výška) a **width** (šířka). Pomocí nich lze měnit velikost originálního obrázku. (Hodnotou je pak příslušný rozměr v bodech – pixelech.) Avšak obecně není příliš vhodné tuto možnost používat, neboť pokud obrázek zvětšíte, bude vypadat nepěkně (obr. 4) a naopak při zmenšení se stahuje velké množství dat, která se posléze „zahodí“. Nejlepší volbou je obrázek upravit na požadovaný rozměr v nějakém grafickém editoru (např. v programu Malování) a jako šířku a výšku uvést jeho skutečný rozměr.

Asi si pokládáte otázku, proč to, když prohlížeč zjistí skutečný rozměr obrázku sám. Důvod je prostý – stahování obrázků je nejpomalejší, a zjištění jeho rozměrů tedy probíhá až ve chvíli, kdy je celá stránka již zobrazována. Avšak vzhledem k tomu, že obrázky nejsou obvykle malé prvky, může být toto prvotní zobrazení velmi nepěkně rozházené. A tomu zabráníte uvedením skutečných rozměrů obrázku do parametrů tagu **<img>**. Nicméně jedná se pouze o dobrou vůli tvůrce, nikoliv o nutnost. Stránky budou fungovat, i když tyto parametry vynecháte.

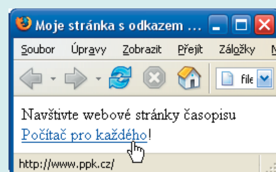
Posledním atributem, který u obrázků zmíníme, je **alt**. Obsahuje alternativní text (obr. 8), který uživatel uvidí například tehdy, když obrázek nelze zobrazit. Opět je to však možnost doporučená, nikoliv povinná.

HYPERTEXTOVÉ ODKAZY

Pokud trochu tápete, co se skrývá pod honosným názvem hypertextový odkaz, pak vězte, že nejde o nic jiného než o tu část textu na WWW stránce, na kterou lze kliknout. Po kliknutí na odkaz se zobrazí stránka jiná, obrázek apod.

K vložení odkazu slouží párový tag **<a>**. Na text uzavřený uvnitř něj bude možno kliknout. Stejně jako v případě obrázků i zde jistě tušíte, že pro určení cíle odkazu potřebujete minimálně jeden parametr. Oním atributem je **href**.

Nejjednodušší variantou je asi odkaz vedoucí na nějaký „cizí" web. Zde jako hodnotu parametru **href** zadáte adresu příslušného serveru, včetně určení protokolu. Kupříkladu odkaz na stránky PPK by tedy vypadal takto: **Počítač pro každého** (obr. 5).

Obr. 5. Stránka s vloženým odkazem na web PPK.

Častěji však upotřebíte odkazy na jiné části svých stránek. V tomto případě jako hodnotu atributu **href** zadáte (stejně jako u obrázků) relativní odkaz na jiný HTML dokument bez určení protokolu. (Viz příslušný rámeček označený Info.) Nyní již jste schopni vytvořit celou strukturu WWW stránek. Pro lepší představu si to však opět blíže popíšeme na příkladu.

tip

Odkazy na jiné stránky je lepší otevírat v novém okně. K tomu poslouží parametr **target** s hodnotou **_blank**. Upravený odkaz na web PPK by tedy vypadal takto: **Počítač pro každého**.

PRAKTICKÝ PŘÍKLAD

Vytvoříte jednoduchý web pro smyšlenou firmu, který bude mít pět stránek. První – úvodní – pojmenujete *index.html* a zbylé čtyři *stranka1.html* až *stranka4.html*. Pro pořádek je však umístíte do adresáře *stranky* umístěného ve stejné složce jako soubor *index.html*. Úvodní stránku využijete jen jako rozcestník a umístíte na ni odkazy podle

info

Pokud budete nahrávat své stránky na nějaký skutečný server, nazvěte úvodní stránku vždy **index.html**. Prohlížeče totiž na zadané adrese očekávají právě takto pojmenovaný soubor. Pokud jej nenaleznou, vyžadují doplnění adresy o konkrétní cíl (soubor).

```
<body>

<h1>Vítejte na stránkách firmy<br>
Vonásek a syn, spol. s r.o.</h1>

<a href="stranky/stranka1.html">O nás</a><br>
<a href="stranky/stranka2.html">Sortiment</a><br>
<a href="stranky/stranka3.html">Objednávky</a><br>
<a href="stranky/stranka4.html">Kontakty</a><br>

</body>
```

Obr. 6. Tělo zdrojového kódu stránky sloužící jako rozcestník.

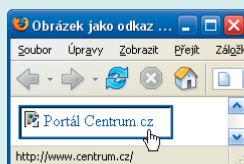

Obr. 7. Zobrazená stránka z obr. 6.

vzoru **O nás** (obr. 6 a obr. 7). Po pročtení každé stránky se však uživatel bude chtít pravděpodobně vrátit na začátek. K tomu poslouží jednotný odkaz **Zpět na začátek**.

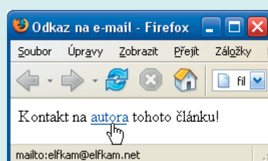
DALŠÍ MOŽNOSTI ODKAZŮ

Určitě jste již někde na internetu viděli, že nějaký obrázek byl zároveň odkazem. Jak na to? Místo textu odkazu vložíte tag pro obrázek. Například tedy **<img src="grafika/tlacitko.png"**

Obr. 8. Obrázek jako odkaz. Není-li obrázek dostupný, a přitom jeho rozměry jsou zadány, zobrazí se rámeček a alternativní text (pokud je uveden). Modrý rámeček potlačíte nastavením atributu **border** na nulu.

width="100" height ="25" alt="Tlačítko pro přechod na další stránku" border="0">. Nyní jste zřejmě trochu překvapeni z nového parametru. Standardně se totiž kolem obrázku (odkazu) vykreslí rámeček, který není zrovna ozdobou. Avšak nastavením atributu **border** na nulu jej potlačíte.

Obr. 9. Odkaz spouštějící e-mailového klienta se zadanou adresou příjemce.

info

BARVY V HTML

Barvy lze do stránek v jazyce HTML vložit dvěma způsoby – buď zápisem anglického názvu barvy (**„red"** – červená), nebo pomocí číselného kódu (**„#ff0000"** – červená).

Několik desítek běžných barev je v HTML pojmenováno. Prakticky jde o všechny barvy, které v angličtině mají svůj název. Například: **green** – zelená; **red** – červená; **blue** – modrá; **yellow** – žlutá; **white** – bílá; **black** – černá; **brown** – hnědá; **orange** – oranžová; **grey** – šedá; **pink** – růžová. Kompletní soupis naleznete na adrese *http://www.jakpsatweb.cz/archiv/barvy-pojmenovane.html*.

Číselným kódem lze (oproti předchozímu způsobu) zadat zcela libovolnou barvu. Jak funguje? Znak **„#"** pouze značí, že bude následovat právě kód, a ne název barvy. Číslo za ním, rozdělené do tří dvojic, má význam poměru tří základních barev – červené, zelené a modré (**#ččzzmm**). Poměr se zadává v rozsahu 0 – 255, ovšem v šestnáctkové číselné soustavě, tedy 0 – ff. (Jednotlivé hodnoty u konkrétní barvy zjistíte např. v paletě barev programu *Malování*. Převody z desítkové do šestnáctkové soustavy zvládá program *Vědecká kalkulačka*. Oba programy jsou součástí příslušenství systémů Windows.) Některé barvy: **#ffffff** – bílá; **#000000** – černá; **#00ff00** – zelená; **#ff0000** – červená; **#0000ff** – modrá. Více barev naleznete např. na stránce *http://xhodiny.carnero.info/barvy.php*.

Často se také využívá odkaz na e-mail. Po kliknutí na něj se spustí poštovní klient (je-li k dispozici) s oknem pro novou zprávu a zadanou adresou příjemce. Toho docílíte, když jako hodnotu parametru **href** vložíte **mailto:e-mailova@adresa.domena**, např. **E-mail na autora článku**.

Rádi byste změnili barvu odkazů? K tomu slouží tři parametry, které se vkládají do tagu **<body>** (tělo dokumentu HTML). Jejich názvy jsou **link**, **alink** a **vlink** a hodnotou je právě barva. (Viz rámeček označený Info.) Významy jsou následující: **link** – barva odkazů, na které ještě nebylo kliknuto; **alink** – barva odkazu, na který se právě kliká; **vlink** – barva již navštíveného odkazu (dříve se na něj již kliklo). Samozřejmě pokud nastavíte všechny tři barvy identické, bude odkaz stále stejný, nezávisle na (ne)provedené akci.

Aleš Havlas, *elfkam@elfkam.net*

```
<body alink="#ff0000" link="red" vlink="red">
```

Obr. 10. Všechny odkazy na této stránce budou vždy červené.

tip

Nyní, když jsme se naučili používat barvy, pravděpodobně budete chtít umět vložit i barevný text. K tomu slouží párový tag ****, přičemž barva se zadává do parametru **color**. Modrý text tedy kupříkladu bude **část textu v modré barvě**.

JAK UPRAVOVAT HUDEBNÍ SOUBORY

Přehrávání zvukových, resp. hudebních souborů patří dnes k běžným činnostem téměř každého uživatele počítače. Prostřednictvím počítače však můžete tyto soubory snadno také upravovat, přidávat k nim další zvuky nebo na ně aplikovat různé efekty. Stačí vám k tomu průměrná zvuková karta, mikrofon a program Audacity, který naleznete na přiloženém cédéčku v rubrice **Obsah CD/Hudba**.

info

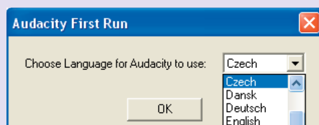
V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Jak program nainstalovat.
- Jaké jsou hlavní možnosti programu.
- Jak editovat zvukový soubor.
- Jak do zvukového souboru přidávat efekty.
- Jak do zvukového souboru „přidat vlastní hlas".

Audacity 1.2.3
Program pro úpravu a editaci hudebních souborů
http://audacity.sourceforge.net
Jazyk: čeština.
Licence: freeware.

INSTALACE PROGRAMU A JEHO HLAVNÍ OKNO

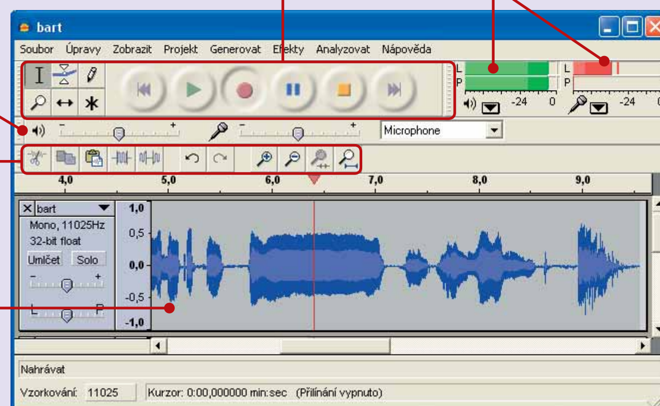
Instalace programu je velmi snadná; stačí postupovat podle pokynů průvodce instalací, a během chvilky máte program nainstalován na svém počítači. Ihned po dokončení instalace programu jej můžete spustit (poslední dialogové okno průvodce tuto možnost přímo nabízí).

Při prvním spuštění programu se nejprve zobrazí dialogové okno, ve kterém určujete, kterou jazykovou verzi programu (resp. který překlad) chcete používat. Protože je k dispozici i čeština, program vám ji pravděpodobně sám nabídne. Pokud se tak nestane, vyhledejte ji v rozbalovacím seznamu a klikněte na tlačítko **OK** (obr. 1).

Obr. 1. Výběr ovládacího jazyka programu.

Tím zobrazíte hlavní okno programu (obr. 2), které je poměrně jednoduché a přehledně uspořádané, ačkoliv program obsahuje opravdu velké množství nástrojů pro editaci a úpravu hudebních souborů.

Obr. 2. Hlavní okno programu Audacity.

tip

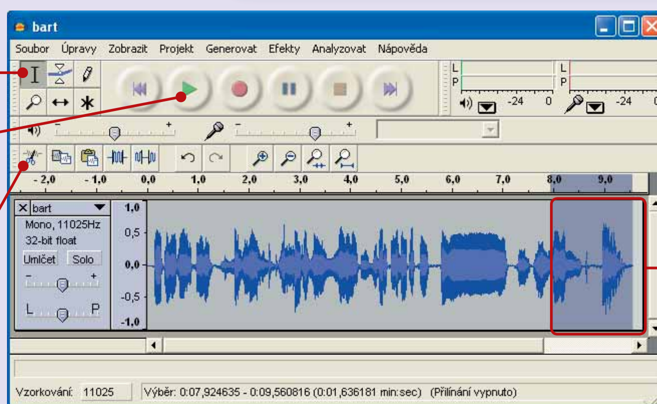
Pomocí nástrojů na panelu pro editaci můžete nejen odstranit část zvukové stopy, ale celý soubor doslova „přestříhat" (obr. 4). Vyjmutou část zvukové stopy lze na jiném místě do souboru zase vložit, část zvukové stopy si také můžete zkopírovat a na jiné místo opět vložit. Dále je možné část zvukové stopy nahradit tichem, nebo naopak můžete nahradit tichem vše, co není v označeném výběru.

Vložit. Nahradit výběr tichem. Kopírovat. Vyjmout. Odstranit všechno kolem výběru.

Obr. 4. Možnosti panelu pro editaci.

JAK EDITOVAT ZVUKOVÝ SOUBOR

Mezi nejjednodušší úpravy, které lze pomocí programu Audacity provádět s hudebními (resp. zvukovými) soubory, je možnost odstranit část zvukové stopy. Můžete tak například z písničky nahrané z rádia odstranit komentář moderátora nebo počátek reklamního bloku, který jste nechtěně nahráli.

Obr. 3. Odstranění části zvukové stopy ze souboru.

Vyhledejte a otevřete hudební soubor, ze kterého chcete odstranit část zvukové stopy. Než začnete soubor upravovat (odstraňovat nežádoucí části zvukové stopy), je vhodné si jej několikrát pečlivě poslechnout, abyste dokázali na grafu správně nastavit počátek a konec úseku, který chcete odstranit.

Nyní klikněte na nástroj **Výběr** na ovládacím panelu a tažením myší označte na grafu úsek, který chcete odstranit (obr. 3). Pokud se

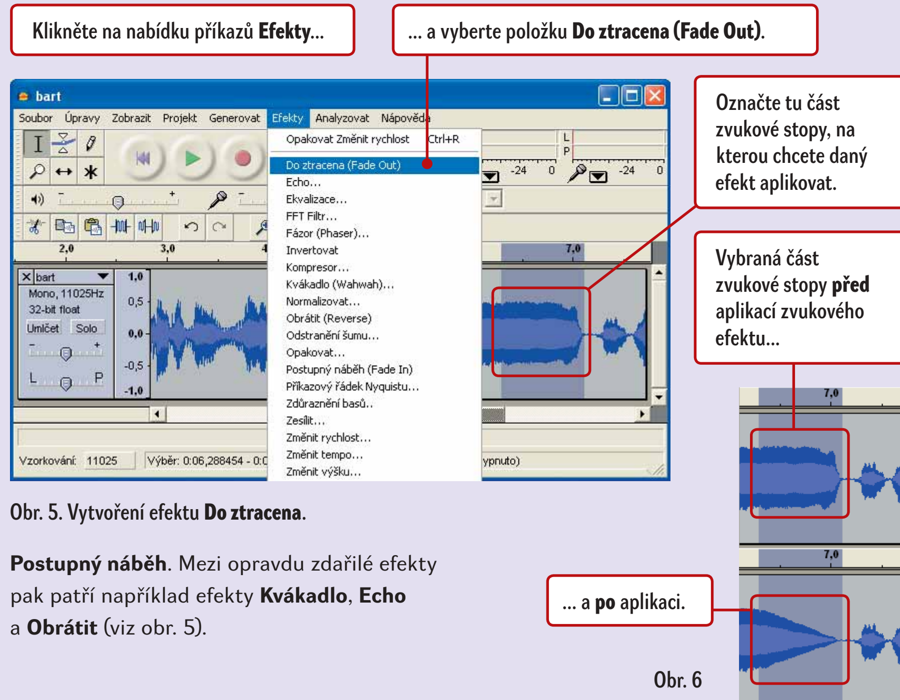
chcete ujistit, že jste požadovaný úsek vybrali správně, můžete si jej znovu poslechnout kliknutím na tlačítko **Přehrát**. Odstranění vybrané části zvukové stopy dokončíte kliknutím na tlačítko **Vyjmout** na panelu nástrojů pro editaci.

PŘIDÁNÍ EFEKTU

Zvukové nebo hudební soubory je možné upravit pomocí různých zvukových efektů. Ty naleznete pod nabídkou příkazů **Efekty** a program jich nabízí velké množství. Vyzkoušejte si například efekt nazvaný **Do ztracena (Fade Out)**. Prostřednictvím tohoto efektu dojde k postupnému ztišení vybrané části zvukové stopy (tzv. přechod „do ztracena").

Opět nejprve otevřete soubor, který chcete upravit, a označte tu část zvukové stopy, na kterou chcete vybraný efekt aplikovat (obr. 5). Nyní klikněte na nabídku příkazů **Efekty** a vyberte položku **Do ztracena**. Tím dojde k aplikaci vybraného efektu na označenou část zvukové stopy. Povšimněte si, jak se změnil vzhled grafu vybrané části zvukové stopy po aplikaci tohoto efektu (obr. 6).

Doporučujeme vám, abyste si vyzkoušeli i další efekty, které jsou v programu dostupné. Opačného efektu než v předchozím případě dosáhnete použitím nástroje nazvaného

Obr. 5. Vytvoření efektu **Do ztracena**.

Obr. 6

Postupný náběh. Mezi opravdu zdařilé efekty pak patří například efekty **Kvákadlo**, **Echo** a **Obrátit** (viz obr. 5).

ZÁZNAM ZVUKU

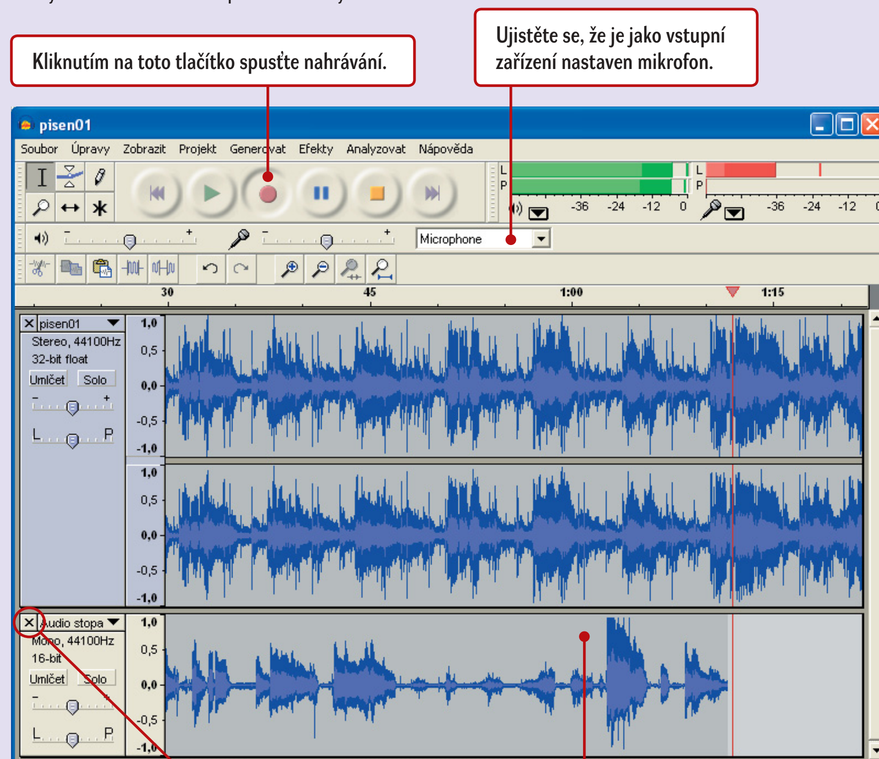
Další zajímavou funkcí, kterou program nabízí, je možnost nahrát, resp. „přimixovat" další zvukovou stopu do hudebního souboru prostřednictvím vstupu z mikrofonu. Můžete si tak např. sami „nazpívat" svoji oblíbenou instrumentální skladbu nebo přidat svůj vlastní hlas k „originálnímu" interpretovi.

Otevřete hudební soubor, který chcete „obohatit" o vlastní hlas. (Připojte ke zvukové kartě mikrofon nebo sluchátka s mikrofonem.) Nyní na ovládacím panelu klikněte na tlačítko **Nahrávat** (obr. 7). Program automaticky přidá do hlavního okna další zvukovou stopu, která bude graficky zobrazovat vstupní signál, zaznamenávaný z mikrofonu připojeného k počítači. Nahrávání ukončíte kliknutím na tlačítko **Stop** na ovládacím panelu. Pokud chcete nahrávání jenom přerušit, klikněte na tlačítko **Pozastavit (Pause)**.

Poznámka: Povšimněte si, že „originální" nahrávka je stereofonní, a tudíž jsou u dané zvukové stopy zobrazeny oba kanály (levý kanál pro levý reproduktor a pravý kanál pro pravý reproduktor). Naproti tomu běžný mikrofon je pouze monofonní, a proto je u nahrávané zvukové stopy zobrazen pouze jeden kanál.

Pokud nejste s výsledkem „svého snažení" spokojeni, můžete přidanou zvukovou stopu snadno odstranit (viz obr. 7) a výše uvedeným postupem ji nahrát znovu. Jestliže spokojeni jste, můžete nyní z obou zvukových stop vytvořit hudební soubor. To provedete nejsnáze prostřednictvím exportu do nového souboru ve formátu WAV. Klikněte na nabídku příkazů **Soubor** a vyberte položku **Exportovat jako WAV...** Nejprve se zobrazí dialogové okno s upozorněním, že zvukové stopy budou ve výsledném souboru přemixovány do dvou stereokanálů. Po kliknutí na tlačítko **OK** se zobrazí dialogové okno pro zadání názvu a pro umístění vytvořeného souboru. Kliknutím na tlačítko **Uložit** spustíte proces vytvoření nového hudebního souboru.

-vrba

Obr. 7. Nahrávání zvukové stopy z mikrofonu.

PIŠTE VŠEMI DESETI!

Jedním z velkých, a přitom poměrně podceňovaných problémů začínajících uživatelů počítačů bývá nepříliš velká zdatnost v ovládání myši a v psaní na klávesnici. Zatímco první jmenované se každý naučí poměrně rychle například hraním jednoduchých her, umění psát „všemi deseti“ není právě rozšířené. A přitom se jedná o schopnost, která dokáže ušetřit mnoho času, práce i nervů...

Pokud se chcete naučit dobře psát na klávesnici, máte v zásadě dvě možnosti. Buď se zúčastnit nějakého kurzu, nebo si pořídit skvělý český program **Deseti prsty**. My vám doporučíme řešení druhé – jednak je výrazně časově flexibilnější, jednak je o dost levnější. Navíc plnou verzi zmiňovaného programu naleznete přiloženou na CD u tohoto čísla PPK.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak program nainstalovat.
- Jak program používat.
- Jak vybrat a plnit jednotlivé lekce.
- Jaké jsou další možnosti programu.

Deseti prsty
Výrobce: pmq Software, s. r. o.
Země původu: Česká republika.
Cena: od 199 Kč (pro čtenáře PPK na přiloženém CD zdarma).
Oficiální stránky: *www.deseti-prsty.cz*

INSTALACE

Instalaci spustíte pomocí souboru **Install-DesetiPrsty_PPK.exe**. Počkejte, až se archiv rozbalí, a postupujte podle následujících instrukcí. V prvním okně pouze klikněte na **OK**, v druhém pak kliknutím na tlačítko **Ano** vyjádřete souhlas s licenčním ujednáním. Dále zadejte své jméno a opět klikněte na **OK**. Nyní lze změnit instalační adresář, avšak standardní volba je pro většinu čtenářů vyhovující. Kliknutím na tlačítko **OK** již zahájíte instalaci. (Po jejím dokončení budete nuceni toto tlačítko použít ještě dvakrát.)

PRVNÍ SPUŠTĚNÍ

Spusťte aplikaci Deseti prsty a první okno přeskočte kliknutím na tlačítko **Pokračovat**. Nyní je třeba vytvořit uživatelský účet – to proto, aby program mohl údaje o zvoleném kurzu a o výsledcích uchovávat pro více lidí najednou. Ponechte označenou volbu **Zaregistrovat nového studenta** a klikněte na tlačítko **Další**. (Při dalších startech naopak označte možnost **Přihlásit existujícího studenta**, z menu **Uživatelské jméno** jej vyberte, a pokud je to vyžadováno, zadejte heslo.)

V prvním okně registrace nového uživatele (obr. 1) postačí vyplnit kolonku **Uživatelské jméno**. Ostatní údaje (**jméno**, **příjmení** atd.) jsou nepovinné. Chcete-li svůj účet ochránit heslem, zrušte zatržení u volby **Nepoužívat heslo** a do níže umístěných kolonek své heslo dvakrát zadejte. Pokračujte kliknutím na **Další**.

Nyní se dostáváme k nejdůležitějšímu nastavení vůbec (obr. 2). Roletové menu **Zvolte typ klávesnice** určuje, jaký typ rozložení kláves používáte. Většinou asi půjde o standardní volbu **Česká klávesnice QWERTZ** (u slovenských čtenářů samozřejmě o volbu **Slovenská klávesnice QWERTZ**). Pokud však používáte „anglické“ umístění písmen Z a Y, vyberte **Česká/Slovenská klávesnice QWERTY**. Možnost **...pro programátory** využijí ti uživatelé, kteří běžně píší některé speciální znaky (menšítko, většítko, lomítka aj.).

Nastavte rozložení kláves... ... obtížnost cvičení... ... a způsob přidávání nových kláves do lekcí.

Obr. 2. Výběr klávesnice a typu lekcí.

Jediným povinným údajem je položka **Uživatelské jméno**. Ostatní údaje zadat můžete, ale nemusíte. Chcete-li svůj účet ochránit heslem, deaktivujte volbu **Nepoužívat heslo** a heslo dvakrát zadejte.

Obr. 1. Zadání informací o uživateli.

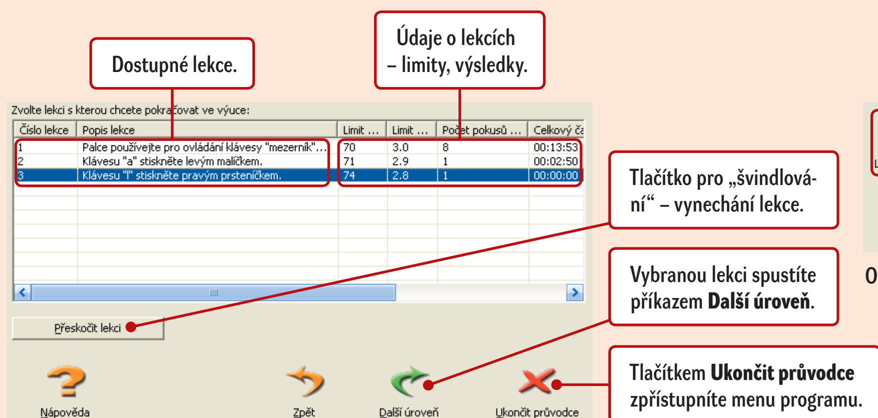
Další rozbalovací nabídka **Zvolte typ lekcí** určuje obtížnost cvičení, tedy to, jaká minimální rychlost psaní a maximální chybovost bude pro splnění jednotlivých příkladů ještě tolerována. Doporučená možnost je samozřejmě volba **Standardní**, avšak pokud se cítíte více, či naopak méně zdatní, lze nastavit buď volbu **Pro pokročilé**, nebo volbu **Pro začátečníky**.

Poslední volbou tohoto okna je, zda se budete učit postupně **symetricky...** od středu klávesnice, či zda **začnete výuku...** procvičováním nejčastěji používaných znaků. Každý postup má své klady i zápory, takže se rozhodněte podle vlastního uvážení. Opět pokračujte kliknutím na tlačítko **Další**.

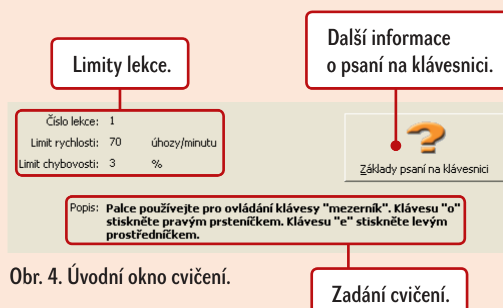
VÝBĚR A PLNĚNÍ LEKCÍ

Nyní jsme se již konečně dostali k výuce. V zobrazeném okně si můžete vybrat lekci (obr. 3), prozatím je však dostupná pouze jedna. Další si odemknete postupným plněním limitů, anebo můžete trochu nečestně použít tlačítko **Přeskočit lekci**. To však samozřejmě nedoporučujeme. Všimněte si, že v tabulce se krom názvu a limitů daného cvičení zobrazují i nejlepší dosažené výsledky. Lekci vyberte a spusťte ji kliknutím na tlačítko **Další úroveň**.

Úvodní okno cvičení (obr. 4) je nutné řádně pročíst, abyste vůbec věděli, co je úkolem,

Obr. 3. Výběr lekce.

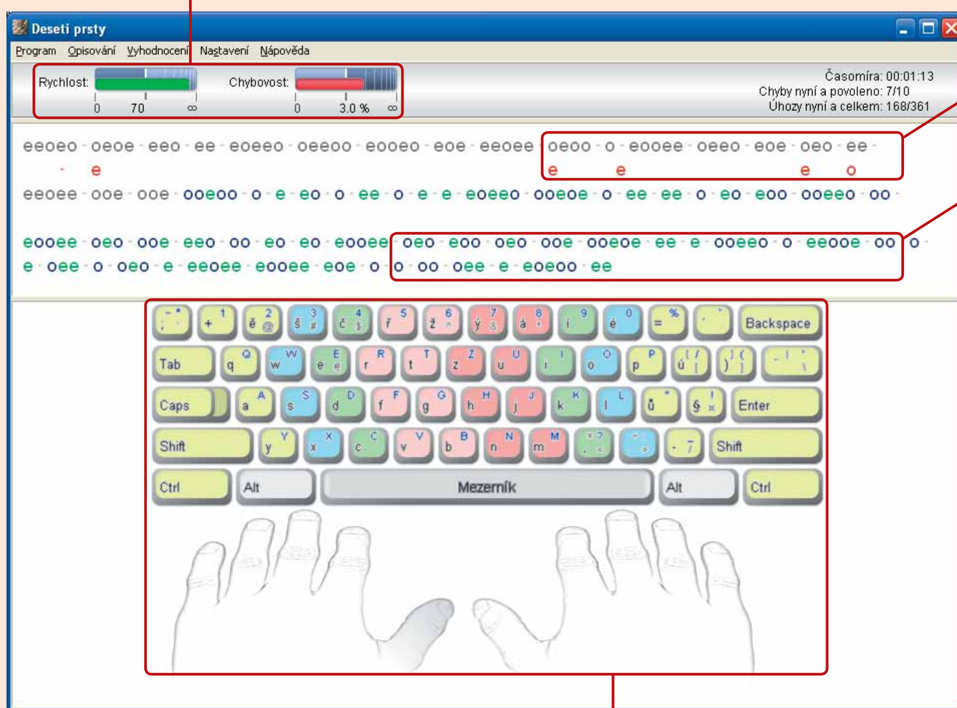

Obr. 4. Úvodní okno cvičení.

a budovali si správné návyky. Pokud se chcete dozvědět více o teorii psaní na klávesnici, klikněte na tlačítko **Základy psaní na klávesnici**: pak se otevře příslušná část velmi pěkně zpracované nápovědy programu. Pokračujte kliknutím na **OK**.

Okno lekce je rozděleno do tří částí (obr. 5). Horní pruh obsahuje statistiky právě probíhajícího cvičení. Není vhodné si jich příliš všímat, protože pozornost by měla být zaměřena spíše na část prostřední, kde se zobrazuje text, který máte opisovat. S ohledem na maximální přehlednost je barevně rozdělen po jednotlivých znacích a mezery jsou nahrazeny nevýraznými, přesto však dobře postřehnutelnými pomlčkami. Aktuální pozici zobrazuje šedivý ukazatel. Dole vidíte barevně označenou klávesnici a ruce, jež naznačují, kterou klávesu má uživatel stiskat kterým prstem. (Jednotlivé barvy odpovídají prstům, které se mají používat pro psaní těchto znaků, a korespondují s barevným rozdělením textu.) Účelem lekce je, jak jste si již jistě domysleli, stihnout opsat celý text v předepsaném čase a přitom nepřekročit maximální povolenou chybovost.

Po dokončení lekce se zobrazí dialogové okno (obr. 6), ve kterém se rozhodujete, co dál. Pokud jste předchozí splnili, můžete **opisovat další lekci**, pokud ne, jsou přístupné jen dvě následující volby: **Opisovat poslední lekci** pro zopakování cvičení a **Vybrat jinou lekci** pro zvolení jiného cvičení. Svoji volbu potvrdíte kliknutím na tlačítko **Další úroveň**. (Předtím je možné kliknout na položku **Zobrazit vyhodnocení** a prozkoumat výsledek snažení, shrnutý velmi podrobně, avšak přehledně do několika záložek.)

Obr. 5. Hlavní okno programu **Deseti prsty**.

Obr. 6. Dialogové okno zobrazené po dokončení lekce.

DALŠÍ MOŽNOSTI PROGRAMU

Klikněte na tlačítko **Ukončit průvodce**, čímž zpřístupníte menu programu, aniž byste museli spouštět nějakou lekci. V menu **Program** naleznete dvě položky: jednak obligátní **konec** aplikace, jednak volbu **Přihlásit nového uživatele**, která otevře dialogové okno, zmiňované v úvodu. (Lze zde také nového uživatele vytvořit.)

Roletová nabídka **Opisování** slouží k určení toho, podle čeho se budete učit. Příkazem **Zvolit výukovou lekci** se dostanete k výběru cvičení, příkazem **Zvolit jinou sadu lekcí** úplně změníte typ cvičení, který jste nastavili při vytváření uživatelského účtu. (V následujícím okně vyberte možnost s trochu zavádějícím názvem **Vytvořit nové výukové lekce**.) Poslední volbou je volba **Otevřít** (vlastní) **textový soubor**; tento soubor si pak můžete zkusit opsat.

Nakonec se ještě musíme zmínit o příkazu **Nastavení/Nastavení**, který otevře konfigurační dialogové okno aplikace. Obsahuje jasné a dobře česky popsané položky, a proto upozorňujeme pouze na velmi užitečnou záložku **Reakce na chybu a nečinnost**.

Aleš Havlas, *elfkam@elfkam.net*

POSÍLÁME NOVOROČENKY

Vánoce a přelom roku jsou časem, kdy posíláme blahopřání k Novému roku. Klasickou poštou posíláme přání spíše jen známým a dobrým přátelům. Je tu ale ještě spousta obchodních partnerů, spolupracovníků, známých z jiných firem, kterým bychom chtěli poblahopřát, ale nemáme dost přáníček, známek, času – nebo jsme prostě jen líní. Zde může nastoupit počítač a elektronická pošta – a při troše šikovnosti máte za pár desítek minut „vystaráno“.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

Jak z počítače hromadně rozeslat novoroční přání.

Jak využít adresy uložené v programu Outlook Express.

Jak využít adresy uložené v tabulkovém procesoru.

Název programu: 602Text, 602Tab, Outlook Express.

VÝHODA HROMADNÉ KORESPONDENCE

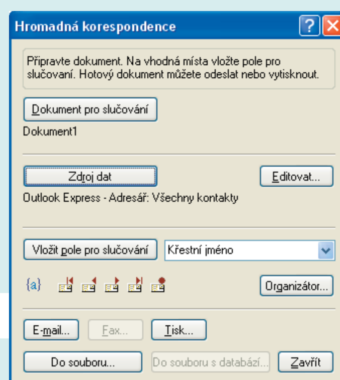
O výhodách hromadné korespondence jste již jistě četli na stránkách tohoto časopisu i jinde. Dnes se zaměříme na to, jak a odkud získat adresy, na které budete chtít zásilky rozeslat.

Nyní jen krátce o principu hromadné korespondence pro ty, kteří s počítačem teprve začínají pracovat. Nejprve vytvoříte v 602Textu výchozí dokument. Protože se bude jednat o přání, nechte pracovat svou fantazii – použijte ozdobné písmo z MagicTextu a vložte do textu hezké obrázky. Postupujte ale tak, aby dokument byl univerzální – nikoho nejmenujte, neoslovujte, prostě nebuďte konkrétní. Tam, kde mají být v dokumentu jména či názvy firem, vložte takzvaná pole. To jsou jakoby proměnné, za které se pak při posílání nebo tisku jednotlivých dokumentů dosadí konkrétní hodnoty, načtené z připraveného zdroje dat. Specifikací zdroje dat určíte databázi, ze které se převezmou jména lidí, firem apod. a adresy elektronické pošty, na které budete chtít svá přání poslat. Až budete mít vše hotové a připravené, vydáte příslušný povel – zásilky pro všechny vybrané adresy se vygenerují a hned se elektronickou poštou odešlou.

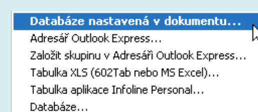
ZDROJE ADRES MOHOU BÝT RŮZNÉ

K usnadnění práce s hromadnou korespondencí je 602Text vybaven průvodcem (obr. 1); spustíte ho příkazem **Hromadná korespondence** z menu **Pomůcky**.

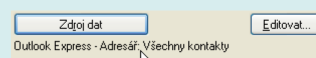
Pomocí tlačítka **Zdroj dat** uprostřed okna si teď vyberete jeden z několika datových zdrojů obsahujících adresy pro vaši korespondenci (obr. 2).

Obr. 1. Okno průvodce hromadnou korespondencí.

Obr. 2. Nabídka datových zdrojů.

Obr. 3. Datový zdroj byl přiřazen již dříve.

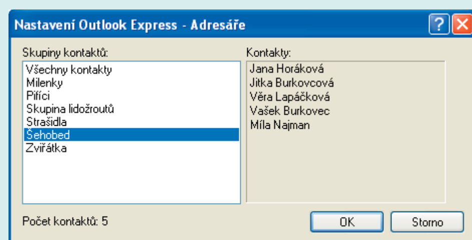
PONECHTE NASTAVEN ZDROJ ADRES

Pokud pro hromadnou korespondenci využíváte dokument, se kterým jste podobným způsobem pracovali již dříve, existuje v něm záznam o přiřazení zdroje adres – záznam je vypsán pod tlačítkem **Zdroj dat** (obr. 3).

Jestliže chcete tento zdroj použít i nyní, klikněte v menu na položku **Databáze nastavená v dokumentu**. Chcete-li zdroj dat změnit nebo jestliže přiřazení dosud neexistuje, zvolte některou z dalších položek.

VYUŽITÍ KONTAKTŮ Z PROGRAMU OUTLOOK EXPRESS

Poštovní klientský program Outlook Express používá velké množství uživatelů – vždyť je k dispozici ve Windows zcela zadarmo, dobře funguje a je snadno ovladatelný. Pokud jej používáte, shromáždí se vám zde za nějakou dobu poměrně obsáhlá databáze kontaktů.

Obr. 4. Výběr všech kontaktů, nebo jen určité skupiny.

Proč slovo „kontakt“, a ne „adresa“? To proto, že adresář Outlook Expressu umožňuje do jednoho záznamu o nějaké osobě či firmě uložit nejen jméno (název) a odpovídající e-mailovou adresu, ale i mnoho dalších údajů, jako třeba datum narození, bydliště, telefonní a faxová čísla.

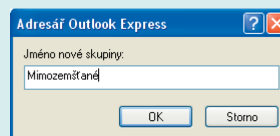
V adresáři kontaktů Outlook Express můžete kontakty sdružovat do pojmenovaných skupin. Je pak na vás, zda si budete adresy vybírat z celé databáze, nebo jen z určité skupiny. Proto se ihned po volbě položky **Adresář Outlook Express** zobrazí dialogové okno pro výběr skupiny kontaktů (obr. 4).

Následně se na kartě průvodce zpřístupní tlačítko **Editovat**. Pokud na něj kliknete, otevře se dialogové okno pro kontrolu, úpravy či doplnění databáze kontaktů. V polích okna můžete listovat jednotlivými záznamy a jejich údaje upravovat. Kliknutím na tlačítko **Přidat**

nový můžete doplnit nový záznam a kliknutím na tlačítko **Odstranit** zobrazený záznam z databáze vymazat.

Pokud si potřebujete pro účel hromadné korespondence vytvořit zcela novou skupinu kontaktů, klikněte na tlačítko **Zdroj dat** a v menu pak na položku **Založit skupinu v Adresáři Outlook Express**. V pomocném dialogovém okně (obr. 5) novou skupinu pojmenujte.

Otevře se dialogové okno pro úpravy a vkládání záznamů databáze. S tímto oknem jste se seznámili již výše; jeho pomocí můžete novou skupinu ručně plnit záznamy s potřebnými daty.

Obr. 5. Založení skupiny kontaktů.

602TAB ČI EXCEL JAKO ZDROJ DAT

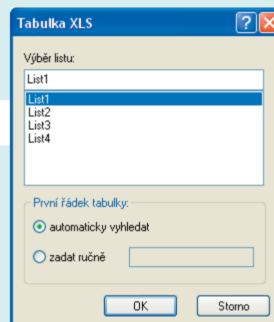
Jako zdroj dat můžete použít tabulkové procesory 602Tab či Excel, případně i Calc z 602Office, pokud v nich vytvoříte datovou tabulku s adresami a celý sešit uložíte ve formátu XLS (v případě 602Tab lze použít i interní WLS). Tabulku s daty je třeba vytvořit tak, jak ukazuje obrázek 6. Na první řádek napište postupně názvy polí záznamu budoucí databáze a pak pod ně do řádků

	A	B	C
1	Jmeno	Prijmeni	e-mail
2	Fifinka	Fifíková	fifi@seznam.cz
3	Jan	Nenovák	JNenovak@urad.com
4	Vendelín	Pošťák	postakV@posta.net

Obr. 6. Vytvoření datového zdroje v 602Tab.

zadávejte konkrétní data – co řádek, to jeden záznam.

Za účelem připojení k takovému zdroji dat zvolte na kartě průvodce v 602Textu položku **Tabulka XLS (602Tab nebo MS Excel)**. Potom v dialogovém okně pro výběr souborů specifikujte soubor s daty. Dále je třeba pomocí dialogového okna **Tabulka XLS** určit, na kterém z listů sešitu jsou data uložena a kde je oblast názvů položek. V okně si můžete buď vybrat automatickou detekci řádku s názvy (obecně prvního neprázdného řádku na listu), nebo oblast určit explicitně – například C6:G6. Takový zdroj dat může

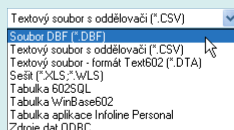
Obr. 7. Určení oblasti dat s adresami.

být velmi jednoduchý – stačí jeden sloupec, do kterého pod sebe napíšete či zkopírujete adresy, na které budete chtít přání poslat.

Pokud na kartě průvodce kliknete na tlačítko **Editovat**, můžete se přesvědčit, zda byla data správně načtena a interpretována, případně je můžete doplnit či upravit.

ZDROJEM DAT MŮŽE BÝT I OBECNÁ DATABÁZE

Přeskočme některé specifické zdroje dat, jejichž položky se v nabídce datových zdrojů vyskytují v závislosti na konkrétním zastoupení, a přejděme k položce **Databáze**. Ta otevře

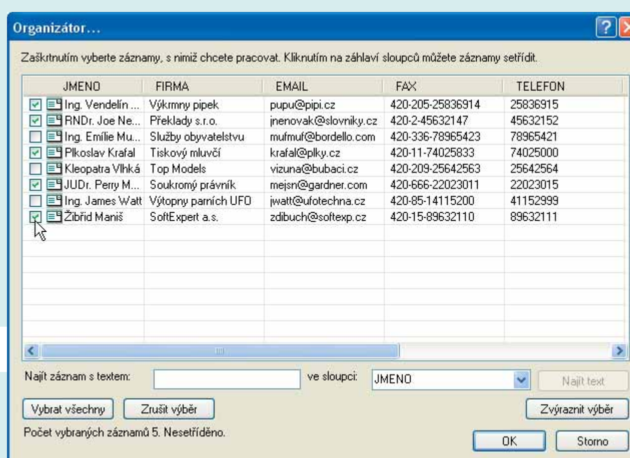

Obr. 8. Možnosti při volbě obecné databáze.

dialogové okno pro volbu souborů (obr. 8); v tomto okně můžete vybrat obecný databázový soubor s adresami, uložený v některém z celé řady obvyklých formátů.

CHCETE VYUŽÍT JEN NĚKTERÉ ADRESY?

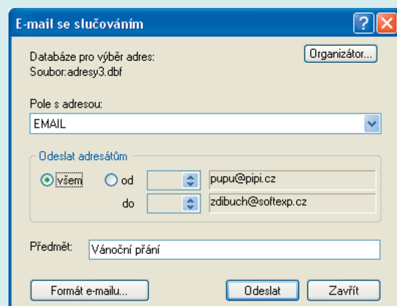
Pokud ze zvoleného datového zdroje nebudete chtít využít všechny adresy, klikněte na tlačítko **Organizátor**. Zobrazí se přehled datových záznamů zdroje dat (obr. 9). Před každou z položek je zaškrtávací čtverec. Využity budou jen ty záznamy, u kterých čtverec zaškrtnete – jednotlivě to můžete zajistit kliknutím myší, hromadně pak kliknutím na tlačítka **Vybrat všechny** a **Zrušit výběr**.

Obr. 9. Organizátor výběru adres.

PŘÁNÍ JE TEĎ MOŽNÉ ODESLAT

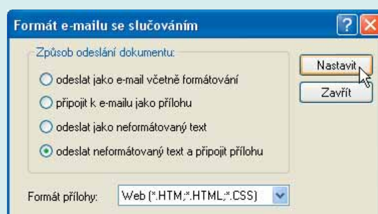
Máte připravené přání a vybrané adresáty – zbývá jen vše odeslat. Na kartě průvodce klikněte na tlačítko **E-mail**. Tím otevřete dialogové okno pro nastavení parametrů zásilky (obr. 10). Nejdůležitější je, abyste v okénku

Obr. 10. Dialogové okno pro odeslání zásilek.

voliče **Pole s adresou** zkontrolovali, zda nastavení odpovídá jménu té položky vaší databáze, ve které jsou uloženy e-mailové adresy.

Do pole **Předmět** zapište identifikační řetězec zásilky, který adresáti uvidí ve svých

Obr. 11. Zvolte formát zásilky.

seznamech došlé pošty. Ještě klikněte na tlačítko **Formát e-mailu**. Budete moci nastavit, v jaké podobě bude váš dopis adresátovi doručen (obr. 11). Protože se jedná o přání doplněné různou grafikou, bývá nejspolehlivější zvolit takovou možnost, která připojí přání k zásilce jako přílohu – může jít například o soubor ve formátu HTML. Takový soubor si adresát snadno prohlédne v prohlížeči stránek WWW.

Nakonec klikněte na tlačítko **Odeslat**, a vaše přání se vydají na cestu k adresátům.

Jiří Lapáček

POZNÁMKA POD ČAROU, ODKAZ A VYSVĚTLIVKA

V nejrůznějších knihách nebo časopisech jste se již určitě setkali s vysvětlivkami nebo poznámkami pod čarou. Pokud tedy píšete texty v editoru MS Word, můžete při své práci režim poznámek a vysvětlivek také využívat.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak vložit poznámku pod čarou nebo vysvětlivku.
- Jak změnit oddělovací čáru.
- Jak převést poznámku pod čarou na vysvětlivku a naopak.
- Jak vytvořit křížový odkaz.

Název produktu: MS Word 2003.

Do poznámek pod čarou či vysvětlivek se zařazují doplňující informace, vysvětlení určitých výrazů nebo odkazy na citace.

Poznámka pod čarou nebo vysvětlivka se skládá ze dvou propojených částí, a to ze značky odkazu (číslo, hvězdička či jiný symbol) a z odpovídajícího textu. Pokud se text nachází na stejné stránce jako značka, jedná se o poznámku pod čarou, jestliže se vysvětlující text nachází až na konci celého dokumentu, jedná o vysvětlivku.

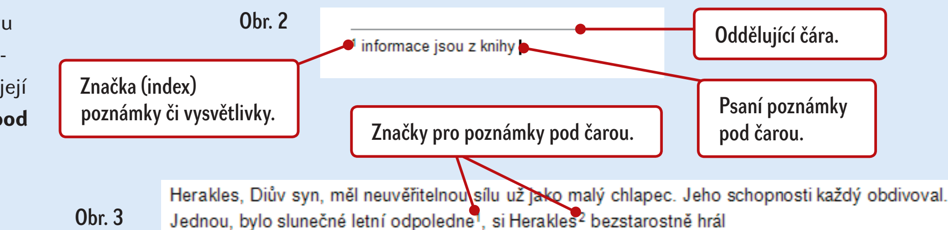
JAK SE POZNÁMKA POD ČAROU NEBO VYSVĚTLIVKA VYTVOŘÍ

Pokud potřebujete připojit k nějakému slovu poznámku pod čarou nebo vysvětlivku, klikněte v nabídce **Vložit** na položku **Odkaz**. V její dílčí nabídce pak zvolte příkaz **Poznámka pod čarou**.

Zobrazí se dialogové okno (obr. 1). Zde je třeba nejprve zadat, zda chcete vytvářet poznámku pod čarou, nebo vysvětlivku. Potom je třeba určit, kam se má poznámka či vysvětlivka umístit. Při standardním nastavení se poznámky pod čarou umístí na konec stránek, vysvětlivky na konec dokumentu. A právě v rozbalovací nabídce u poznámky nebo vysvětlivky (obr. 1) můžete tuto polohu ještě změnit.

Dále je třeba rozhodnout, zda značka má být vytvořena jako nějaký symbol (znak), nebo zda má být jenom očíslována.

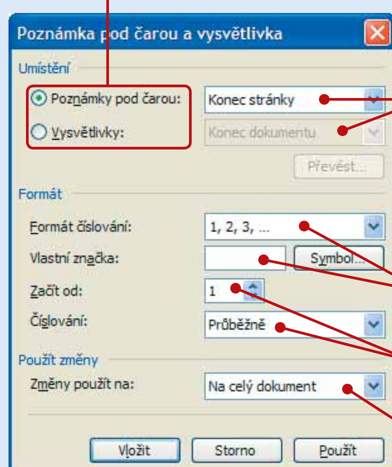
Pokud předpokládáte, že v dokumentu bude hodně vysvětlivek, je lepší zvolit číslování.

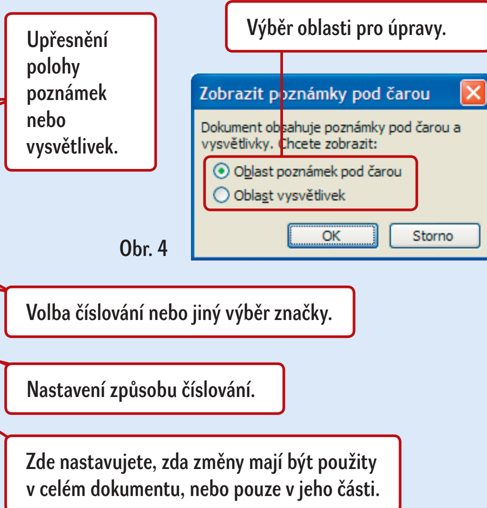
Nakonec klikněte na tlačítko **Vložit**. Kurzor skočí na dolní okraj stránky (jestliže vytváříte poznámku), nebo na konec dokumentu (když vytváříte vysvětlivku). Zároveň se zde objeví i zvolená značka nebo číslování (obr. 2). Napište tedy text poznámky nebo vysvětlivky. Nakonec se pomocí posuvníku vraťte na původní místo v dokumentu a pokračujte v jeho psaní.

Na původním místě v dokumentu pak bude zvolená značka či číslo (obr. 3). Zároveň si všimněte toho, že když myší k dané značce najedete, ve žlutém obdélníčku se zobrazí text uvedené poznámky nebo vysvětlivky.

Všimněte si, že poznámky pod čarou jsou při rozvržení stránky součástí tiskové oblasti stránky. To znamená, že se nezobrazují v netiskovém dolním okraji (nezobrazují se jako zápatí stránky).

Obr. 1

Obr. 4

JAK U POZNÁMEK A VYSVĚTLIVEK ZMĚNIT ODDĚLOVACÍ ČÁRU

Při tvorbě poznámek a vysvětlivek jste již zjistili, že mezi textem dokumentu a poznámkou či vysvětlivkou se objeví oddělující čára. Pokud potřebujete tuto čáru změnit, přepněte do normálního zobrazení (nabídka **Zobrazit** a příkaz **Normálně**). Poté v nabídce **Zobrazit** ještě klikněte na příkaz **Poznámky pod čarou**. Jestliže jsou v dokumentu použity poznámky i vysvětlivky, zobrazí se nejprve dialogové okno s dotazem, zda chcete zobrazit *oblast poznámek pod čarou*, či *oblast vysvětlivek* (obr. 4).

Vyberte například **Oblast poznámek pod čarou** a klikněte na tlačítko **OK**. V dolní části se zobrazí podokno poznámek (obr. 5), ve kterém můžete jednotlivé úpravy snadno provést.

Nyní v rozbalovací nabídce *Poznámky pod čarou* (obr. 5) klikněte myší na volbu **Oddělovač poznámek pod čarou**. Tím se oddělovač zobrazí (vlastní text poznámek pak zobrazen nebude) a můžete ho začít upravovat, případně ho můžete smazat. Také můžete místo klasické čáry vložit obrázek z klipartu (obr. 6). Vše závisí na celkové úpravě dokumentu, který připravujete.

V zobrazení poznámek můžete také nastavit, jak bude poznámka pod čarou

Klikněte na položku **Oddělovač poznámek pod čarou.**

Obr. 5

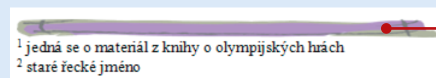
pokračovat na další stránce, nebo nastavit oddělovač jejího pokračování. Obdobně je tomu u vysvětlivek.

JAK SE POZNÁMKA PŘEVEDE NA VYSVĚTLIVKU A NAOPAK

Pokud vložíte do dokumentu poznámku pod čarou, můžete ji kdykoliv změnit na vysvětlivku. Jak? Stejně jako v předchozím případě přepněte do podokna poznámek. V nabídce **Zobrazit** tedy nejprve klikněte na příkaz **Normálně** a poté ve stejné nabídce na příkaz **Poznámka pod čarou**. Když se zobrazí dialogové okno (obr. 4), klikněte na položku **Oblast poznámek pod čarou**.

Potom z rozbalovací nabídky *Poznámky pod čarou* vyberte volbu **Všechny poznámky pod čarou**.

V dalším kroku označte poznámku (nebo i více poznámek), kterou chcete převést na vysvětlivku. Klikněte na ni pravým tlačítkem myši a ze zobrazené místní nabídky vyberte příkaz **Převést na vysvětlivku** (obr. 7). Tím se poznámka pod čarou ihned převede na vysvětlivku.

Obr. 6

Budete-li chtít vysvětlivku převést na poznámku pod čarou, nechejte zobrazit všechny vysvětlivky. Označte vysvětlivku, kterou chcete převést na poznámku pod čarou, a potom na ni klikněte pravým tlačítkem myši. Ze zobrazené místní nabídky vyberte příkaz **Převést na poznámku pod čarou**.

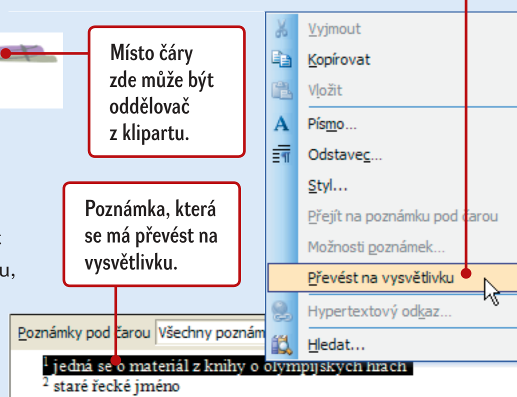
JAK SE POZNÁMKA NEBO VYSVĚTLIVKA ODSTRANÍ

Chcete-li poznámku pod čarou nebo vysvětlivku odstranit, stačí, když v textu dokumentu vymažete značku odkazu. Opravdu stačí označit daný symbol nebo číslo a poté stisknout klávesu **Delete**. Tím se zároveň odstraní i veškerý text na konci stránky či dokumentu.

Pro převedení vyberte z místní nabídky tento příkaz.

Místo čáry zde může být oddělovač z klipartu.

Poznámka, která se má převést na vysvětlivku.

Obr. 7

KŘÍŽOVÉ ODKAZY

Možná že jste již někdy slyšeli radu: „Použij tam křížový odkaz." Co to vlastně je? Jednoduše se dá říci, že křížový odkaz se odvolává (odkazuje) na položku, která je umístěna v jiné části dokumentu, například na tabulku, obrázek, nadpis, záložku, titulek apod.

VYTVOŘENÍ KŘÍŽOVÉHO ODKAZU

Položka (vysvětlivka, poznámka pod čarou apod.), na kterou má vést křížový odkaz, již musí existovat. Nelze tedy nejprve navolit křížové odkazy a pak k nim místa postupně doplňovat.

Zadejte nejprve do dokumentu úvodní text, například „podrobné informace jsou v tabulce..." nebo „další informace najdete v kapitole...".

Klikněte v textu do místa, kam chcete křížový odkaz vložit.

Potom v nabídce **Vložit** klikněte na položku **Odkaz** a dále na příkaz **Křížový odkaz**.

Zobrazí se dialogové okno a v něm můžete jednotlivé vlastnosti křížového odkazu postupně nastavit (obr. 8).

Nejprve rozbalte nabídku *Typ odkazu*, ze které si můžete vybrat druh odkazu pro vytvoření křížového odkazu (nadpis, obrázek, tabulka apod.).

Dole se zobrazí seznam všech položek odpovídajících danému typu (zatím jsme si ukázali pouze vytvoření vysvětlivky a poznámky pod čarou). Vyberte si tedy tu položku, kterou potřebujete.

Potom rozbalte nabídku *Vložit odkaz na*. Z ní lze vybrat, co přesně z uvedené položky se má vložit, například číslo i text, pouze text, pouze číslo apod.

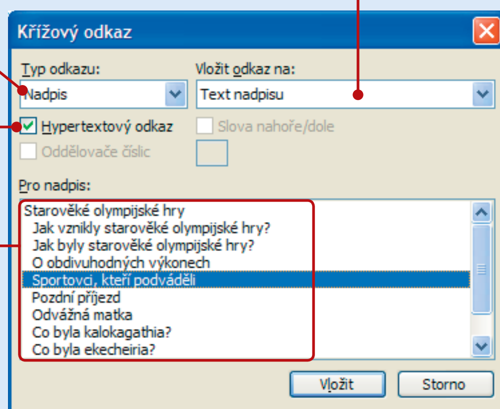
Pokud chcete, aby na danou položku bylo možné přejít přímo použitím hypertextového odkazu, zaškrtněte políčko **Hypertextový odkaz**.

Výběr druhu odkazu.

Volba pro křížový odkaz.

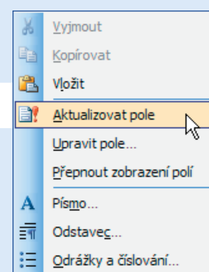
Jednotlivé položky zvoleného typu.

Co z odkazu se má vložit.

Obr. 8

Nakonec klikněte na tlačítko **Vložit**, a křížový odkaz se vytvoří. Pokud v daném okamžiku nepotřebujete vkládat další křížový odkaz, klikněte na tlačítko **Zavřít**.

Obr. 9

Poznámka: Křížový odkaz je ve skutečnosti pole např. ve tvaru {REF_ Ref118183966 \h }.

ZMĚNA POLOŽKY KŘÍŽOVÉHO POLE

Užitečné je také vědět, že položku, na kterou křížový odkaz odkazuje, můžete změnit. Jak? Nejprve zvolte křížový odkaz v textu dokumentu (nevybírejte uvozující text) a potom v nabídce **Vložit** klikněte na položku **Odkaz** a na příkaz **Křížový odkaz**. Zobrazí se dialogové okno (obr. 8). V něm jen zvolte jiný typ či novou položku odkazu. Nakonec klikněte na tlačítko **Vložit** a potom na tlačítko **Zavřít**. Tím se odkaz opraví.

Pozor! Tímto způsobem se nemusí odkaz opravovat tehdy, když se změní například text nadpisu či popis obrázku nebo tabulky. V takovém případě stačí křížové odkazy pouze aktualizovat. Pokud máte křížových odkazů v textu hodně, označte celý text (například pomocí kláves **Ctrl+A**) a potom stiskněte klávesu **F9** (pro aktualizaci polí). Jestliže potřebujete aktualizovat jen jeden odkaz, můžete na něj kliknout pravým tlačítkem myši a ze zobrazené místní nabídky vybrat příkaz **Aktualizovat pole** (obr. 9).

Marie Franců

PANEL KRESLENÍ

Jednotlivé programy sdružené do balíčku MS Office nabízejí také panel nástrojů zvaný Kreslení. Nástroje můžete využít v případě, že potřebujete do dokumentu doplnit grafické prvky.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

Jak zobrazit panel Kreslení.

Jak pomocí panelu Kreslení vkládat do dokumentu různé tvary.

Platí pro MS Word, MS Excel a PowerPoint.

ZOBRAZENÍ PANELU KRESLENÍ

Pro popis práce s panelem Kreslení použijeme MS Word. Práce v ostatních aplikacích je podobná.

Panel nástrojů Kreslení můžete zobrazit pouze v době, kdy jej potřebujete.

Panel může být umístěn buď na okraji okna MS Wordu, nebo v samostatném okně, které můžete posouvat po celé pracovní ploše.

JAK ZOBRAZIT

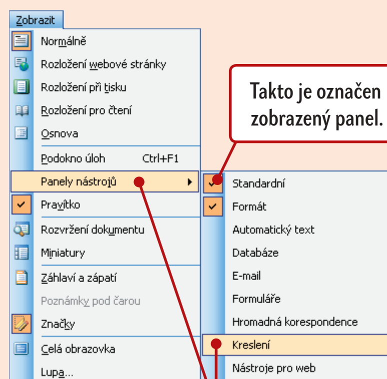
Z nabídky **Zobrazit** vyberte příkaz **Panely nástrojů**. Podívejte se, zda je označena položka **Kreslení**. Pokud není, klikněte na ni (obr. 1).

JAK UMÍSTIT

Je-li panel umístěn na některém okraji okna, na jeho levé nebo horní straně je čára (u Office 2003 ji tvoří několik teček, u starších verzí je to plná čára – obr. 2).

Zatažením za tuto čáru panel přesunete.

Oddálíte-li při přesunu ukazovátko dost daleko od okraje okna, tvar panelu se změní v okno. Velikost okna můžete upravit zatažením za některý z jeho okrajů (program automaticky přizpůsobuje druhý rozměr okna tak, aby byly viditelné všechny nástroje).

Obr. 1

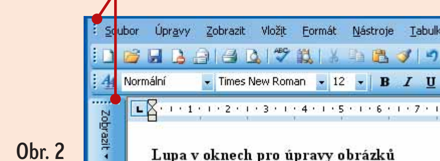
Okno panelu můžete přesouvat zatažením za titulkový pruh.

Přiblížíte-li se při přesouvání ukazovátkem dostatečně blízko k okraji okna, tvar panelu se změní ve svůj původní tvar.

JAK ZAVŘÍT

Je-li panel zobrazen ve tvaru okna, klikněte na bílý křížek v jeho pravém horním rohu.

Další možností je, že z nabídky **Zobrazit** vyberete postupně příkazy **Panely nástrojů** a **Kreslení**.

Obr. 2

VLOŽENÍ TEXTOVÉHO POLE, ČTVERCE NEBO KRUHU

Pro vložení těchto objektů slouží nástroje **Textové pole**, **Obdélník** a **Elipsa** (obr. 3). Se všemi třemi nástroji se pracuje stejně (obr. 4).

1. Klikněte na nástroj, který chcete použít.
2. Nastavte ukazovátko do místa, kde chcete začít s kreslením objektu.
3. Tažením myší nakreslete objekt.
4. Až budete spokojeni s velikostí objektu, uvolněte levé tlačítko myši. Chcete-li objekt zrušit, před uvolněním tlačítka myši stiskněte klávesu **Esc**.

ZMĚNA VELIKOSTI NAKRESLENÉHO OBJEKTU

1. Klikněte na nakreslený objekt (u elipsy a čtverce klikněte na obrysovou čáru, u textového pole dovnitř). Kolem obdélníku a elipsy se objeví bílá kolečka. Kolem textového pole budou tato kolečka (úchopové body) součástí šedé čáry (obr. 5).
2. Zatažením myší za některý z úchopových bodů změňte velikost nebo tvar objektu.

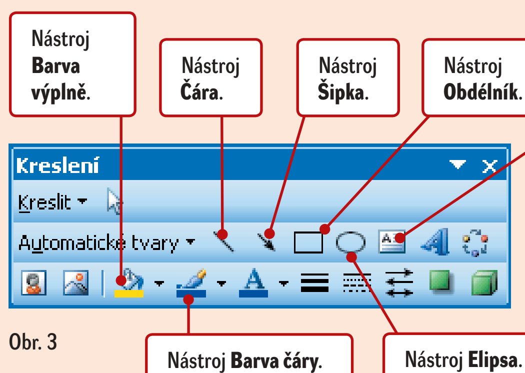
ZÁPIS A EDITACE TEXTU V TEXTOVÉM POLI

1. Klikněte do libovolného místa textového pole.
2. Zapište nebo editujte již zapsaný text.
3. Editaci ukončete kliknutím na libovolné místo stránky mimo textové pole.

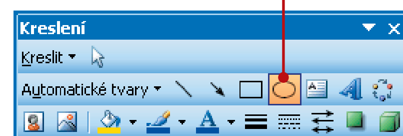
ZMĚNA BARVY OBJEKTU A HRANIČNÍ ČÁRY

Pro změnu barev slouží nástroje **Barva výplně** a **Barva čáry** (obr. 3).

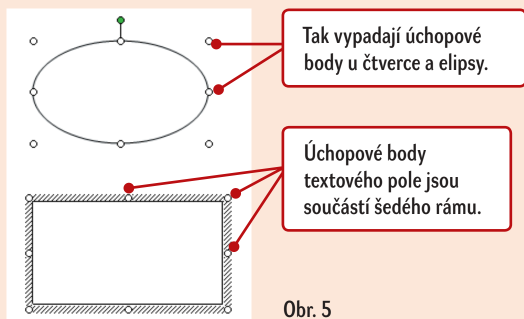
Oba nástroje jsou „dvoudílné“. Kliknutím na pravou část s černým trojúhelníčkem zobrazíte paletu, ze které můžete vybrat barvu. Kliknutím

Obr. 3

Obr. 4

Tak vypadají úchopové body u čtverce a elipsy.

Úchopové body textového pole jsou součástí šedého rámu.

Obr. 5

info

Slovem **objekt** rozumíme v tomto případě *věc*. Objektem tedy může být např. tužka nebo telefon. V tomto článku může být objektem např. bitmapový obrázek, elipsa, šipka apod.

Tažení myší znamená tento postup: Nastavte ukazovátko na místo, odkud chcete táhnout (nebo na objekt, který chcete přesunout), a pohyb myši zastavte. Stiskněte a držte stisknuté levé tlačítko myši. Pohybem myši objekt nakreslete nebo přesuňte. Levé tlačítko myši uvolněte.

Jak nakreslit kruh nebo čtverec: Odhadnout přesný kruh nebo čtverec je obtížné. Pomoc je jednoduchá: kdykoliv při tažení stiskněte a podržte stisknutou klávesu **Shift**.

na levou část se symbolem nástroje přebarvíte vybraný objekt tou barvou, která je v daném nástroji právě nastavena (poznáte ji podle barevného proužku pod symbolem nástroje).

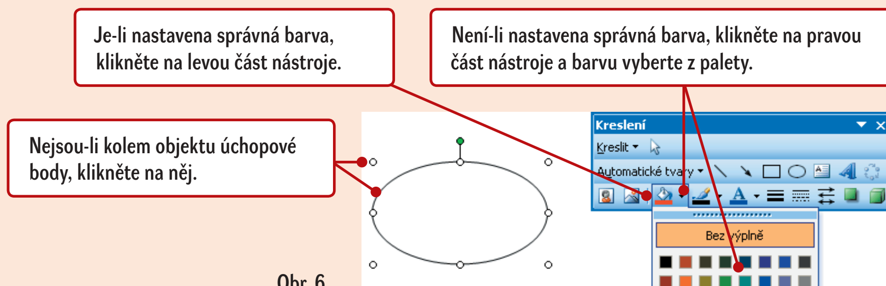
Postup (obr. 6):

1. Nejsou-li kolem objektu zobrazeny úchopové body (obr. 5), klikněte na objekt, který chcete obarvit.
2. Na panelu nástrojů *Kreslení* zvolte nástroj podle toho, kterou část objektu chcete obarvit.
3. Jestliže vám barva nástroje vyhovuje, klikněte na jeho levou část. Jestliže je třeba barvu nástroje změnit, klikněte na jeho pravou část a v paletě na požadovanou barvu.

Je-li nastavena správná barva, klikněte na levou část nástroje.

Není-li nastavena správná barva, klikněte na pravou část nástroje a barvu vyberte z palety.

Nejsou-li kolem objektu úchopové body, klikněte na něj.

Obr. 6

VLOŽENÍ ČÁRY NEBO ŠIPKY

Pro vložení těchto objektů slouží nástroje **Čára** nebo **Šipka** (obr. 3)

1. Klikněte na nástroj, který chcete použít.
2. Nastavte ukazovátko na místo, odkud chcete čáru nebo šipku kreslit.
3. Tažením myší čáru nebo šipku nakreslete.

ZMĚNA POLOHY A VELIKOSTI ŠIPKY

1. Klikněte na nakreslenou čáru nebo šipku. Na okrajích se objeví úchopové body.
2. Zatažením za úchopový bod změňte velikost nebo polohu čáry nebo šipky (obr. 7).

ZMĚNA BARVY, VZHLEDU A TLOUŠŤKY ČÁRY

S nástrojem pro změnu barvy jsme se seznámili v odstavci *Změna barvy objektu a hraniční čáry*.

Pro nastavení vzhledu čáry slouží nástroje **Styl čáry** a **Přerušovaná čára**. Pomocí nástroje **Styl čáry** udáváte tloušťku čáry a to, zda čára bude jednoduchá, dvojitá apod.

Pomocí nástroje **Přerušovaná čára** zadáváte, zda čára bude plná, tečkovaná, čárkovaná apod.

Po kliknutí na kterýkoliv z těchto nástrojů se objeví nabídka, ze které pak vyberete požadovanou vlastnost čáry (obr. 8).

ZMĚNA VZHLEDU ŠIPKY

Pomocí nástroje **Styl šipky** můžete změnit vzhled a velikost tvaru, kterým bude čára buď na jednom, nebo na obou koncích zakončena.

1. Klikněte na čáru, na jejímž konci chcete měnit tvar.
2. Klikněte na nástroj **Styl šipky**.
3. Jestliže vám nabídka vyhovuje, vyberte požadovaný tvar a klikněte na něj. Chcete-li měnit velikost tvaru nebo vám žádný z nabízených tvarů nevyhovuje, klikněte v dolní části nabídky na položku **Další šipky** (obr. 9). Tím zobrazíte dialogové okno (obr. 10).
4. V okně proveďte potřebné změny a dialogové okno uzavřete.

-mzi

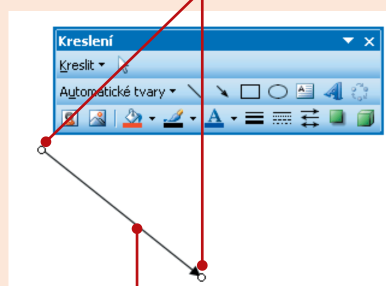
Kliknutím na nástroj **Styl šipky** rozbalte jeho nabídku.

Nejprve na čáru klikněte.

Jestliže vám aktuální nabídka nevyhovuje, klikněte na položku **Další šipky**.

Obr. 9

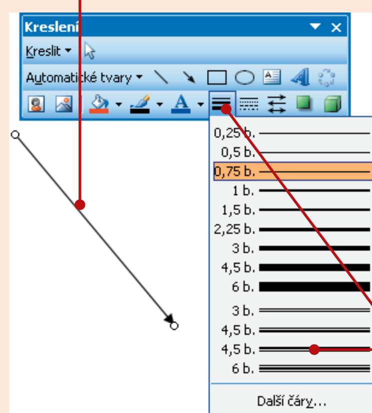
Poté zatažením za některý z úchopových bodů čáru změňte.

Obr. 7

Nejprve na čáru klikněte.

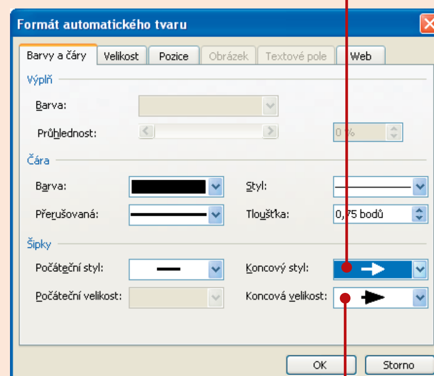
Nejprve na čáru klikněte.

Obr. 8

Poté kliknutím rozbalte nástroj a vyberte požadovaný vzhled čáry.

V tomto seznamu můžete změnit tvar, který se pak projeví na konci šipky.

Obr. 10

V tomto seznamu volíte velikost šipky.

STRÁŽCE POČÍTAČE

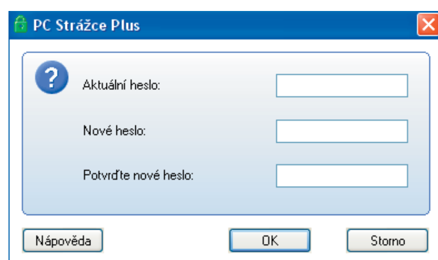
Český Telecom připravil pro všechny své zákazníky balík programů, které slouží k ochraně počítače. Avšak nejedná se pouze o programy, ale i o pravidelnou službu, za kterou měsíčně platíte. Tato částka však není nijak vysoká: jedná se totiž o profesionální programy, které s vámi komunikují česky a komplexně zabezpečí váš počítač před nebezpečím z internetu.

TŘI VARIANTY SLUŽBY

Tato služba se dodává ve třech variantách: jde o službu PC strážce, PC strážce plus a PC strážce plus 5. Ve všech třech případech získáte sadu programů pro ochranu proti napadení z internetu – antivirový program, firewall, program na ochranu proti spywaru a ochranu proti nechtěnému přesměrování na jiné, dražší číslo (to platí pro uživatele, kteří se připojují prostřednictvím pevné linky a modemu, tzv. způsobem dial-up). Verze PC strážce plus obsahuje oproti verzi první navíc program pro zamezení zobrazování stránek s nevhodným obsahem – tento program ocení zejména rodiče malých dětí. A konečně verze PC strážce plus 5 nabízí ochranu hned pro pět počítačů najednou, jedná se tedy o licenci pro používání na vícero počítačích. Podle toho se odvíjí také cena tohoto produktu. Za základní verzi zaplatíte 58 korun, za verzi Plus 70 korun a za verzi pro pět počítačů 272 korun včetně DPH. Všechny tři částky se platí měsíčně, protože jak již bylo řečeno, jedná se o službu. Programy totiž pravidelně komunikují se serverem a stahují aktualizace a nejnovější verze zabezpečení. Program si můžete objednat a stáhnout prostřednictvím internetu a registrační kód obdržíte od Českého Telecomu (v rámci správy svého konta). Služba je pak zpoplatněna ve vašem účtu za telefon a za připojení k internetu. Pojďme se tedy podívat podrobněji na jednotlivé součásti této služby a na to, jak je používat.

HESLO

Prvním úkolem, který po instalaci programu musíte splnit, je nastavit tzv. heslo rodičovského dohledu – budete jej zadávat vždy, když budete chtít něco v programu

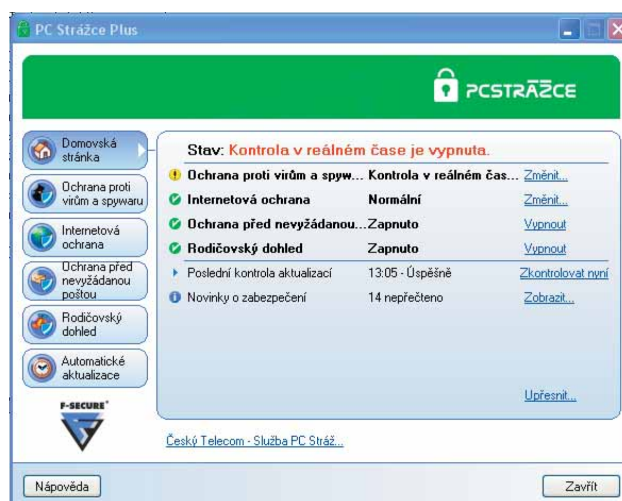

Heslo si dobře zapamatujte.

nastavovat a povolovat přístup na určité stránky nebo povolovat komunikaci různých programů přes internet. Toto heslo si dobře zapamatujte, protože bez něj změna není možná. V případě, že heslo zapomenete, je třeba vložit do okna znovu registrační kód a můžete nastavit heslo nové, proto doporučujeme registrační kód dobře uschovat.

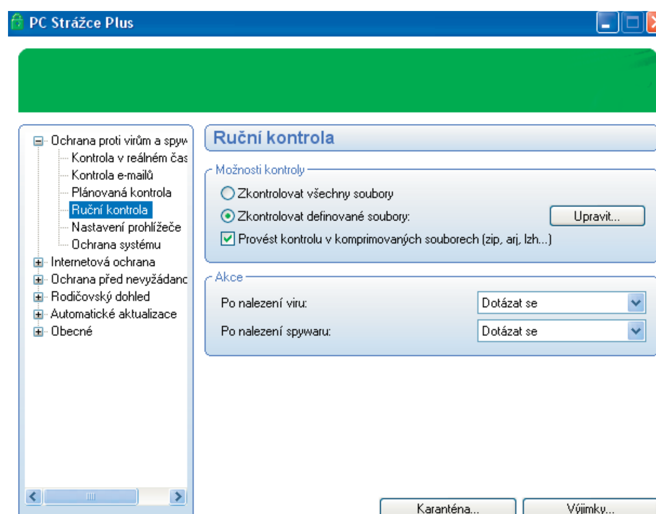
OKNO PROGRAMU

Okno programu je dostupné jednak z nabídky Start, jednak po kliknutí na ikonku, která se uhnízdila v systémové liště – tedy vedle hodin. Program je nastaven tak,

Na hlavní stránce zjistíte aktuální stav ochrany.

že se spouští automaticky se startem operačního systému Windows a s připojením k internetu, takže jste chráněni od první chvíle, kdy nějaké nebezpečí hrozí. Pokud budete program spouštět z nabídky Start, můžete si rovnou vybrat, kterou z konkrétních součástí programu chcete nastavovat (zda rodičovskou kontrolu, ochranu proti virům apod.). Poté, co se otevře hlavní okno programu, jste seznámeni s aktuálním

V programu PC strážce můžete zvolit kontrolu virů ruční, v reálném čase nebo plánovanou.

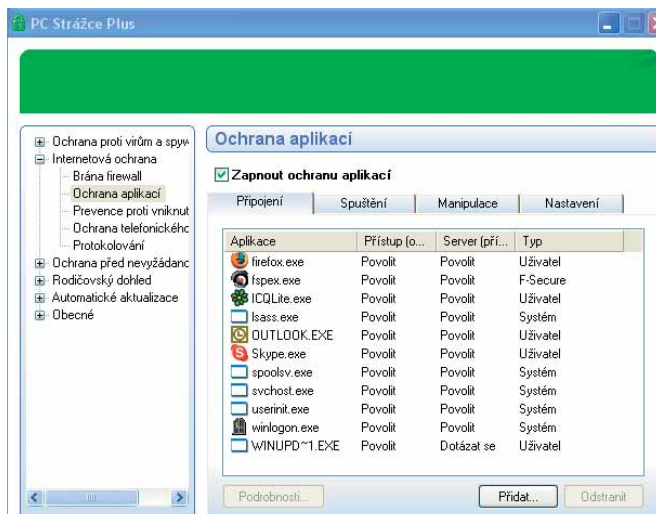
stavem všech zabezpečovacích prvků, a je-li některá ochrana zapnuta, lze ji jedním kliknutím vypnout a naopak.

OCHRANA PROTI VIRŮM A SPYWARU

První položkou je ochrana proti virům a škodlivým programům typu spyware. To jsou programy, které si stáhnete např. při instalaci jiných programů nebo při návštěvě určitých stránek. Tyto programy pak zobrazují např. reklamu nebo nepříjemná vyskakovací okna. Zde si můžete nastavit buď tzv. kontrolu v reálném čase (program pak neustále detekuje váš počítač a stále kontroluje všechny procesy – to však může mít jistý vliv na výkon počítače), nebo kontrolu „ruční", kterou sami v určitý čas spustíte, anebo kontrolu plánovanou, spouštěnou vždy v určitý pravidelný čas (pokud bude povolena). Po provedení kontroly se můžete rozhodnout, zda nalezené viry a spyware chcete hned zlikvidovat, anebo je umístit do tzv. karantény. Soubory lze z karantény kdykoliv vyjmout a obnovit.

INTERNETOVÁ OCHRANA

Pod položkou Internetová ochrana najdete tzv. firewall. Tato aplikace dokáže

Firewall umožňuje hlídat všechny aplikace, které se chtějí připojovat k internetu.

monitorovat jakýkoliv pohyb, který vzniká mezi vaším počítačem a vnějškem. V případě, že takový pohyb bude zaznamenán, program se vás ve speciálním okně dotáže, zda tuto akci povolujete. Ať se rozhodnete kladně, nebo záporně, můžete určit, že příště již nechcete být dotazováni: toto rozhodnutí pak platí pro všechny další případy. Můžete ho však kdykoliv změnit. Pokud jste firewall dosud nepoužívali, budete překvapeni, kolik takových procesů probíhá, a také tím, že se k síti nepřipojujete pouze v okamžiku, kdy si prohlížíte internetové stránky nebo stahujete poštu. Další součástí této položky je ochrana proti nechtěnému přesměrování. O tzv. dialerech jsme vás v našem časopise informovali již mnohokrát. Toto nebezpečí se týká těch, kdo se připojují k internetu tzv. vytáčeným připojením, tedy pomocí pevné linky a modemu. Těmto uživatelům se totiž může někdy stát, že jsou různými chytráky přesměrováni na jinou linku, která je zpoplatněna mnohem dráž, než je klasických 15 korun za hodinu, a potom se nestačí divit účtu za telefon. V programu si můžete stanovit linky, které slouží k připojení k internetu, a v případě přesměrování na linku jinou jste dotázáni, zda si to skutečně přejete.

OCHRANA PŘED NEVYŽÁDANOU POŠTOU

Další položkou, kterou v programu najdete, je ochrana před nevyžádanou poštou, tedy před spamem. Zde si můžete stanovit tři režimy filtru, od agresivního až po uvolněný. E-maily, které budou označeny jako spam, se budou přesunovat do speciální složky v aplikaci Outlook; tato složka bude vymazána automaticky po takovém počtu dnů, který sami stanovíte. Dále můžete přidat povolené odesílatele a také odesílatele, kteří budou filtrováni.

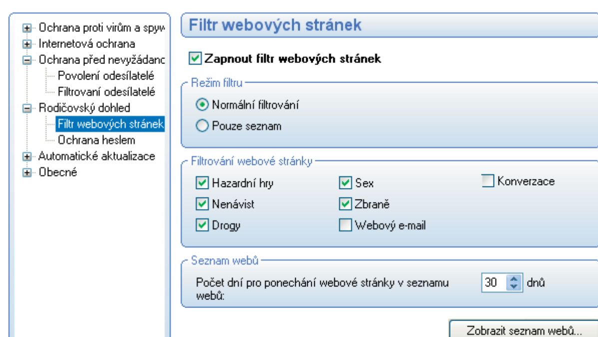
RODIČOVSKÝ DOHLED

Pod položkou Rodičovský dohled najdete aplikaci, kterou přivítají všichni, kdo si nepřejí, aby jejich ratolesti měly k určitým informacím na internetu přístup. Jedná se o stránky se sexuální a násilnou tematikou. Právě kvůli této položce je tak důležité zapamatovat si heslo – bez něj (respektive bez registračního čísla) totiž nelze filtr stránek odblokovat a určité stránky zobrazit. Nejprve je však třeba nastavit filtr. Můžete si vybrat, zda chcete, aby byl přístup povolen pouze na určitý seznam stránek (ten později sami nastavíte), anebo na všechny stránky kromě stránek s určitou tematikou. Tuto tematiku zvolíte zaškrtnutím – zvolit můžete mezi tematikou hazardních her, zbraní, sexu apod. Další volbou je možnost prohlédnout si seznam všech prohlížených stránek. V tom případě také zjistíte, zda některá ze stránek nebyla blokována kvůli svému nevhodnému obsahu.

VERDIKT

PC strážce je šikovný program pro komplexní ochranu počítače před jakýmkoliv nebezpečím, které může přijít z internetu. Je pravda, že jeho aktivní používání poněkud zatěžuje výkon vašeho počítače, ale nesporným kladem je to, že program umí česky a prakticky o všechno se stará sám – automaticky stahuje platné definice virů apod. Program si můžete stáhnout ze stránek Českého Telecomu (www.telecom.cz) a u této společnosti si ho také objednat prostřednictvím správy svého konta.

-mia

Pomocí filtru stránek můžete nastavit, jaké stránky se nemají zobrazovat.

KDE NA INTERNETU HLEDAT BYDLENÍ

Bydlení je základ a otázku, kde a jak budu bydlet, si dříve nebo později položí každý z nás. I v tomto případě pomůže internet, a to od vyhledání té správné nemovitosti přes možnosti jejího financování až po rady a nápady, jak dům či byt zařídit a zútulnit tak, abychom se v něm cítili opravdu dobře.

KDE NAJÍT TU PRAVOU NEMOVITOST

WWW.ANNONCE.CZ

Stará dobrá Annonce v elektronické podobě. Pokud nechcete při hledání nemovitosti využít služby některé z mnoha realitních kanceláří a spolehnete se na svůj zdravý úsudek, může být Annonce to pravé. Nemovitostem je věnována sekce „Byty, domy,

nemovitosti“, která má i další, podrobnější členění. Vyhledávač umožňuje zadat region, oblast, stáří inzerátu i klíčové slovo (např. „cihlový“, preferujete-li bydlení v cihlovém domě) a funguje poměrně dobře, i když někdy se ve výpisu inzerátů objeví i nabídky z nezadaných lokalit. Dobrou službou je také možnost umístit si vybrané inzeráty do schránky, kterou si pak můžete vytisknout. Řádková inzerce je v novinách i na webu fyzickým osobám poskytována zdarma.

REALITY.IDNES.CZ

Tyto stránky se prezentují jako největší realitní server českého internetu: na webu je obvykle téměř 100 000 nabídek, inzeruje tu cca 1150 realitních kanceláří a web spadá pod *www.idnes.cz*. Odkaz Reality najdete hned na úvodní stránce v horní liště. Stránky vedle vyhledávání realit nabízí množství informací týkajících se bydlení a jsou přehledně graficky zpracovány. Ve vyhledávači zadáte obec, zvolíte si, zda si chcete nemovitost koupit, či pronajmout, a určíte, o jakou nemovitost máte zájem a jakou maximální cenu jste ochotni zaplatit. Pokud vám výpis nevyhovuje, můžete parametry hledání upřesnit. Nabídky jsou, jak již bylo naznačeno, většinou převzaty z realitních kanceláří a obsahují přímý kontakt, včetně webových stránek a e-mailu.

WWW.REALITY.CZ

Pro změnu údajně „nejlepší katalog nemovitostí“. Základní vyhledávač je členěn stejně jako na předchozích stránkách (tj. obec, prodej/pronájem/dražba, typ nemovitosti a maximální cena). I obsah je totožný, navíc je tu pouze nabídka nemovitostí, které byly dány do veřejné dražby. Server je určen pro prezentaci realitních kanceláří, kdežto na serveru „idnes“ se objevují i nabídky fyzických osob. Máte tedy na výběr, který server vám bude lépe vyhovovat. Na *www.reality.cz* je na úvodní stránce přehled novinek, nejžádanější nabídky a tip dne. Server nabízí také možnost bezplatného zasílání zpráv o nových nabídkách prostřednictvím e-mailu nebo na mobilní telefon. Doplňkovými službami je adresář realitních kanceláří a přehled nové výstavby.

MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ BYDLENÍ

WWW.PENIZE.CZ

Sice vás hned při vstupu na stránky tohoto finančního serveru zdrží reklama, ale načtení domovské stránky naštěstí tak dlouho netrvá. V sekci „Chci informace“ je množství zajímavých informací, tipů a rad na téma bydlení jako takového i z oblasti úvěrových produktů. Sekce zahrnuje podrobné informace o hypotečních úvěrech a úvěrech ze stavebního spoření, najdete tu i kalkulačky, přehled aktuálních nabídek jednotlivých bank, diskuse čtenářů k článkům a porovnávač, který vám vybrané produkty předloží k posouzení v přehledné tabulce. Server nabízí zprostředkování půjčky na bydlení, tedy on-line prodej hypoték i úvěrů ze stavebního spoření. Hypotéky lze sjednat u Raiffeisenbank, Hypoteční banky (dříve ČMHB) a České spořitelny, úvěr můžete zvolit u Modré pyramidy nebo u Českomoravské stavební spořitelny. U obou produktů je při sjednání on-line inzerován finanční bonus, u hypoték až několik tisíc korun a u úvěru ze stavebního spoření až 900 Kč.

WWW.FINANCE.CZ

Opět je tu úvodní reklama a po vstupu na domovskou stránku zvolíte sekci „Bydlení“ s mnoha články na dané téma, v sekci „Tipy pro vaše finance“ najdete speciální přílohu Hypotéky 2005, informace o rozdílech při financování bydlení za použití hypotéky a za použití stavebního spoření a také otázky a odpovědi čtenářů, kteří navštívili stránky před vámi. Levá lišta nabízí tzv. klíčové informace z oblasti stavebního spoření, hypotečních úvěrů, realit a podpor, které můžete při čerpání půjčky na bydlení využít. Dále tady najdete šikovné

kalkulačky, adresáře, zákony a poradenství a v neposlední řadě také on-line prodej. V případě hypoték spolupracuje server s HVB Czech Republic a v případě stavebního spoření se všemi šesti stavebními spořitelnami působícími na českém trhu – při uzavření smlouvy o stavebním spoření prostřednictvím tohoto serveru je nabízena možnost úspory až ve výši 600 korun.

WWW.BYDLENI.CZ

Server *www.bydleni.cz* pojímá téma bydlení globálně a v podtitulu nese slogan „internetový magazín o bydlení a životním stylu". Najdete tady množství informací od vyhledání vhodné reality přes možnosti financování půjčkou a informace a kontakty z oblasti stavebnictví až po články o interiéru, nábytku, architektuře, designu a stylu, zahradě a zdravém bydlení. Sekce věnovaná financování bydlení obsahuje informace o hypotečních úvěrech a stavebním spoření a o podporách, ale také informace o pojištění, které po vás může banka při půjčce na bydlení vyžadovat. Server zveřejňuje tiskové zprávy subjektů, které půjčky na bydlení v České republice poskytují. Celkově je server na můj vkus trochu nepřehledný a skutečně více magazínový než poradenský.

ZAŘIZUJEME SE A BYDLÍME

WWW.IKEA.COM

IKEA, švédský prodejce bytového zařízení, má mezinárodní stránky, tj. pro načtení stránek s nabídkou platnou na území České republiky a v českém jazyce zvolíte na domovské stránce lokalitu Česká republika. Sice si pro zvolený nábytek musíte do obchodního domu IKEA zajet, ale v současné době má IKEA v ČR již čtyři obchodní domy a na stránkách si můžete zboží v klidu vybrat ve virtuálním katalogu a také zjistit, zda v obchodním domě mají zboží na skladě. Stránky mají i praktický vyhledávač (podle názvu výrobku nebo kategorie) a najdete tady veškeré informace týkající se tohoto obchodního domu: od filozofie společnosti přes služby zákazníkům až po aktuální slevy na zboží.

WWW.JAKBYDLET.CZ

Tento server se široce věnuje bydlení jako takovému. Přehledná lišta na domovské stránce obsahuje sekce Firmy, Bydlení, Zahrada, Stavba a Reality – stačí zvolit si oblast, která vás zajímá, a začíst se... Další navigace je v levém sloupci a mimo jiné obsahuje zajímavou sekci „Jak bydlet" (zaujaly mě články „Jak ušetřit" a „Energetický auditor radí") a dále sekci „Životní styl", zahrnující také články o pokojových rostlinách a domácích mazlíčcích – obojí k domovu bezpochyby patří.

Kateřina Boušová

VYMĚŇUJEME DATA RYCHLE

Opět vám přinášíme článek, jehož téma jste si sami zvolili. Tentokrát se týká internetu a toho, jak prostřednictvím něj posílat soubory. Řeč bude o tzv. bit torrent sítích, patřících mezi sítě výměnné. Za tento námět odměníme naše čtenáře Jana Šouláka a Milana Kovaříka.

Chcete, aby na tomto místě vyšel článek podle vašeho námětu? Jestliže ano, napište nám své náměty e-mailem na adresu redakce@ppk.cz a do předmětu vepište „Článek na přání“ nebo nám zašlete dopis na adresu Počítač pro každého, Vogel Burda Communications, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1 a označte jej stejným heslem. V obou případech nezapomeňte uvést na sebe kontakt.

1 VÝMĚNNÉ SÍTĚ

Ponechme zatím stranou otázku, nakolik je stahování souborů legální, a podívejme se na problematiku posílání a hlavně sdílení souborů obecně. Není to tak dávno, co jsme vás v PPK seznámili s výměnnými sítěmi Direct Connect, Kazaa a BearShare. Jejich princip je prostý. Připojíte se ke konkrétní síti a nasdílíte určitý adresář, který obsahuje data, jež můžete druhým poskytnout. K tomu používáte speciální program (tzv. klient), který se k této síti dokáže připojit. V tomto programu pak můžete vyhledávat zadáním názvu, autora, klíčového slova apod. Poté se zobrazí výsledky vyhledávání a vy si jedním kliknutím skladbu stáhnete. Zda se vám to skutečně podaří a za jak dlouhou dobu, to závisí na několika faktorech. Zejména jde o ochotu druhého uživatele, zda vám stažení skladby vůbec umožní. V programech pro stahování lze totiž stahování souboru okamžitě zamezit a druhého uživatele sítě tak odmítnout.

JE TO LEGÁLNÍ? (info)

Problematika legálnosti je v tomto případě obzvláště svízelná. Rozhodně se totiž nejedná o síť centralizovanou, ale takovou, která prakticky „neexistuje“ a vytváří se pouze pro jeden konkrétní přenos. Vcelku lze tedy říci, že odpovědnost je naprosto přenesena na uživatele, ale případ stránek *www.suprnova.org*, které byly zdrojem vyhledávání tzv. torrentů (stručně řečeno: informací o tom, co který uživatel nabízí) a které musely ukončit provoz, naznačuje, že tak jednoduché to není. Proto příště uveřejníme rozsáhlejší článek, který se právě této otázce bude věnovat.

2 STAHUJETE POMALU? PAK POUŽIJTE BIT TORRENT!

Další možností, jak vám stahování souborů znepříjemnit, je omezit rychlost stahování. To lze nastavit přímo v některých programech, případně pomocí speciálních programů, jako je NetLimiter (k nastavení a užití tohoto jinak šikovného programu se v budoucnu vrátíme). Stahovat určitý soubor po dobu několika hodin uživatele s jinak rychlou linkou nepotěší. Na stranu druhou se však mnohdy není čemu divit. Pokud nejste připojeni pomocí superrychlé linky o rychlosti od 1024 Kb/s, pak jste v naprosté většině případů omezeni tzv. Fair User Policy, která určuje, kolik dat můžete maximálně stáhnout nebo nechat druhé stáhnout od vás, jinak jste penalizováni, většinou zpomalením rychlosti. A právě takové problémy řeší sítě, o nichž tento článek je. Jejich hlavní klad totiž spočívá v neustálé distribuci malých kousíčků souborů. V okamžiku, kdy si od někoho stahujete soubor, je dělen na malé dílky, které si ve chvíli, kdy máte první dílek stažen (a je-li poptávka), může od vás stahovat zase jiný uživatel. To je velký rozdíl oproti jiným, tzv. peer to peer výměnným sítím: v jejich případě konkrétní soubor stahujete od jednoho konkrétního jedince a jste zcela vystaveni jeho libovůli a altruismu. V tzv. bit torrent sítích je možné rychlost stahování směrem z počítače (tzv. uploadu) také omezit, ale v tom případě jsou šance takového uživatele na stahování výrazně sníženy. Zcela logicky se totiž z mnoha uživatelů těchto sítí stávají sobci – sami si toho chtějí od ostatních stáhnout co nejvíce, ale přitom nic nenabízejí. A právě tomu chtějí bit torrent sítě zabránit – proto ti uživatelé, kteří nabízejí pouze nízké rychlosti uploadu, jsou blokováni a jejich možnost stahovat je malá. Logicky z toho tedy vyplývá, že bit torrent sítě jsou dostupné pouze pro uživatele se skutečně širokopásmovým připojením k internetu. Další důležitou skutečností je nutnost, aby soubor sdílelo mnoho různých připojených uživatelů – musí tedy jít o soubory co nejnovější.

Hlavní stránka http://www.bittorrent.com: odtud si můžete stáhnout program BitTorrent a můžete zde i vyhledávat tzv. torrenty.

3 KONEC TEORIE – JDEME STAHOVAT!

Teoretický popis této technologie bychom mohli rozvést ještě na několik stránek našeho časopisu, ale usoudili jsme, že se jedná o poměrně komplikovanou látku, která mnohé naše čtenáře nemusí zajímat. Podívejme se, jak tuto síť využívat. Prvním krokem je stažení potřebného programu, který dokáže síť obsluhovat. Takových programů existuje několik, nabízíme vám např. program BitTorrent, který si můžete stáhnout ze stránek *http://www.bittorrent.com*. Dalším krokem je vyhledání určitého souboru. K tomu potřebujete navštívit speciální stránku, která umožňuje prohlížet soubory typu torrent, což jsou vlastně informace o tom, co který uživatel nabízí ke stažení. Po zobrazení výsledků stačí kliknout na odkaz na vybraný soubor, a ten se začne stahovat. Nebude se však stahovat pomocí speciálního okénka v internetovém prohlížeči, jak jste zvyklí, ale právě v okně specializovaného programu. Zde můžete např. omezit rychlost, zjistit rychlost stahování a také to, kolik ze souboru je již staženo.

-mia

JAK POSLAT VÁNOČNÍ PŘÁNÍ PO INTERNETU

Dalším tématem, které jste si zvolili, je návod, jak poslat přání prostřednictvím internetu. Hodí se jistě všem, kteří chtějí někoho pozdravit na poslední chvíli, ale i ostatním uživatelům sítě. Ukážeme vám, z kterých internetových stránek můžete takové přání odeslat a jak to provést. Za tento námět od nás dostane dárek náš čtenář Vojtěch Změlík, jehož námět se sice týkal zhotovení přání papírového, ale vzhledem k výrobním lhůtám našeho časopisu jsme raději zařadili návod na poslání přání elektronického. Tvorbě a tisku vlastního přání se však budeme věnovat v budoucnu.

1 WWW.POHLEDNICE.CZ

Na úvodní stránce *www.pohlednice.cz* na vás čeká seznam několika kategorií, do kterých jsou pohlednice tematicky roztříděny. Můžete si tedy vybrat z pohlednic se zvířátky, z pohlednic filmových, s květinami, s městy, ale také z pohlednic vánočních a zimních. I ty jsou roztříděny do dalších kategorií, např. na betlémy, vánoční stromky a klasická „péefka“. Stačí tedy vybrat si jednu z konkrétních pohlednic a kliknout na ni. Poté se již dostanete na stránku, na které je možné editovat vzkaz pro adresáta.

Vepište titulek a text pohlednice, svoji e-mailovou adresu a adresu příjemce. Dále si zvolte barvu a velikost titulku a textu. Lze také nastavit datum, kdy má být pohlednice odeslána, takže ji můžete pro jistotu, abyste nezapomněli, odeslat třeba už v září. Lze také určit, že na svoji e-mailovou adresu chcete obdržet potvrzení o doručení. Nakonec pohlednici uvidíte tak, jak ji obdrží adresát, a pokud se vám zamlouvá, můžete ji ihned odeslat.

2 WWW.PRANICKA.NET

Velmi podobně to chodí i na stránkách *www.pranicka.net*. Nejdříve si přání vyberete a i zde najdete několik blahopřání k Vánocům. Vepište titulek (ten bude umístěn na líci) a dále text přáníčka. Dále vepište svoji e-mailovou adresu a adresu příjemce. A protože toto internetové přání vypadá jako to papírové, můžete si vybrat i z různých poštovních známek. Potvrzení o doručení je samozřejmostí. Adresát pak na svoji e-mailovou adresu obdrží informaci, že mu byla odeslána pohlednice; prohlédnout si ji může buď kliknutím na odkaz, který je uveden ve zprávě, anebo vepsáním kódu, který je rovněž její součástí.

3 WWW.POSLAT.CZ

Ze stránek *www.poslat.cz* můžete posílat obrázky dokonce těm, kteří k internetu připojeni nejsou. Je to příležitost pro ty, kteří si zvykli pokud možno vše řešit prostřednictvím internetu. Pokud máte obavy z toho, že byste museli shánět pěkné pohlednice, poté patřičné známky, přání napsat a nezapomenout jej hodit do schránky, pak se jedná o příležitost právě pro vás. Pouze vám (nebo adresátovi) nesmí vadit, že přání nebude napsáno vaší rukou, ale bude vytvořeno originálním písmomalířem. Náročnějším povahám lze přání i se známkou zaslat domů a na vás je text vepsat a přání pak vhodit do schránky. Nejprve je třeba se zaregistrovat. Při registraci musíte uvést jméno a příjmení, adresu bydliště a adresu e-mailovou. Zvolíte si také přihlašovací jméno a heslo. Poté se již přihlásíte a vyberete si jedno z mnoha přání. Na stránkách si můžete vytvořit i vlastní adresář a hlavně zaznamenat do kalendáře seznam nejrůznějších výročí, která jsou pro vás důležitá. Platíte prostřednictvím mobilního telefonu, převodem z účtu nebo prostřednictvím eBanky. Uznejte, že snadnější to už být nemůže!

-mia

VYPOČÍTANÉ HODNOTY

Tento článek vznikl na základě dotazu, který se týkal možností vypočítávaných polí v MS Accessu. Jednou z možností je přidat vypočtené pole do dotazu MS Accessu.

Chcete-li, aby se v každém řádku tabulky prováděl výpočet, je třeba vytvořit dotaz.

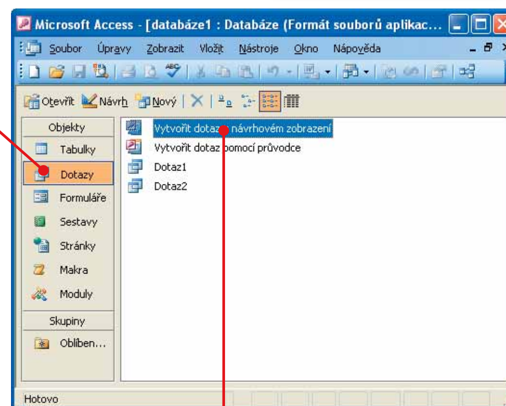
> **DOTAZ** — info
>
> Rád bych věděl, jak vytvořit v tabulce rozdíl, aby se hodnoty ve sloupcích odečetly (např. první sloupec „Přijato“ a druhý sloupec „Vydáno“, třetí sloupec „Zůstatek“). „Zůstatek“ zobrazí rozdíl prvního a druhého sloupce.

VYTVOŘENÍ NOVÉHO DATABÁZOVÉHO DOTAZU

V okně databáze klikněte na položku **Dotazy**.

V seznamu, který zabírá většinu okna, dvojitě klikněte na položku **Vytvořit dotaz v návrhovém zobrazení** (obr. 1).

1. Klikněte na položku **Dotazy**.

Obr. 1

2. Dvojitě klikněte na položku **Vytvořit dotaz v návrhovém zobrazení**.

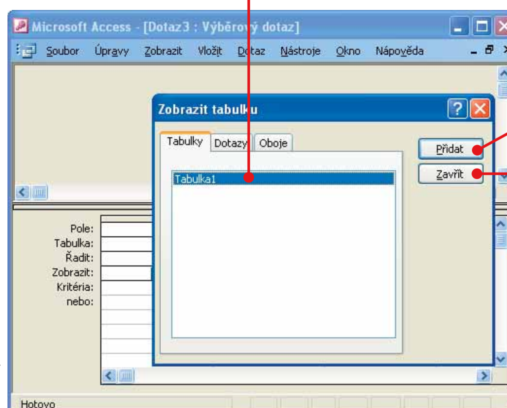
Na obrazovce se objeví dialogové okno *Zobrazit tabulku* se seznamem tabulek, které jsou v databázi vytvořeny.

Klikněte na tabulku, jejíž data chcete v dotazu zobrazit, a poté na tlačítko **Přidat**.

Označená tabulka se zobrazí v okně s návrhem dotazu (obr. 2).

Dialogové okno *Zobrazit tabulku* zavřete.

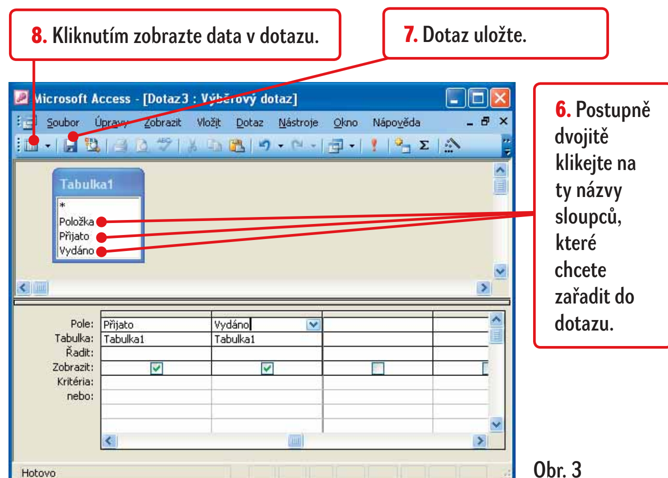
3. Klikněte na název tabulky, se kterou chcete v dotazu pracovat.

4. Klikněte na tlačítko **Přidat**.

5. Klikněte na tlačítko **Zavřít**.

Obr. 2

Obr. 3

Nyní je třeba do dotazu vložit ty sloupce tabulky, které chcete v dotazu zobrazit. V horní polovině okna s návrhem dotazu je malé okno se seznamem všech polí tabulky, kterou jste vybrali v předchozích krocích. Postupně procházejte názvy jednotlivých sloupců a dvojitě klikněte na ty názvy, které chcete v dotazu zobrazit (obr. 3).

Ty názvy sloupců, na které jste dvojitě klikli, se budou objevovat v dolní části okna s návrhem dotazu.

Dotaz uložte kliknutím na nástroj **Uložit** (symbol diskety, druhý zleva v panelu nástrojů) a ověřte si, že je vše v pořádku: kliknutím na nástroj **Zobrazit** (první zleva v panelu nástrojů) zobrazte data v dotazu.

Je-li vše v pořádku, kliknutím na stejný nástroj (jeho symbol se změnil, ale toho si nevšímejte) se vraťte k návrhovému zobrazení.

VÝPOČET V KAŽDÉM ŘÁDKU

V dolní části okna s návrhem dotazu je tabulka, v níž jsou zobrazeny názvy polí (sloupců), které jsou v dotazu zobrazeny. Každý řádek tabulky má své jméno.

V prvním prázdném sloupci v horní části okna s návrhem dotazu klikněte do řádku Pole a zapište výraz, který tento sloupec zadá (obr. 4).

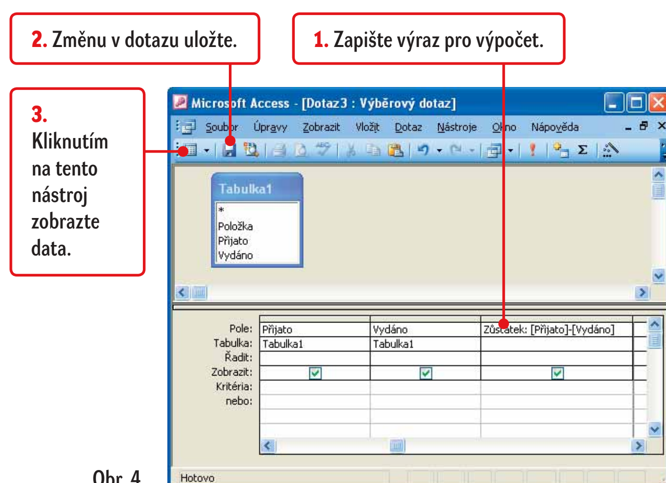
Výraz má tvar **Zůstatek: [Přijato]-[Vydáno]**.

Zůstatek (text před dvojtečkou) je text, který bude zobrazen v hlavičce sloupce.

Text za dvojtečkou je výraz, kterým zadáváte výpočet. Používáte-li při výpočtu názvy některých sloupců použitých v dotazu, je třeba je uzavřít do hranatých závorek.

Vložte vypočtený sloupec do návrhu dotazu, dotaz uložte a zkuste zobrazit data včetně vypočteného sloupce.

-mzi

Obr. 4

inzerce

POROVNÁNÍ PLÁNU A SKUTEČNÉ SPOTŘEBY

Ceny benzinu dosahují vysokých hodnot. Jste-li omezeni ročním rozpočtem, je dobré průběžně sledovat výdaje a snažit se s přidělenými penězi vyjít.

Zkusili jste již někdy pracovat s položkami rozpočtu a jeho plněním či překročením? V jedné rozpočtové organizaci například museli sledovat výdaje za benzin spotřebovaný ve služebních autech. Každé oddělení si muselo vést určitou evidenci, aby vědělo, zda částka určená v rámci ročního rozpočtu na celoroční provoz opravdu vyjde. Důležité je to především tehdy, když se cena benzinu (případně jiných pohonných hmot) zvýší. Co tedy dělat, aby se náhodou nestalo, že v druhé polovině roku peníze na benzin, dané rozpočtem, již budou vyčerpané?

ZÁKLAD TABULKY

Připravte si nejprve tabulku pro jednotlivé měsíce. První sloupec bude obsahovat pořadové číslo měsíce, v druhém můžete vypočítat plán na daný měsíc. Například můžete celkovou částku vydělit dvanácti a hodnotu ke každému měsíci zapsat (obr. 1).

Pokud se však nad tím zamyslíte, zjistíte, že taková tabulka toho pro celkový plán a vyhodnocování skutečné spotřeby moc neukáže. Jen vidíte, zda byla, nebo nebyla překročena. Výhodnější by byl plán, který by se podle skutečné spotřeby sám upravoval. To znamená, že by nebyla na každý měsíc přesně dána stejná částka (snad jen na začátku) a zbytek peněz by se na zbývající měsíce roku podle spotřeby vždy znovu rozpočítal.

B4 fx =$C$1/12

	A	B	C
1	rozpočet na rok		300 000 Kč
2			
3	měsíce	plán na měsíc	skutečná spotřeba
4	1	25 000 Kč	29 000 Kč
5	2	25 000 Kč	21 000 Kč
6	3	25 000 Kč	
7	4	25 000 Kč	
8	5	25 000 Kč	
9	6	25 000 Kč	
10	7	25 000 Kč	
11	8	25 000 Kč	
12	9	25 000 Kč	
13	10	25 000 Kč	
14	11	25 000 Kč	
15	12	25 000 Kč	
16			50 000 Kč

Jednoduchý výpočet plánovaných hodnot.

Plán pro jednotlivé měsíce.

Součet skutečné spotřeby.

Obr. 1

	A	B	C	D
1	rozpočet na rok			300 000 Kč
2				
3	měsíce		plán na měsíc	skutečná spotřeba
4	1	12	25 000 Kč	29 000 Kč
5	2	11	25 000 Kč	21 000 Kč
6	3	10	25 000 Kč	
7	4	9	25 000 Kč	
8	5	8	25 000 Kč	
9	6	7	25 000 Kč	
10	7	6	25 000 Kč	
11	8	5	25 000 Kč	
12	9	4	25 000 Kč	
13	10	3	25 000 Kč	
14	11	2	25 000 Kč	
15	12	1	25 000 Kč	

Vložený pomocný sloupec.

Obr. 2

POMOCNÝ SLOUPEC

Nejprve do tabulky vložte pomocný sloupec pro označení měsíců v opačném pořadí (obr. 2). Tento sloupec je důležitý proto, aby bylo vidět, kolik měsíců zbývá do konce roku.

Nyní již do sloupce pro plánování hodnot zkuste doplnit jednotlivé výpočty. Pro druhý měsíc je výpočet jednoduchý, stačí od ročního plánu odečíst skutečnou spotřebu v prvním měsíci a zbytek pak vydělit jedenácti (obsahem buňky B5) – obr. 3.

VÝPOČET PLÁNU SPOTŘEBY

Pokud jde o tvorbu plánu pro další měsíce, je třeba brát v úvahu součet skutečných spotřeb za měsíce minulé. Proto vzorec (obr. 4) bude mít tvar **=($D$1-SUMA($D$4:D5))/B6**. Potom již stačí vzorec nakopírovat do následujících měsíců.

Jestliže daný vzorec nakopírujete, bude plán nyní sice vycházet ze skutečných dat, ale přesný bude pouze pro nejbližší měsíc.

C5 fx =($D$1-D4)/B5

	A	B	C	D
1	rozpočet na rok			300 000 Kč
2				
3	měsíce		plán na měsíc	skutečná spotřeba
4	1	12	25 000 Kč	29 000 Kč
5	2	11	24 636 Kč	
6	3	10		
7	4	9		
8	5	8		
9	6	7		

Obr. 3

Vzorec pro výpočet plánu na druhý měsíc.

C6 fx =($D$1-SUMA($D$4:D5))/B6

	A	B	C	D
1	rozpočet na rok			300 000 Kč
2				
3	měsíce		plán na měsíc	skutečná spotřeba
4	1	12	25 000 Kč	29 000 Kč
5	2	11	24 636 Kč	21 000 Kč
6	3	10	25 000 Kč	
7	4	9		
8	5	8		
9	6	7		

Obr. 4

Vzorec pro plánování spotřeby.

V následujících měsících hodnoty hodně rostou. Je to proto, že ve sloupci skutečné spotřeby je zatím nulová hodnota (obr. 5). Vzorec se tedy musí upravit tak, aby v podílu byly zohledněny jen skutečně vyplněné měsíce.

UPŘESNĚNÍ POČTU ZBÝVAJÍCÍCH MĚSÍCŮ

V MS Excelu existuje funkce *Countif*, která umí spočítat počet vyplněných buněk. Její tvar je *= COUNTIF(Oblast; Kritérium)*, kde

	A	B	C	D
1	rozpočet na rok			300 000 Kč
2				
3	měsíce		plán na měsíc	skutečná spotřeba
4	1	12	25 000 Kč	29 000 Kč
5	2	11	24 636 Kč	21 000 Kč
6	3	10	25 000 Kč	
7	4	9	27 778 Kč	
8	5	8	31 250 Kč	
9	6	7	35 714 Kč	
10	7	6	41 667 Kč	
11	8	5	50 000 Kč	
12	9	4	62 500 Kč	
13	10	3	83 333 Kč	
14	11	2	125 000 Kč	
15	12	1	250 000 Kč	

Zatím nebyla zapsána skutečná spotřeba.

Plánované hodnoty rostou.

Obr. 5

B6 | =12-COUNTIF($D$4:D5;">0")

	A	B	C	D
1	rozpočet na rok			300 000 Kč
2				
3	měsíce		plán na měsíc	skutečná spotřeba
4	1		25 000 Kč	29 000 Kč
5	2	11	24 636 Kč	21 000 Kč
6	3	10	25 000 Kč	32 000 Kč
7	4	9	24 222 Kč	
8	5	9	24 222 Kč	
9	6	9	24 222 Kč	

Vzorec pro zjištění počtu měsíců zbývajících do konce roku.

Zápis hodnot skutečné spotřeby.

Zbývající částka se rozdělí přesně podle počtu měsíců.

Pomocný sloupec napomáhá při zjištění počtu měsíců pro výpočet zbývající částky.

Obr. 6

oblast je oblast (rozsah) buněk, ve které se má počet určitých buněk zjišťovat, a *kritérium* definuje to, které buňky se mají počítat. Tedy je třeba zadat určitou vlastnost pomocí čísla, výrazu či textu (například „>0“ znamená, že budou počítány jen ty buňky, jejichž hodnota je větší než nula).

Zkuste tedy do pomocného sloupce, ve kterém jsou měsíce v opačném pořadí, zařadit výpočet pro skutečně zapsané údaje o spotřebě od počátku roku až do daného měsíce (obr. 6).

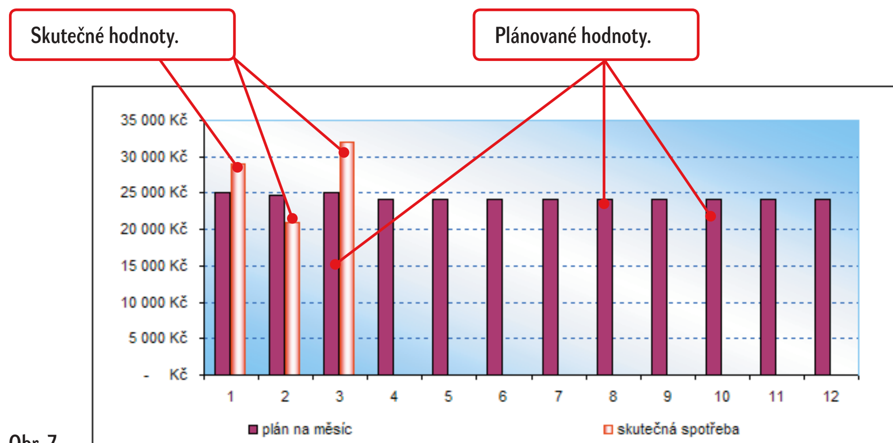
GRAF TABULKU ZPŘEHLEDNÍ

Nyní by bylo vhodné celou situaci vykreslit do grafu, ve kterém by se projevilo, jak se plán liší od skutečných hodnot (obr. 7).

Pokud použijete pouze sloupcový graf, může vám připadat nepřehledný. Je tedy lepší využít graf kombinovaný (obr. 8), ve kterém bude plán znázorněn čarou a skutečná spotřeba zůstane vykreslena v podobě sloupcového grafu.

JAK SE SLOUPCOVÝ GRAF ZMĚNÍ NA GRAF KOMBINOVANÝ

Stačí, když v grafu označíte řadu *Plán na měsíc* a potom na panelu nástrojů *Graf* kliknete na ikonu **Typ grafu**. Z její rozbalené

Obr. 7

Byla zde použita funkce *Countif*, ale protože pro výpočet plánovaných hodnot je třeba zadat počet měsíců zbývajících do konce roku, je vzorec ve tvaru **=12-COUNTIF($D$4:D4;“>0“)**.

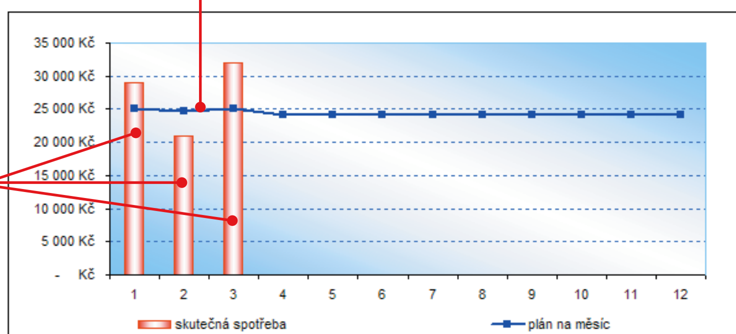
Potom již pro další měsíce nebudou vycházet nesmyslně velké hodnoty, ale zbývající částka se rozdělí stejně podle počtu měsíců.

nabídky vyberte graf spojnicový. Označená řada se změní opravdu ve spojnici a z klasického sloupcového se vytvoří graf kombinovaný (obr. 8).

Tento graf vám pak názorně ukáže, v kterých měsících plán spotřeby překračujete. Podle toho si pak spotřebu pro zbývající měsíce můžete hlídat tak, aby celková částka vyšla opravdu na celý rok.

Podobným způsobem můžete sledovat i jiné prvky rozpočtu a skutečných výdajů.

Marie Franců

Obr. 8

VLASTNÍ OBRÁZEK V ICQ

Používáte poslední verzi komunikačního programu ICQ? Pak se vám možná stalo, že v okénku, ve kterém jste si s někým dopisovali, se objevil pěkný obrázek, který dotyčného symbolizoval, tak jako to vidíte na na obrázku dole. Možná jste se ptali, jak to dotyčný dokázal?

CENTRUM XTRAZ

Nejnovější verze programu ICQ umožňuje využívat široké pole zábavy, a to hlavně díky funkci Xtraz. Díky ní můžete hrát hry („kámen, nůžky, papír“ a třeba velmi povedený kulečník), ale i vložit do programu vlastní fotografii, případně si vytvořit

V programu ICQ si můžete vybrat z mnoha již připravených obrázků.

obrázek vlastní. Panel nástrojů Xtraz rozbalíte tak, že nahoře v okně programu kliknete na tlačítko s běžícím panáčkem. Zobrazí se lišta s několika tlačítky. Po kliknutí na tlačítko se symbolem obličeje se otevře okénko ICQ Image Gallery. Vidíte v něm několik záložek. Pokud přepnete do první záložky ICQ Devils, můžete vybírat z mnoha již hotových obrázků, ať už jde o hlavy mužské, či ženské, nebo o nejrůznější veselé příšerky. Přepnete-li do záložky Animated Devils, obdržíte několik podobných obrázků, ale animovaných (tedy takových, které se pohybují).

KRESLÍME VLASTNÍ IKONKU

Jestliže vám žádný z obrázků nevyhovuje a vlastní fotografii poskytnout nechcete, můžete si vytvořit obrázek do jisté míry originální, který se vám bude třeba velmi podobat, anebo také vůbec ne. Přepněte do záložky My Factory Devils. Otevře se okno ICQ Devil Factory. Nejprve si vyberte, zda chcete vytvářet obrázek příšery (Creature), anebo obrázek osoby (Humans), a v okně přepněte do příslušné záložky. Podle toho se zobrazí nabídka základních typů obličejů, ty si však můžete přetvořit k obrazu svému. Každý typ obličeje umožňuje měnit jiné vlastnosti. Které to jsou, to poznáte podle toho, že tyto možnosti jsou aktivní a lze na ně kliknout, případně zatáhnout za posuvník apod. A které vlastnosti tedy můžete ovlivňovat? V první řadě obrysy. Zatáhnete-li za posuvník Age, obrysy a vrásky na obličeji se začnou měnit a obličej bude vypadat starší. Zatáhnete-li za posuvník Mouth, bude se měnit velikost úst, v případě posuvníku Nose velikost nosu a v případě položky Body velikost těla (jeho zobrazená část). Další posuvníky najdete v sekci Head: zde nastavujete poměrnou velikost hlavy – její výšku (Height) a šířku (Width). V položce Face můžete nastavit zvýraznění tváří (Blush) a očí (Eyes). Dalším krokem je nastavení barev (Color), a to barvy očí (Eyes), vlasů (Hair), stínů kolem očí (Make-up), úst (Mouth) a pleti (Skin). Nakonec se přesuňte na záložku Gallery. Zde najdete několik grafických symbolů pro součást obrázku, kterou lze měnit, např. pro tvar účesu a rtů, pro oblečení, brýle, šperk a pro pozadí obrázku. Po celou dobu přetváření obrázku můžete jeho přeměnu přímo sledovat v okně programu. Chcete-li svůj obrázek uchovat, klikněte na tlačítko Save Devil. Chcete-li, aby se obrázek zobrazil v původní podobě, klikněte na tlačítko Reset.

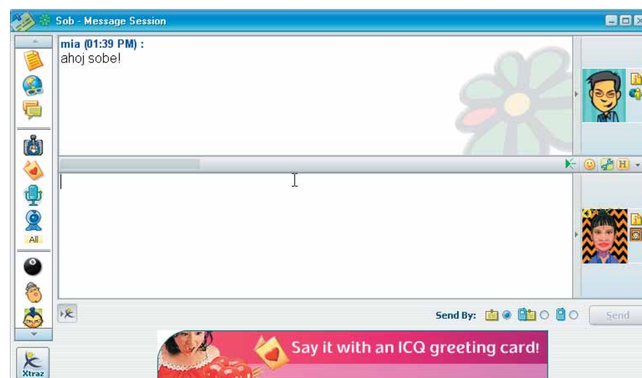
-mia

K proměně zvoleného obličeje můžete použít celou řadu možností.

A takto dopadla původně pěkná dívka po naší proměně.

A tak bude obrázek vypadat v okně se zprávou.

OBLÍBENÝ PROGRAM ICQ

info

Program ICQ (čti ajsíkjú) se sice stal jedním z nejoblíbenějších internetových programů, ale někteří naši čtenáři ho možná neznají. Pokud jste připojeni k internetu, pak se v programu zaregistrujte a zařaďte do seznamu kontaktů své známé (nejprve je v programu vyhledejte podle jména, příjmení či přezdívky), a hned můžete sledovat, kdo se k ICQ (prostřednictvím internetu) připojil, a komu tedy můžete napsat. Program totiž dokáže zjistit, zda je dotyčný připojen, nebo ne, zda je nečinný pouze chvíli, nebo delší dobu (třeba déle než 30 minut). Těmto zprávám o stavu dotyčného se říká statusy a program je automaticky sleduje, případně je můžete nastavit sami.

Program můžete stáhnout zdarma ze stránek *www.icq.com*.

TIPY PRO ZONER PHOTO STUDIO

Zoner Photo Studio slouží (mimo jiné) k úpravám obrázků. Ukážeme si několik drobných tipů, které vám mohou v některých případech usnadnit život.

LUPA V OKNECH PRO ÚPRAVY OBRÁZKŮ

Chcete-li na obrázek aplikovat některý z nabízených efektů nebo chcete-li použít některý z příkazů pro vylepšení obrazu, setkáte se s dialogovým oknem (obr. 1). V jeho levé horní části je zobrazen původní obrázek, v pravé horní části je možné zobrazit obrázek tak, jak bude vypadat po úpravách.

> **tip**
>
> Chcete-li, aby byl náhled v pravé části okna aktualizován automaticky po provedení změny, zaškrtněte položku **Automatický náhled**.
>
> Chcete-li náhled automatizovat ručně, klikněte na tlačítko **Náhled**. Po prvním kliknutí na toto tlačítko se náhled objeví v pravé části okna.

Zaškrtnutím pole **Automatický náhled** zajistíte aktualizaci náhledu.

Tlačítko pro ruční aktualizaci náhledu.

> **info**
>
> Popisované tipy platí pro Zoner Photo Studio, verze 7 a 8. Většinu z nich však využijete i ve starších verzích tohoto programu, které se nazývaly Zoner Media Explorer.

Změna měřítka zobrazení

Náhledy jsou poměrně malé, při některých operacích by se hodilo snímek zvětšit.

To uděláte velmi snadno:

- Ujistěte se, že okno s náhledem je aktivní.
- Nastavte ukazovátko nad náhled (jsou-li zobrazeny oba náhledy, nezáleží na tom, který si vyberete).
- Pomocí kolečka myši změňte velikost zobrazení.

Posun zvětšeného obrázku

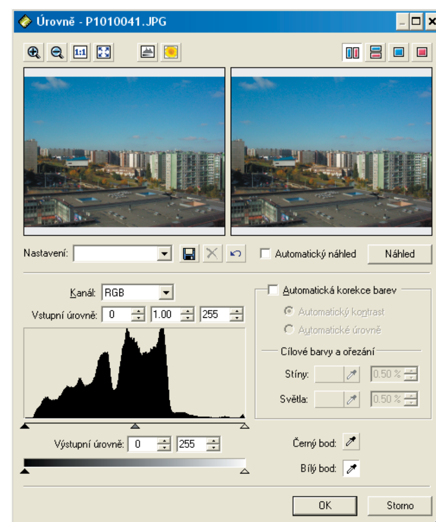
Máte-li nastaveno větší měřítko zobrazení, není v náhledu zobrazen celý obrázek. Proto je důležité obrázkem pohybovat. Oba obrázky (původní i upravený) se pohybují společně.

- Nastavte ukazovátko do obrázku.
- Za pomoci myši přesuňte obrázek tažením tak, aby byla viditelná jeho požadovaná část.

Jak je to s kapátkem

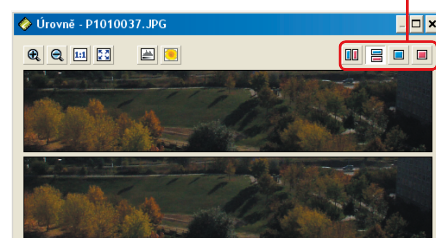
U některých operací je k dispozici nástroj *Kapátko*. Je-li tento nástroj aktivní, není možné přesunout obrázek tažením myší. V takovém případě je třeba před přetažením obrázku stisknout a podržet klávesu **Ctrl**.

- Nastavte ukazovátko do obrázku, který chcete přetahovat.
- Stiskněte a podržte klávesu **Ctrl**.
- Stiskněte levé tlačítko myši a začněte s přetahováním.

Obr. 1

Tlačítka pro změnu uspořádání náhledů.

Obr. 2. Náhledy jsou uspořádány nad sebou a jsou zvětšené, aby byly vidět detaily.

- Klávesu **Ctrl** uvolněte (není třeba držet ji po celou dobu přetahování).

USPOŘÁDÁNÍ NÁHLEDŮ

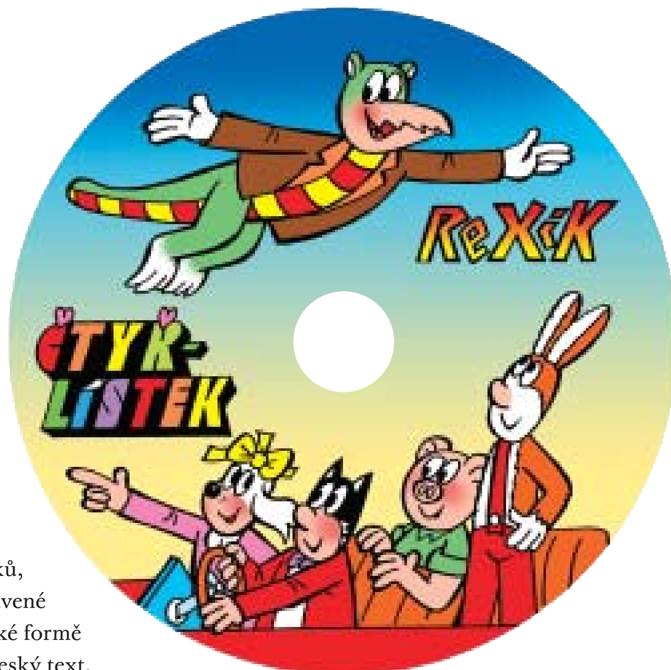
Po prvním otevření okna jsou náhledy uspořádány vedle sebe tak, jak ukazuje obr. 1.

Pomocí čtveřice tlačítek v pravém horním rohu okna (obr. 2) upravíte rozložení náhledů v okně. Nástroje zleva zajistí: uspořádání náhledů vedle sebe, uspořádání náhledů nad sebou, zobrazení původního snímku, zobrazení upraveného snímku.

Zobrazení náhledů nad sebou můžete využít v případě, že prohlížíte např. panoramatický snímek nebo potřebujete zobrazit širší část snímku.

-mzi

ČTYŘLÍSTEK A REXÍK

Fifinka, Myšpulín, Bobík, Pinďa a Rexík se rozhodli nezaostávat za dobou, a tak si několik jejich příběhů můžete prohlédnout už i na počítači. Poprvé tak dostaly postavy svůj hlas – a to hned ve dvou podobách: v české a anglické.

Se slávou Čtyřlístku může soupeřit jen málokdo. Dovolím si hádat, že ani mezi vámi, čtenáři těchto řádek, není příliš těch, kteří by o něm nikdy neslyšeli – ať už jste jeho příběhy sami četli, nebo jste je někomu předčítali.

Nyní tedy Čtyřlístek a jejich kolega Rexík přichází vyprávět svá dobrodružství na kompaktním disku. Všechny příběhy nakreslil opět pan Němeček, tedy autor papírových vydání, a vůbec po všech stránkách zůstává Čtyřlístek takový, jaký ho známe, a není tedy důvod se konverze z papíru na počítače obávat. Jednotlivé historky jsou vyprávěny po stránkách, tedy vždy je v okně vidět několik příběhových okének a pod nimi tlačítko pro zobrazení další stránky. Postavy promlouvají prostřednictvím tradičních komiksových bublin. Každé dobrodružství je na pozadí doprovázeno jednoduchou hudbou, která je sice nepříjemně monotónní, avšak rozhodně ztlumitelná.

Všechny repliky jsou namluveny česky i anglicky a též titulky v bublinách lze přepnout do obou těchto jazyků, navíc nezávisle na zvolené mluvené podobě, takže k anglické i české formě lze zapnout jak anglický, tak český text. Právě čtený text je vždy barevně zvýrazněn a předčítání lze kdykoliv zastavit kliknutím na tlačítko.

Co se týče počtu příběhů, je jich celkem šest, z toho ve třech jsou klasičtí hrdinové Myšpulín, Fifinka, Bobík a Pinďa a ve třech Rexík.

Dobrodružství se Čtyřlístkem začíná...

V dolní části najdete tlačítka pro ovládání.

OVLÁDÁNÍ PROGRAMU

Kdyby se dalo soutěžit o program s nejjednodušším ovládáním, elektronický Čtyřlístek by byl žhavým kandidátem. Po spuštění můžete zhlédnout reklamní upoutávku; jestliže ji kliknutím přeskočíte, zobrazí se seznam příběhů. Horní tři se točí kolem Čtyřlístku, ve spodních třech září Rexík. Kliknutím zvolte to dobrodružství, které chcete spustit.

Přesunete se na výpravnou obrazovku. Jako tlačítko přesouvající vás mezi stránkami slouží Bobík, a to úplně vpravo; kliknutím na levou ruku se vrátíte o stránku zpět a kliknutím na pravou ruku se posunete o stránku vpřed. Pokud je některá z rukou připažená, znamená to, že se nacházíte na začátku, respektive na konci příběhu.

První tlačítko zleva spouští, respektive zastavuje přehrávání mluveného textu.

Zbylá tři tlačítka uprostřed jsou určena k nastavování. Fifinka mává vlajkou toho jazyka, ve kterém postavy mluví, a kliknutím můžete jazyk změnit. Stejným způsobem funguje též Pinďa, který určuje jazyk titulků. Prostřední Myšpulín pak nabízí nejširší nabídku služeb: můžete u něj nastavit hlasitost hudby a hlasů a také se prostřednictvím něj (tlačítkem *Návrat*) můžete vrátit do seznamu příběhů. (Pozor, neplést s tlačítkem *Zpět*, které vás vrací do promítaného příběhu. Názvy tlačítek jsou trochu matoucí.)

ZÁVĚR

Ačkoliv každou konverzi z jednoho média do jiného provází oprávněné obavy, Čtyřlístek na CD je stejně zábavný jako ten papírový. Navíc jestliže příběhy samy vychovávají ve čtenářích morální a etické myšlení, v ozvučené podobě mohou sloužit i jako pomůcka pro čtení v angličtině, popř. pro její výuku.

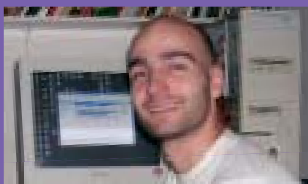
Martin Ziegler

400. ČÍSLO KOMIKSU ČTYŘLÍSTEK

Ke konci tohoto roku vychází jubilejní, 400. číslo legendárního dětského komiksu Čtyřlístek. Pokud patříte mezi jeho příznivce, nedejte si ho ve stáncích ujít.

ŠACHY

Internet poskytl královské hře nové možnosti, které k její celosvětově rostoucí popularitě ještě přispěly. Protože jsem vášnivým hráčem šachu, dva tipy se týkají právě této hry.

Michal Slovák

Předtah připravený k matu.

WWW.PLAYCHESS.COM

Mezi šachovými servery je tento server asi nejpopulárnější. Stačí najet na hlavní stránku a kliknout na odkaz **Click here to download the free client software**, a ke stažení se nabídne klientský program, pro hraní na serveru nezbytný. Výjimkou jsou majitelé šachového programu Fritz, protože jeho součástí je právě on-line hraní na tomto serveru. Server je sice placený, ale součástí klientského programu je možnost hrát zdarma po dobu 30 dní. Program se vcelku jednoduše ovládá a nabízí spoustu zajímavých funkcí, jako například předtah (premove). Tah tedy můžete zahrát dříve než váš protihráč a váš tah se pak na šachovnici zobrazí v podobě zelené šipky. Pokud protihráč zahraje tah, který neučiní váš předtah neuskutečnitelným, pak tah, který jste zadali během přemýšlení protihráče, se automaticky zahraje bez časové ztráty. Takových předtahů lze udělat celou řadu a na obrazovce pak může být i docela „přešipkováno". Kromě obrovské úspory času je ale možné partii takto zcela zkazit, takže použití předtahu vyžaduje velkou pozornost. Klientský program samozřejmě kontroluje signatury v paměti, aby nikdo z hráčů nemohl podvádět tak, že by šachové programy během hry používal jako rádce.

NÁBOŽENSTVÍ, MYSTIKA A MAGIE

Knihy z těchto oblastí si člověk rád přečte, či alespoň prolistuje, ale často se velmi špatně shánějí a málokdy jsou po ruce. V angličtině je skvělým zdrojem server *www.sacred-texts.com*. Témata jsou seřazena v levé části stránky (jejich soupis začíná asi ve třetině sloupce). Co se týká české obdoby, spíše magicky a okultisticky jsou zaměřeny stránky *www.grimoar.cz*.

Kvanta textu se skrývají zde...

WWW.CHESSBASE.COM

Tyto stránky patří témuž serveru i společnosti jako stránky www.playchess.com, pouze se neorientují na on-line hraní, ale na šachové zpravodajství. Nedávno v době mistrovství světa v šachu zde fanoušci hltali každé slovo břitkého humoru velmistra Nigela Shorta (kdysi hrál o titul s G. Kasparovem), jeho komentáře k partiím i k celkovému dění. O to zábavnější bylo, že mistrovství světa vyhrál zdrcujícím způsobem Bulhar Veselin Topalov, se kterým Short každý den obědval a který mu tak dělal kvalitního maskota. Tyto stránky jsou pro šachisty mekkou, ale pro ty, kteří nevládnou tolik angličtinou (případně němčinou či španělštinou), přidávám několik stránek českých.

www.chesslady.com, www.sachinfo.cz, www.chess.cz, www.chessacademy.cz

10 NEJ – ŽEBŘÍČKY

10 nejhledanějších výrazů na portálu *www.seznam.cz* za minulý měsíc

1. blesk
2. www.vyvoleni.centrum.cz
3. www.vyvoleni.cz
4. freefoto
5. sex
6. horoskopy
7. seznamka
8. www.centrum.cz
9. hry
10. xchat

10 nejstahovanějších českých a slovenských programů na stránkách *www.slunecnice.cz* v sekci Osobní a domácí za listopad 2005

1. Recepty doma
2. CV životopis Creator
3. Plánovací kalendář
4. Faktury
5. Seznam DVD
6. Sudoku UltiMate
7. Alkohol
8. Seznamy StB a SNB
9. Ancestry (Rodokmen)
10. Kalendář

10 nejstahovanějších programů na stránkách www.download.com za konec listopadu 2005

Název programu	Počet stažení
1. Ad-Aware SE Personal Edition	1 118 987
2. Spyware Doctor	824 889
3. ICQ 5.04	574 683
4. LimeWire	453 403
5. WinZip	427 782
6. Morpheus	423 342
7. All-in-One Secretmaker	395 425
8. iMesh	392 523
9. Spybot – Search & Destroy	381 889
10. Registry Mechanic	331 394

POMOCNÍCI DO KAPSY

Na tři úspěšné luštitele čekají hodnotné ceny, které do dnešní křížovky věnuje společnost Acer. Jde o digitální fotoaparát, o kapesní počítač s přijímačem signálu GPS a o paměťový přehrávač MP3.

KAPESNÍ POČÍTAČ ACER N35

Je vybaven operačním systémem Microsoft Windows Mobile 2003 Pocket PC Premium Edition a vestavěným modulem GPS. Přístroj s rozměry 120 × 72 × 20 mm a hmotností 165 g můžete pohodlně nosit na výlety, ale s dodaným držákem a autonabíječkou jej využijete také při cestování autem.

DIGITÁLNÍ FOTOAPARÁT ACER CS-5531

Pětimegapixelový kompaktní digitální fotoaparát s trojnásobným optickým zoomem a s velkým (2,5") LCD displejem bude výborným společníkem pro každého amatérského fotografa. Jeho rozměry jsou 89 × 55 × 24 mm a hmotnost je 180 g.

PŘEHRÁVAČ MP3

Acer Advanced MP3 Player je kapesní přehrávač hudebních souborů (ve formátech MP3 a WMA) kombinovaný se zvukovým záznamníkem. 256MB kapacitu paměti přehrávače můžete využít také k přenášení libovolných počítačových dat. K počítači se připojuje prostřednictvím rozhraní USB.

soutěž

DNEŠNÍ OTÁZKA:

Ve kterém roce začal vycházet časopis Počítač pro každého?

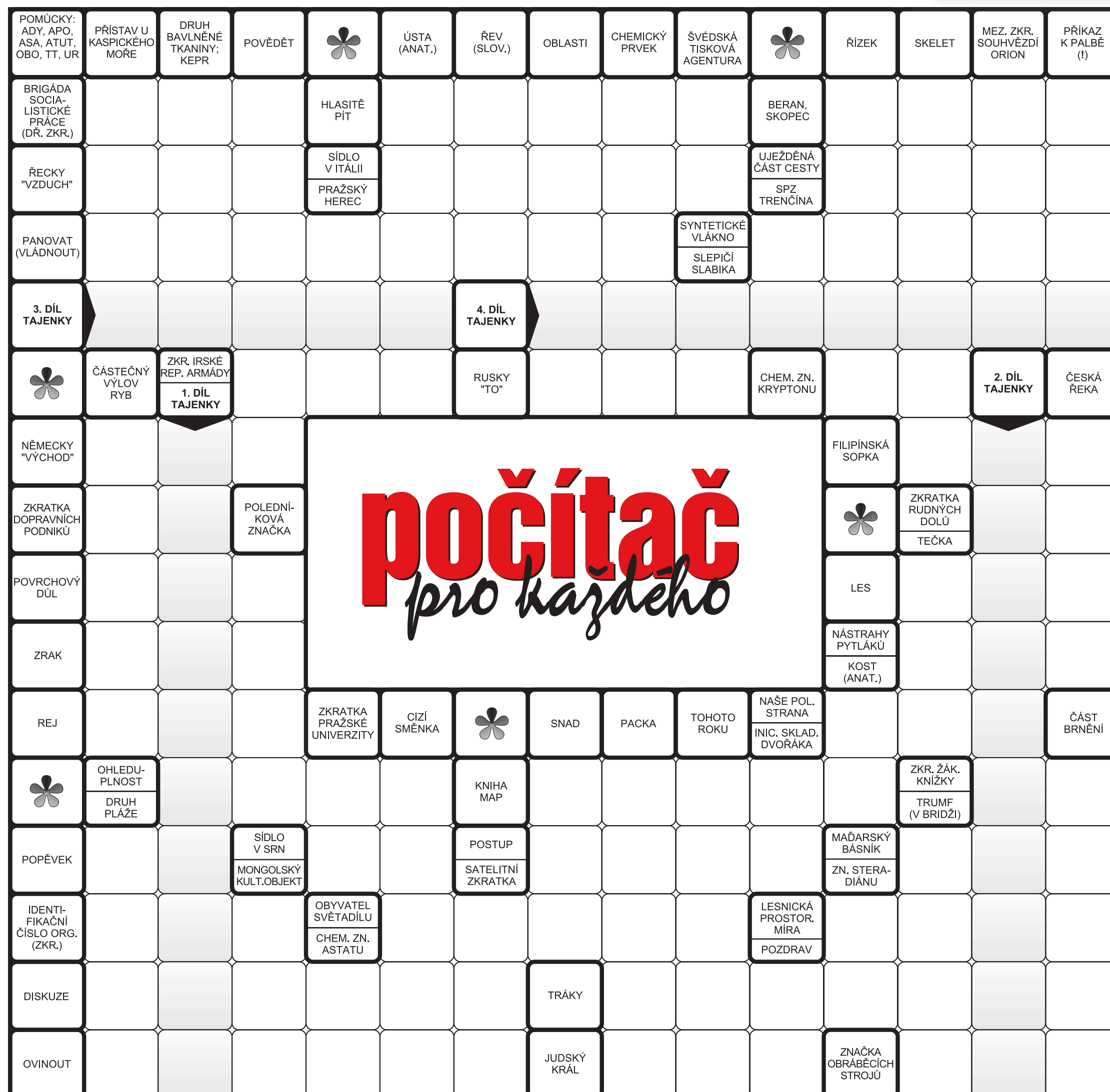
a) 1998, b) 1999, c) 2000, d) 2001.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 23. prosince 2005** buď na korespondenčním lístku označeném heslem **Acer** na adresu **Vogel Burda Communications, oddělení marketingu, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1**, nebo elektronickou poštou na adresu **krizovka24@ppk.cz**. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v **PPK č. 2/2006**.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru: **Vogel PK24*Text tajenky*odpoved na otazku*Jmeno Prijmeni Ulice Cislo Mesto PSC** Slovo Vogel oddělte od příznaku PK24 mezerou. Příznak PK24, text tajenky, odpověď na otázku a kontaktní údaje oddělte od sebe hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste se již zaregistrovali v SMS registraci, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je 6 Kč včetně DPH. SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o.

Infolinka: +420 284 820 470.

Účastí v soutěži souhlasíte s poskytnutím osobních údajů (jméno, příjmení, adresa, popř. e-mailová adresa) zadavateli soutěže za účelem zasílání nabídky obchodu nebo služeb.

Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 21/2005** zní: Telefonní seznam bezdrátového telefonu Microcom DC 4500 má kapacitu 200 záznamů (odpověď d).

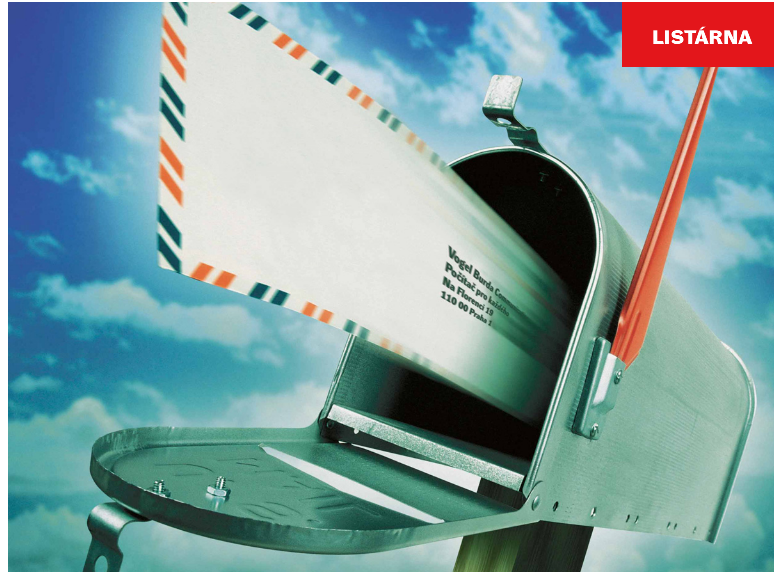
Tajenka křížovky z **PPK č. 21** zní: Microcom. My Life, My Technology.

Digitální bezdrátový telefon Microcom DC 4500 od společnosti Fincom International obdrží tito výherci:

L. Jáchym z Moravské Třebové,
S. Medek z Ostravy,
J. Máslo z Dolního Lánova
a J. Podmanická z Jirkova.

Blahopřejeme!

NAD DOPISY ČTENÁŘŮ

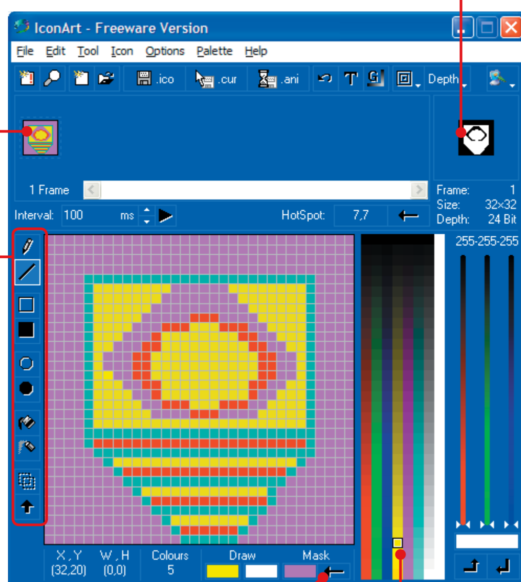

Jak si mohu vytvořit vlastní ikonu?

Pro tvorbu ikon existují různé programy, některé jsou placené, jiné můžete používat jako freeware (jeden z nich jsme popsali v č. 23). Mezi programy, které lze používat zdarma, patří i program IconArt. Lze ho stáhnout z internetových stránek *http://www.slunecnice.cz* nebo *http://www.conware.org*. Po spuštění programu se zobrazí pracovní plocha s rastrem, nabídkami a panelem nástrojů s ikonami a s různými pomůckami pro vlastní kreslení nejenom ikon, ale i kurzorů. Na obr. 1 vidíte spuštěný program. Vpravo od pracovní plochy si můžete vybrat barvu (zobrazená paleta závisí na vašem výběru z nabídky **Palette**), kterou při kreslení chcete použít. Po zadání vlastní barvy zkuste některým z nástrojů umístěných vlevo kreslit do zobrazeného rastru. Dole pod rastrem si ještě všimněte políčka s názvem **Mask**. Jedná se o barvu, která má být při ukládání nastavena jako transparentní (průhledná). Nakonec v nabídce **File** klikněte na položku **Save Icon** nebo na ikonu „Uložit" s obrázkem diskety a označením typu .ico. Soubor pojmenujte a uložte na potřebné místo běžným způsobem.

Program toho umí mnohem více, například i vytvářet kurzory, případně editovat již existující ikony. Také dokáže importovat ikony ze souborů .ico, .dll a .exe. Hotové ikony však lze poté ukládat pouze do formátu s příponou .ico.

Marie Franců

Náhled ikony.

Nástroje pro kreslení.

Náhled na transparentní oblasti (černá barva).

Transparentní barva.

Paleta barev.

Obr. 1. Takto vypadá práce v programu.

Používám prohlížeč Firefox a mám problém při kopírování a vkládání textu. Např. když chci zkopírovat odkaz na stránku *www.ppk.cz* nebo jakýkoliv text z webové stránky a vložit jej do Wordu nebo do textu e-mailu, vždy se objeví chybová hláška (obr. 2).

Problém paradoxně spočívá právě v tom, že prohlížeč Firefox je příliš bezpečný. Možnosti jsou podle mě dvě: První znamená globálně povolit JavaScript – tato možnost o něco málo sníží bezpečnost, ale je jednoduché ji provést. Druhá možnost je určena pro zkušené uživatele – přikládám odkaz na stránku, na které je řešení problému popsáno.

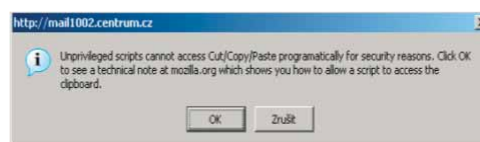
1. Zkuste ve Firefoxu v nabídce **Tools/Options... (Nástroje/Volby...)** na záložce **Content (Obsah)** zaškrtnout volbu **Enable JavaScript (Povolit JavaScript)** a potvrďte to tlačítkem **OK**.

2. http://kb.mozillazine.org/Granting_JavaScript_access_to_the_clipboard

Zde je upozornění, že kvůli chybě v kódu programu problém tímto postupem odstraníte, ale úspěšnou nápravu neuvidíte.

Po provedení změn Firefox raději restartujte (zavřete jej a znovu spusťte).

-imh

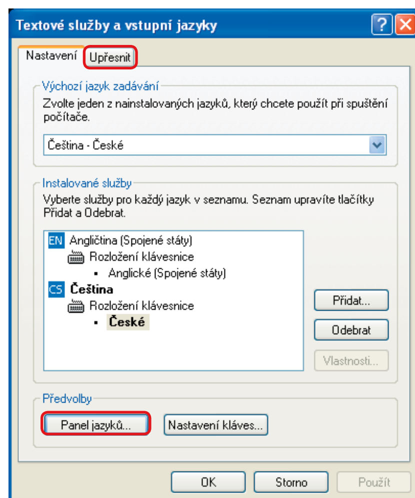

Obr. 2. Upozornění ve smyslu „pohodlí je na úkor bezpečnosti!".

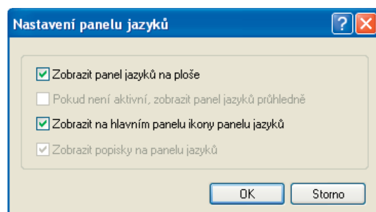
Odinstaloval jsem ze svého počítače několik programů a potom se z hlavního panelu ztratil panel jazyků. Neobjevil se ani po zaškrtnutí příslušné volby.

K tomuto jevu občas dojde změnou nastavení Windows. V nabídce **Start** otevřete položku **Ovládací panely (Control Panels)**. Otevře se okno a v něm spusťte položku **Místní a jazykové nastavení**. Otevře se další okno. V něm přepněte na záložku **Jazyky** a na ní klikněte na tlačítko **Podrobnosti**. Zobrazí se okno jako na obr. 3. Klikněte na tlačítko **Panel jazyků...**, a zobrazí se okno jako na obr. 4. Zkontrolujte, zda je zaškrtnuta volba **Zobrazit na hlavním panelu ikony panelu jazyků** (případně ji zaškrtněte), a kliknutím na tlačítko **OK** se vraťte do původního okna. Kliknutím přepněte na záložku **Upřesnit** a zkontrolujte zaškrtávací políčko **Vypnout rozšířené textové služby**. To musí být prázdné. Jestliže zaškrtnuto je, zaškrtnutí zrušte (obr. 5). Provedené změny potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**, a to jak v tomto okně, tak i v okně, které se následně zobrazí.

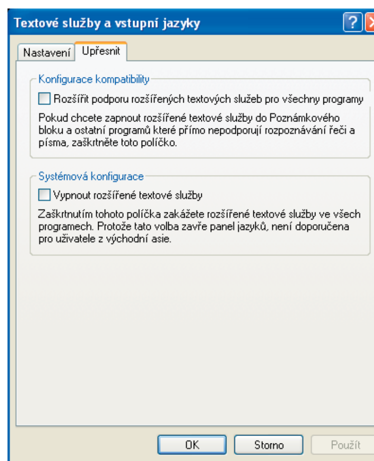
-imh

Obr. 3. Je třeba zkontrolovat obojí nastavení.

Obr. 4. Zkontrolujte zaškrtnutí.

Obr. 5. Zrušte zaškrtnutí **Vypnout rozšířené textové služby**.

Nainstaloval jsem si internetový prohlížeč Mozilla Firefox a k němu Mozilla Thunderbird 1.0.2CZ. Je možné po spuštění prohlížeče automaticky stahovat poštu, aniž bych musel kliknout na Thunderbird (tak jako například v prohlížeči Opera)?

Podle toho, co píšete, usuzuji, že máte nainstalovánu dvojici Mozilla Firefox a Mozilla Thunderbird. Schopností, kterou požadujete, tyto aplikace bohužel nevládnou, neboť se jedná o oddělené programy. Existují sice polovičatá řešení, nicméně pokud budete chtít při brouzdání stahovat poštu, nezbude vám nic jiného než mít spuštěné aplikace obě. Nicméně sdružení Mozilla.org myslelo i na pokročilejší uživatele – nabízí (také zdarma a v češtině) balík aplikací Mozilla Suite (z kterého Thunderbird a Firefox de facto vzešly), který má daleko víc schopností a nastavení, mimo jiné i vámi požadovanou schopnost načítání e-mailů na pozadí práce s browserem (internetovým prohlížečem). Balík si můžete stáhnout z adresy http://www.czilla.cz/download/mozilla.html.

Aleš Havlas

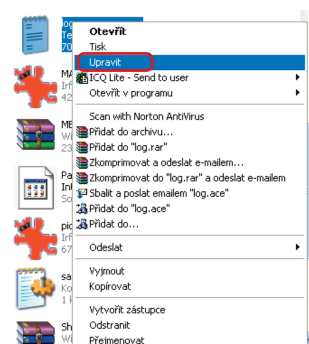
Jak se mohu podívat dovnitř souboru a upravit jej?

Pokud chcete upravovat obsah souboru, máte několik možností, jak to udělat. Smysluplně však můžete upravovat pouze ty, jejichž formát vám bude dávat smysl, např. textové soubory, INI soubory apod. Obrázky, spustitelné soubory programů a písničky budou vypadat pouze jako nesmyslná směs znaků.

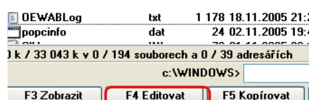
1. Z nabídky **Start** či na pracovní ploše otevřete položku **Tento počítač** a proklikejte se až k souboru, který chcete upravovat. Klikněte na soubor pravým tlačítkem a z kontextové nabídky vyberte **Upravit** (obr. 6). Obsah souboru se otevře v poznámkovém bloku, což je vlastně velmi jednoduchý textový editor. Jestliže chcete tímto způsobem upravovat např. soubor Wordu či WordPadu, zjistíte, že volba **Upravit** v kontextové nabídce chybí. Je to proto, že tyto typy souborů mají specifický formát: soubor by se zobrazil nekorektně a stejně by dopadly i provedené úpravy. Tyto typy souborů je třeba editovat v programech, ke kterým patří.

2. V souborovém manažeru (např. Total Commander) najeďte na soubor a stiskněte klávesovou zkratku **F4** nebo klikněte na tlačítko **F4 Editovat** ve spodní části programu (obr. 7). Výsledek bude stejný jako v prvním případě, ale nebudete omezeni typem souboru, takže při aplikaci na nevhodný typ souboru uvidíte jen směs znaků. V takovém případě soubor opět neupravujte (s výjimkou zkušených uživatelů, kteří dobře vědí, co dělají).

imh

Obr. 6

Obr. 7

VÝHODNĚJŠÍ PŘEDPLATNÉ

39,80 Kč za výtisk

- K ročnímu předplatnému dárky zdarma.
- Výrazná sleva oproti kupování jednotlivých čísel – ušetříte 380 Kč.
- 15% sleva na předplatné pro držitele studentské karty ISIC nebo ITIC.
- Velká sleva předplatného pro školy: škola ušetří 487 Kč za rok!
- Každé číslo dostanete do své schránky. Poštovné hradí vydavatel.

JAK OBJEDNAT PŘEDPLATNÉ (PLATÍ V ČR):

- vyplněním objednávky na WWW stránkách časopisu (*www.ppk.cz*);
- e-mailem na adrese *abonence@ppk.cz*;
- faxem na čísle +420 225 018 900;
- odesláním objednacího lístku z časopisu na adresu vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1;
- vlastní písemnou objednávkou zaslanou na výše uvedenou adresu s uvedením přesného typu předplatného.

Po odeslání objednávky prosím vyčkejte na zaslání faktury se složenkou.

ZAPLATIT MŮŽETE PROSTŘEDNICTVÍM:

- námi zaslané složenky na poště;
- převodem z účtu (nutno dodržet variabilní symbol a číslo účtu, uvedené na faktuře).

MOŽNOSTI DORUČENÍ PŘEDPLATNÉHO:

- poštou jako obyčejná zásilka;
- osobně na adrese: Knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19, vrátnice „B“, Praha 1 (pracovní doba: po – pá 10.30 –13.00 a 14.00 – 18.00 hod.).

Reklamace předplatného lze uplatnit na tel. čísle (v pracovní dny 8 – 16 hodin): +420 225 018 942, e-mailem (abonence@ppk.cz) nebo faxem (+420 225 018 900).

ZPŮSOB OBJEDNÁNÍ STARŠÍCH ČÍSEL

E-mailem na adrese *dobirky@ppk.cz*, tel.: +420 225 018 948, poštou na adrese: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1.

Sedm vydání za rok zdarma!

počítač pro každého — **PŘEDPLAŤTE SI**

Vystřihněte nebo okopírujte a zašlete na adresu:
V ČR: Vogel Burda Communications s. r. o., distribuce, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
V SR: MAGNET-PRESS Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., odd. inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3

Firma ______

Jméno a příjmení ______

Ulice, číslo ______

PSČ ☐☐☐ ☐☐ Obec ______

IČO ______ DIČ ______

Číslo účtu ______

Telefon/fax ______

E-mail ______

☐ Souhlasím se zasíláním obchodních nabídek a dalších informací vydavatelství Vogel Burda Communications na mou adresu.

ZPŮSOB PLATBY (jen v ČR)

☐ Poštovní poukázkou „A-V”, kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.
☐ Proplacením zálohové faktury, kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.

Po obdržení zálohové faktury zkontrolujte správnost všech uvedených údajů, aby vám mohl být zaslán správně vyplněný daňový doklad.
Zjištěné rozdíly nám ihned sdělte na tel.: 225 018 944, 225 018 946, fax: 225 018 900, e-mail: abonence@ppk.cz.
Zálohové faktury nám nevracejte!

Datum ______ Podpis ______

Objednávám předplatné POČÍTAČ PRO KAŽDÉHO
(zaškrtněte prosím jednu z možností):

☐ **Celoroční s CD-ROM** (25 sešitů, 25 CD-ROM a dárek navíc – **pouzdro na 24 CD**) za **995 Kč/1800 Sk**
☐ **Celoroční s CD-ROM** (25 sešitů, 25 CD-ROM a dárek navíc – **pořadač**) za **995 Kč/1800 Sk**
☐ **Celoroční s CD-ROM pro školy** (na kuponu musí být adresa a razítko školy) za **888 Kč/1530 Sk**
☐ **Pololetní s CD-ROM** (12 sešitů, 12 CD-ROM) za **480 Kč/864 Sk**

Objednávám od čísla ______ Počet kusů každého čísla ______
(Objednávat lze od čísla 1/06 nebo pozdějších.)

24/05
Kupon je platný pouze do 19. 12. 2005

☐ Osobní odběr v knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19 – recepce B, Praha 1
☐ 15% sleva pro držitele studentské karty ISIC (s objednávkou předplatného pošlete i kopii karty)

SPÔSOB PLATBY (iba v SR)

MAGNET-PRESS Slovakia:
Časopis môžete uhradiť priamo zloženkou typu H. Paličkovým písmom vyplňte zloženku, suma musí zodpovedať cene, ktorá je uvedená na tejto stránke. Iné sumy nemôžeme akceptovať. Do správy pre prijímateľa uveďte názov časopisu. Ak chcete platiť prevodom z účtu, zašlite na adresu distribútora písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry.
Objednávky a zloženky typu H zasielajte na adresu:
MAGNET PRESS SLOVAKIA, s. r. o.
Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
tel.: +421 267 201 931-33, e-mail: predplatne@press.sk

Mediaprint-Kapa Pressegrosso:
Na adresu distribútora zašlite písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry. Objednávky zasielajte na adresu:
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja,
Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 (2) 444 588 16, 444 588 21, 444 427 73
fax: +421 (2) 444 588 19, e-mail: predplatne@abompkapa.sk

Objednávka od Mediaprint-Kapa Pressegrosso prostredníctvom SMS:
Pošlite správu s textom OBJ na číslo 0907 680 680 a vyplňte obratom zaslaný objednávkový formulár. Vaše údaje potom zadajte medzi čiarky a odošlite späť na 0907 680 680. Cena SMS podľa bežného tarifu Vášho operátora.
Kódy predplatného:
PPK+CD+ŠANON ročné: 1800 Sk, kód 31781
PPK+CD+OBAL ročné: 1800 Sk, kód 34671
PPK+CD polročné: 864 Sk, kód 35272
PPK+CD ŠTUDENT ročné: 1530 Sk, kód 34661

PŘÍŠTÍ ČÍSLO VYJDE 20. PROSINCE 2005

PPK CD 25/2005

Na cédéčku najdete více než 2000 kvalitních vektorových obrázků pro volné použití, elektronické kuchařky, programy pro tvorbu vizitek, freewarové hry, časopis Počítač pro každého v elektronické podobě (ve formátu PDF) a mnoho dalších užitečných programů.

ELEKTRONICKÉ RECEPTY

Jedním z témat CD 25/2005 jsou programy, které nahrazují klasické kuchařky. Jeden takový program vám představíme podrobněji a ukážeme vám, jak do něj vložit vlastní recepty a jak si vytvořit jídelníčky a nákupní seznamy.

BEZPEČNOST NA INTERNETU

To je téma, kterému je třeba věnovat soustavnou pozornost. Internet je nezměrně užitečný, leč při jeho využívání je nezbytné dbát určitých zásad, případně si vypomáhat určitými bezpečnostními programy, protože každé zanedbání se vám může stát osudným.

ZAŘÍZENÍ PRO PŘENOS DAT

Velmi častou potřebou uživatelů PC je přenášení dat mezi počítači. Dříve k tomuto účelu sloužila disketa, ale kvůli malé kapacitě, nízké rychlosti přenosu dat i nevalné spolehlivosti ji dnes využívá málokdo. V přehledu vám představíme současná zařízení vhodná pro přenos dat. Tato zařízení vám umožní přenášet i fotografie, hudbu či třeba filmy.

SEZNAM INZERENTŮ

čtrnáctideník
počítač pro každého
Toto číslo vyšlo 6. 12. 2005.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.

Jednatel: Ing. Pavel Filipovič

Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Jiří Palyza

Šéfredaktor: Ivan Heisler

Redakce (redakce@ppk.cz): Norbert Gulevič, Marek Janouš, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Michal Slovák, Richard Straberger, Miroslav Ziegler

Grafická úprava: Michal Rett, Helena Bodláková

Foto: Martin Tryščuk

Externí spolupracovníci: Marie Franců, Aleš Havlas, Petr Kratochvíl, Jiří Lapáček, Adam Nosek, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler, Jana Ziková

Osvit a tisk: Reproprint, s. r. o.

Předplatné: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.)
fax: 225 018 900,
abonence@ppk.cz

Předplatné na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. Box 17, 850 00 Bratislava 5, tel.: +421 267 201 931, fax: +421 267 201 910 e-mail: predplatne@press.sk, http://www.press.sk
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 244 458 816
fax: +421 244 458 819
predplatne@abompkapa.sk

Inzerce (inzerce@ppk.cz): Zuzana Hošková
tel.: 225 018 762
fax: 225 018 600

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje: V České republice: síť dceřiných společností PNS, a. s. **Na Slovensku:** Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o.
Thámova 221/7
186 00 Praha 8
IČO 45280681
vydává časopisy CHIP, LEVEL, Svět DVD, MEDIAshop, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ, Počítač pro každého.

Sídlíme na adrese Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, recepce A, 5. patro.